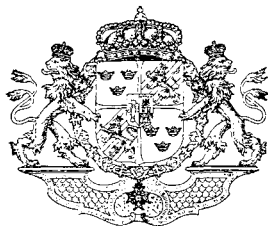

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1914

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

1915.

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

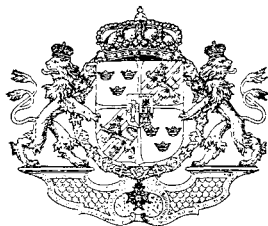
S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1914. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1914

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

1915.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	7.
Fransk resumé	51.
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1914	56.
» 2. Järnmalmens anrikning och brikettering år 1914	72.
» 3. Masugnar och deras tillverkningar år 1914	78.
» 4. Antal begagnade verk och ugnar för beredande av smidbart järn och stål år 1914	78.
» 5. Tillverkningar av smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotat gjutgods av smidbart järn och stål år 1914	80.
» 6. Stångjärn och -stål jämte andra grövre tillverkningar av smidesjärn och stål år 1914	81.
» 7. Förbrukningen vid järnverken av träkol år 1914	83.
» 8. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järnmalmgruvor år 1914	84.
» 9. Anrikning av annan malm än järnmalm år 1914	90.
» 10. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1914	91.
» 11. Uppfordringen av fältspat och kvarts ur fältspats- och kvartsbrotten år 1914	92.
» 12. Tillverkning av andra metaller än järn och av diverse vid bergverken beredda produkter år 1914	94.
» 13. Motorer, använda vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk samt fältspats- och kvartsbrott, år 1914	96.
» 14. Motorer, använda vid järnverk och andra bergverk år 1914	100.
» 15. Vid bergverken använd förvaltningspersonal år 1914	102.
» 16. Antal bergverksarbetare, med fördelning efter skilda slag av bergverk, år 1914	104.
» 17. Antal bergverksarbetare år 1914. Sammandrag	107.
» 18. Antal utmål, för vilka vilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1915	108.
» 19. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1914	109.
» 20. Antal utmål, tilldelade under år 1914	110.
» 21. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmålen år 1914	110.
» 22. Bergverken, fördelade efter arbetsgivare år 1914	112.
» 23. För beviljning uppskattad inkomst av bergverksrörelsen år 1914	113.
Bilagor:	
A. Järnmalmsbrytningen i olika länder åren 1871—1913	114.
B. Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1913	115.

Table des matières.

	Pages.
Rapport au Roi	7.
Résumé en français	51.
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1914	56.
Col. 1—2: Mines; col. 3: Caractère des minerais; col. 4: Méthode d'extraction; col. 5: Nombre des puits; col. 6: Nombre des mois d'exploitation; col. 7—8: Roche et minerais réunis tirés (col. 7) sous terre et (col. 8) à la	

surface; col. 9—11: Production (col. 9—10) et valeur (col. 11) de minerai de fer tiré directement utilisable, (col. 9) de première qualité et (col. 10) d'autres qualités; col. 12—14: Pour cent (col. 12) de fer, (col. 13) de phosphore et (col. 14) de soufre, contenu dans le minerai de fer de première qualité; col. 15: Production de minerai propre à enrichir.

Tabl. 2.	Enrichissement de minerais de fer, en 1914	72.
	Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des journées de production; col. 4—8: Produit brut employé et son pour cent (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait et son pour cent (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—16: Briquettes.	
»	3. Hauts-fourneaux et leurs produits, en 1914	78.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2: Nombre des usines; col. 3—4: Nombre des hauts-fourneaux; col. 5: Journées de fondage; col. 6—13: Fonte; col. 14—15: Ouvrages de fonte directement produits dans les hauts-fourneaux; col. 16—17: Production totale.	
»	4. Usines et fourneaux employés, en 1914, à produire le fer doux et l'acier . . .	78.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2: Nombre des usines; col. 3—6: Fourneaux à puddler et à fondre la ferraille; col. 7—11: Fourneaux à métal fondu; col. 12: Fourneaux à acier poule.	
»	5. Massiaux, fer brut en barres, lingots et autres demiproduits ainsi que fontes, de fer et d'acier malléables, décroûtées, en 1914	80.
	Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
»	6. Fer et acier étirés en barres, ainsi qu'autres produits gros de fer doux et d'acier, en 1914	81.
	Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, quantité (col. 2), valeur en couronnes (col. 3); col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
»	7. Consommation de charbon de bois dans les usines, en 1914	83.
	Col. 1: Gouvernements; col. 2—3: Charbon de bois brut, (col. 2) de meule, (col. 3) de fourneau; col. 4—5: Charbon de lattes de scierie, (col. 4) de meule, (col. 5) de fourneau; col. 6: Consommation totale; col. 7: Valeur en couronnes; col. 8: Valeur moyenne par hectolitre, en couronnes.	
»	8. Minerais autres que ceux de fer, en 1914	84.
	Col. 1—2: Mines; col. 3: Méthode d'extraction; col. 4: Nombre des puits; col. 5: Nombre des mois d'exploitation; col. 6: Roche et minerai réunis tirés; col. 7—15: Production de minerais directement utilisables: (col. 7) Or (col. 8) argent et plomb, (col. 9) molybdène, (col. 10) cuivre, (col. 11) manganèse, (col. 12) zinc, (col. 13) nickel, (col. 14) pyrite, (col. 15) total; col. 16: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 17: Production de minerais propres à enrichir.	
»	9. Enrichissement des minerais autres que ceux de fer, en 1914	90.
	Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des journées de production; col. 4—5: Produit brut employé; col. 6—11: Produit tout fait: (col. 6) Plomb, (col. 7) cuivre, (col. 8) manganèse, (col. 9) zinc et (col. 10) pyrite, (col. 11) total.	

	Pages.
Tabl. 10. Houille extraite, en 1914	91.
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des puits; col. 3: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 4—12: Production (col. 4—8) de houille, (col. 9—10) d'argile réfractaire et (col. 11—12) de «klinker».	
» 11. Feldspath et quartz, extraits des carrières de feldspath et de quartz, en 1914.	92.
Col. 1—3: Carrières de feldspath; col. 4: Nombre des mois d'exploitation; col. 5—11: Production (col. 5—9) de feldspath et (col. 10—11) de quartz.	
» 12. Production de métaux autres que fer et de produits divers de l'industrie minière, en 1914	94.
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, quantité (col. 2), valeur (col. 3); col. 4—5: Produits destinés à la vente, (col. 4) kilogrammes, (col. 5) valeur en couronnes; col. 6: Matières premières exclusivement ou principalement d'origine étrangère.	
» 13. Moteurs employés dans les mines, les usines d'enrichissement et de briquettes et dans les carrières de feldspath, en 1914	96.
Col. 1: Gouvernements; col. 2: Moteurs à main; col. 3: Manèges à colliers; col. 4—7: Roues hydrauliques; col. 8—19: Turbines hydrauliques; col. 20—31: Machines à vapeur; col. 32—35: Turbines à vapeur; col. 36—43: Moteurs à huile; col. 44—47: Moteurs à gaz; col. 48—57: Moteurs électriques; col. 58—73: Totaux des moteurs (moteurs à main et manèges à colliers non compris).	
» 14. Moteurs employés dans les usines à fer et les autres usines, en 1914	100.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—3: Roues hydrauliques; col. 4—7: Turbines hydrauliques; col. 8—11: Machines à vapeur; col. 12—15: Turbines à vapeur; col. 16—19: Moteurs à huile et à gaz; col. 20—21: Moteurs électriques; col. 22—25: Totaux des moteurs.	
» 15. Fonctionnaires employés dans les mines et les usines, en 1914	102.
Col. 1: Gouvernements; col. 2: Propriétaires, preneurs, directeurs ou gérants, col. 3—5: Personnel administratif technique: (col. 3) Ingénieurs, (col. 4—5) autres fonctionnaires techniques, (col. 4) hommes (col. 5) femmes; col. 6—7: Employés de bureau et autres fonctionnaires, (col. 6) hommes, (col. 7) femmes; col. 8: Total des fonctionnaires.	
» 16. Ouvriers employés dans les mines et les usines, en 1914	104.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—12: Ouvriers: (col. 2—7) hommes, (col. 8—9) femmes, (col. 10—11) total (col. 10) des hommes et (col. 11) des femmes; col. 12: Total.	
» 17. Idem, par gouvernements, en 1914	107.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—8: Ouvriers des mines, des usines d'enrichissement et de briquettes, (col. 2—3) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 4—5) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 6—7) total, hommes et femmes; col. 8: Journées; col. 9—14: Ouvriers des autres usines, (col. 9—10) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 11—12) au-dessus de 18 ans, hommes et femmes, (col. 13—14) total, hommes et femmes; col. 15: Journées; col. 16—17: Total, ouvriers et journées.	
» 18. Permis de suspendre, depuis le commencement de l'année 1915, les travaux dans les mines	108.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—11: Nombre des permis de suspension accordés par les inspecteurs des mines; col. 12: Nombre des prolongements de permis de suspension accordés par l'Office Royal du Commerce; col. 13: Nombre des limites.	

	Pages.
Tabl. 19. Permis d'exploitation des mines, en 1914	109.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—14: Nombre des permis.	
» 20. Fixation des limites des mines à exploiter, en 1914	110.
. Col. 1: Gouvernements; col. 2—9: Nombre des limites.	
» 21. Exécution des travaux légalement prescrits dans les mines, en 1914	110.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—8: Nombre des limites des mines, (col. 2—6) spécifiées selon la nature des travaux exécutés ou (col. 7) jouissant de permis de suspension, (col. 8) total.	
» 22. Mines et usines réparties d'après les entrepreneurs, en 1914	112.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—13: Entrepreneurs (col. 2—5) des usines et des carrières de feldspath et de quartz, (col. 6—9) des usines à fer, (col. 10—13) des autres usines et (col. 14—17) total des usines.	
» 23. Revenus nets, d'après les autorités de taxation, de l'exploitation des mines et des usines, en 1914	113.
Col. 1: Gouvernements; col. 2—13: Nombre et revenus nets (col. 2—3) des mines de fer, (col. 4—5) des mines de houille, (col. 6—7) des autres mines et des carrières de feldspath et de quartz, (col. 8—9) des usines à fer et (col. 10—11) des autres usines.	

Suppléments:

A. Minerai de fer produit dans différents pays pendant les années 1871—1913	114.
B. Fonte produite dans différents pays pendant les années 1871—1913	115.

TILL KONUNGEN.

Jämligt nådig föreskrift får Kommerskollegium härmed avgiva underdånig berättelse om bergshanteringen i riket år 1914, varvid under särskilda avdelningar redogöres för A) Järnhanteringen, B) Andra bergverksprodukter än

järnmalm och järn, C) Arbetskraft, D) Fyndigheters förvärvande och försvar, E) Bergverkens fördelning efter arbetsgivare samt F) Den för beviljning uppskattade inkomsten av bergverksrörelsen. De redogörelsen åtföljande tabellerna äro upprättade i huvudsaklig överensstämmelse med motsvarande bilagor till närmast föregående årsberättelse.

A) Järnhanteringen.

a) Malmuppfordring.

Den starka minskning i Sveriges järnmalmsexport, som blev en följd av det i augusti månad under redogörelseåret utbrutna världskriget, medförde i sin ordning en betydande inskränkning i järnmalmsproduktionen. Såsom framgår av följande sammanställning, utgjorde samma produktion, innefattande såväl styckemalm som slig, endast 6 586 630 ton mot 7 475 571 ton år 1913. Minskningen i produktionen utgjorde alltså 888 941 ton eller 11·9 procent. För jämförelses skull må nämnas, att relativt taget endast ett annat år uppvisat ändå större nedgång i produktionen, nämligen år 1909, då minskningen uppgick till 17·6 procent.

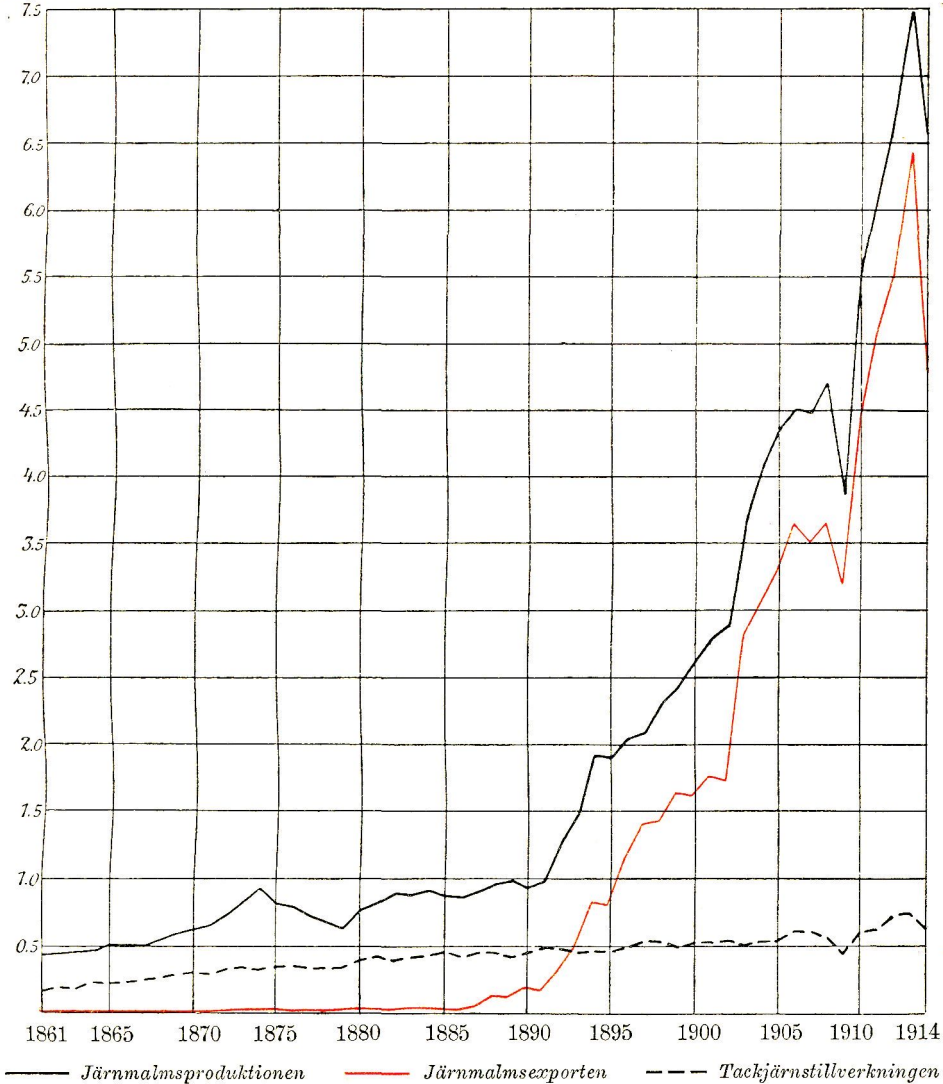
Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1914.

Å r	Antal med malmfångst arbetade gruvor	Vunnen användbar järnmalm i ton	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period i procent	Å r	Antal med malmfångst arbetade gruvor	Vunnen användbar järnmalm i ton	Ökning (+) eller minskning (—) från föregående period eller år i procent
1861—1865...	500	453 486	.	1901—1905...	332	3 563 214	+ 55·3
1866—1870...	422	542 323	+ 19·6	1906—1910...	293	4 625 620	+ 29·8
1871—1875...	576	784 707	+ 44·7	1910.....	283	5 549 987	+ 42·9
1876—1880...	382	721 232	— 8·1	1911.....	278	6 150 718	+ 10·8
1881—1885...	496	874 423	+ 21·2	1912.....	300	6 699 226	+ 8·9
1886—1890...	530	930 037	+ 6·4	1913.....	295	7 475 571	+ 11·6
1891—1895...	339	1 517 434	+ 63·2	1914.....	313	6 586 630	— 11·9
1896—1900...	339	2 293 858	+ 51·2				

Storleken av produktionen belyses ytterligare av vidstående grafiska framställning, som därjämte upptager kurvor för exporten av järnmalm samt tackjärnstillverkningen, allt grundat på årssiffror från och med år 1861.

*Järnmalmproduktionen, järnmalmsexporten och tackjärnstillverkningen
åren 1861—1914.*

Mj. ton

Järnmalmproduktionen inom de olika länen åren 1913 och 1914 framgår av omstående tabell, som utvisar att minskningen i produktionen absolut taget varit störst inom de län, som lämna huvudmassan av våra exportmalmer eller Norrbottens, Kopparbergs och Örebro län. Med inberäkning av produktionsminskningen, 2 765 ton, för den slig, som producerats vid Höganäs anrikningsverk i Skåne, vilken slig under redogörelseåret framställdes av dels och i huvudsak Gällivara varpmalm och dels Tuolluvara malm, utgjorde sålunda produk-

tionsminskningen för Norrbottens län 672 852 ton eller 13·7 procent, för Kopparbergs län 103 746 ton eller 7·4 procent, varvid dock bör omnämnas att produktionen år 1914 å Grängesbergs malmfält vuxit till 774 945 ton från 712 139 ton år 1913, och för Örebro län 103 051 ton eller 18·4 procent. Å andra sidan har produktionen ökat i Östergötlands län, från 4 078 ton till 8 400 ton och sålunda mer än fördubblats, i Värmlands län från 60 494 ton till 75 338 ton eller med 24·5 procent och i Upplands län från 62 299 ton till 66 495 ton eller med 6·7 procent.

Järnmalmproduktionen inom länen åren 1913 och 1914.

L ä n	Vunnen järnmalm		Ökning (+) eller minskning (-) under 1914
	1913	1914	
T o n			
Stockholms län	46 500	35 966	— 10 534
Uppsala län	62 299	66 495	+ 4 196
Södermanlands län	46 524	43 531	— 2 993
Östergötlands län	4 078	8 400	+ 4 322
Malmöhus län	¹⁾ 13 115	¹⁾ 10 350	— 2 765
Värmlands län	60 494	75 338	+ 14 844
Örebro län	558 592	455 541	— 103 051
Västmanlands län	345 230	332 096	— 13 134
Kopparbergs län	1 402 044	1 298 298	— 103 746
Gävleborgs län	23 092	17 099	— 5 993
Norrbottens län	4 913 603	4 243 516	— 670 087
Hela riket	7 475 571	6 586 630	— 888 941

Länens relativa andelar i järnmalmproduktionen för femårsperioderna 1891—1910 samt för vart och ett av åren 1910—1914 framgå av efterföljande tabell.

Länens relativa andelar i järnmalmproduktionen åren 1891—1914.

L ä n	Procent av produktionen i hela riket								
	1891— 1895	1896— 1900	1901— 1905	1906— 1910	1910	1911	1912	1913	1914
Stockholms län.....	1·39	0·95	1·23	0·97	0·81	0·75	0·70	0·62	0·54
Uppsala län	4·44	2·55	1·74	1·19	1·07	0·96	0·95	0·83	1·01
Södermanlands län.....	1·58	0·96	0·70	0·62	0·49	0·54	0·53	0·62	0·66
Östergötlands län.....	0·20	0·07	0·05	0·07	0·02	—	0·01	0·05	0·13
Jönköpings län	0·06	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 0·18	¹⁾ 0·16
Värmlands län	5·63	3·42	2·35	1·65	1·30	1·31	1·09	0·81	1·14
Örebro län	19·18	12·98	9·16	8·25	8·10	7·31	8·23	7·47	6·92
Västmanlands län.....	12·40	8·61	6·34	4·91	4·73	4·72	5·23	4·62	5·04
Kopparbergs län	31·09	34·26	25·85	21·36	19·95	19·16	19·24	18·76	19·71
Gävleborgs län	0·68	0·40	0·41	0·27	0·23	0·26	0·33	0·31	0·26
Västernorrlands län...	—	—	—	0·01	0·02	—	—	—	—
Västerbottens län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens län.....	23·35	35·80	52·17	60·70	63·28	64·99	63·69	65·73	64·43
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

¹⁾ Slig framställd vid Höganäs.

Beträffande under redogörelseåret vid gruvdriften använda *brytningsmetoder* lämnas därom detaljerade upplysningar i tab. 1. Vad först angår förhållandet mellan brytning under jord och i dagbrott, framgår av tabellen, att den övervägande kvantiteten av under året brutet berg och malm härrörde från brytning i dagbrott. Sålunda brötos 5 583 340 ton i dagbrott mot 4 477 537 ton under jord. Av förstnämnda kvantitet voro ej mindre än 5 127 357 ton brutna å de norrländska exportfälten, medan å de mellansvenska gruvfälten brytningen i allmänhet försiggick under jord. Dock finnas ännu bland de senare flere gruvfält, där brytningen uteslutande eller till huvudsaklig del försiggått i dagbrott. Sålunda brötos i Stockholms län i dagbrott å Herrängsfältet 86 248 ton, medan den för länet redovisade kvantitet, som bröts under jord, endast belöpte sig till 47 300 ton, å Strässafältet i Örebro län brötos 87 180 ton i dagbrott mot 42 222 ton under jord, och av brytningen å Grängsbergs exportfält, 1 040 061 ton, voro 108 592 ton brutna i dagbrott. Från dagbrott härrörde även hela brytningen å Röbergfältet i Västmanlands län, 36 477 ton, och å Nybergfältet i Kopparbergs län, 88 437 ton.

Av tab. 1 framgår vidare, att pallbrytning i öppna rum är åtminstone i de mindre gruvorna allmännast förekommande. Vid de större gruvorna har magasinsbrytning fått stor användning. Även rasbrytning, ehuru ännu i mindre utsträckning, har börjat komma till användning, speciellt vid Dalkarlsbergs gruvfält, Klacka och Lerbergs gruvfält, Haggruvefältet samt Mossgruvefältet i Örebro län.

Relationen mellan den lösbrutna bergmassan och den därur erhållna skrädda malmen, däri inberäknat plock, vask och magnetiskt sovråd malm ävensom slig, men utan frånräknande från bergmassan av de kvantiteter malmförande berg, som under året brutits, men ej skräfts, samt från den skrädda malmen av den malm, som vunnits ur äldre varp, vilka sistnämnda kvantiteter emellertid i förhållande till det hela spela en underordnad roll, ställer sig för redogörelseåret för de särskilda länen sålunda:

	Brutet berg och malm	Erhållen skrädd malm	
Stockholms län.....	133 548 ton	35 966 ton	26·9 %
Uppsala ".....	122 523 "	66 495 "	54·3 "
Södermanlands ".....	67 608 "	43 531 "	64·4 "
Östergötlands ".....	4 246 "	1 840 "	—
Jönköpings ".....	73 "	—	—
Malmöhus ".....	—	²⁾ 10 350 "	—
Värmlands ".....	127 771 "	75 338 "	59·0 "
Örebro ".....	950 925 "	455 541 "	47·9 "
Västmanlands ".....	582 431 "	332 096 "	57·0 "
Kopparbergs ".....	2 026 293 "	1 298 298 "	64·1 "
Gävleborgs ".....	56 208 "	17 099 "	30·4 "
Norrbottnens ".....	5 989 251 "	4 243 516 "	70·9 "
Hela riket år 1914	10 060 877 ton	6 586 630 ton	65·5 %
" 1913	10 989 005 "	7 475 571 "	68·0 "

Enligt förestående sammanställning har redogörelseåret att uppvisa en försämring i malmutbytet. Detta beror närmast på tillfällig ökad brytning av gråberg å Kirunavara malmfält, där man på grund av de rubbningar världskriget medfört för exporten och den inverkan malmproduktionen därav rönt för att sysselsätta arbetarne utfört förarbeten för framtida brytning. Malmprocentsiffran för hela riket sedan 1893 framgår av följande sammanställning:

¹⁾ Huvudsakligen malm ur äldre varp. — ²⁾ Slig.

År	Brutet berg och malm	Erhållen skrädd malm	
1893—1897	3 249 694 ton	1 880 019 ton	57·9 %
1898—1902	4 500 160 »	2 581 392 »	57·4 »
1903—1907	6 531 416 »	4 209 936 »	64·4 »
1908—1912	7 921 851 »	5 399 494 »	68·2 »
1910	8 291 876 »	5 549 987 »	66·9 »
1911	8 637 483 »	6 150 718 »	71·2 »
1912	9 462 342 »	6 699 226 »	70·8 »
1913	10 989 005 »	7 475 571 »	68·0 »
1914	10 060 877 »	6 586 630 »	65·5 »

Våra järnmalm, som antingen utgöras av svartmalmer eller blodstenar eller av båda dessa mineralier i förening, förekomma i mer eller mindre intim blandning med s. k. lagerarter såsom kvarts, kalkspat, apatit och andra företrädesvis kalk-, talk- och järnhaltiga silikater, vilka giva malmen dess kemiska karaktär och därmed inverka på det framställda järnets och stålets beskaffenhet. Med hänsyn härtill pläga malmerna indelas i *torrstenar*, som övervägande hava kvarts som lagerart och som i masugn erfordra kalktillsats, *engående malmer* som övervägande hava någorlunda neutrala silikater som lagerarter och som smälta i masugn utan tillsats, samt *blandstenar*, som övervägande hava kalk som lagerart och som för smältning användas såsom tillblandning till torrstenar och andra sura malmer. Av den år 1914 vunna direkt användbara malmen utgjorde:

Torrstenar	114 363 ton	1·9 %
Engående malmer	1 514 074 »	25·4 »
Blandstenar	161 510 »	2·7 »
Malmer utan uppgiven karaktär	4 176 092 »	70·0 »
	Summa 5 966 039 ton	100·0 %

Såsom härav framgår, utgjorde den övervägande kvantiteten »malmer utan uppgiven karaktär». Detta förhållande beror i allmänhet därpå, att flertalet av våra malmer äro sura utan att dock vara det i så hög grad, att de förtjäna namnet *torrstenar*.

Såsom tab. 1 närmare angiver, brötos under redogörelseåret *torrstenar* företrädesvis i Örebro län, *engående malmer* företrädesvis i Värmlands, Kopparbergs och framförallt i Norrbottens län (Gällivara malmfält) samt *blandstenar* företrädesvis i Örebro och Västmanlands län.

Av den under redogörelseåret uppfordrade direkt användbara malmen hava 5 736 186 ton redovisats som primamalm och 229 853 ton som malm av andra kvaliteter. Malmens fördelning på län gestaltade sig sålunda:

	Primamalm	Andra kvaliteter	Summa
Stockholms län	7 156 ton	—	7 156 ton
Uppsala »	57 543 »	8 952 ton	66 495 »
Södermanlands »	30 119 »	50 »	30 169 »
Östergötlands »	8 400 »	—	8 400 »
Värmlands »	59 182 »	6 373 »	65 555 »
Örebro »	297 110 »	35 550 »	332 660 »
Västmanlands »	183 241 »	9 602 »	192 843 »
Kopparbergs »	997 359 »	105 225 »	1 102 584 »
Gävleborgs »	9 723 »	—	9 723 »
Norrbottens »	4 086 353 »	64 101 »	4 150 454 »
	Hela riket 5 736 186 ton	229 853 ton	5 966 039 ton

Angående primamalmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt meddelar följande översikt närmare upplysning:

Primamalmen, fördelad länsvis efter olika järn-, fosfor- och svavelhalt.

L ä n.	J ä r n h a l t			
	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	Summa
	T o n			
Stockholms län.....	466	3 248	3 442	7 156
Uppsala län.....	12 467	45 076	—	57 543
Södermanlands län.....	—	5 025	25 094	30 119
Östergötlands län.....	—	8 400	—	8 400
Värmlands län.....	—	56 837	2 345	59 182
Örebro län.....	8 871	230 228	58 011	297 110
Västmanlands län.....	93 703	84 080	5 458	183 241
Kopparbergs län.....	26 462	130 672	840 225	997 359
Gävleborgs län.....	—	6 365	3 358	9 723
Norrbottnens län.....	—	1 057 423	3 028 930	4 086 353
Hela riket	141 969	1 627 354	3 966 863	5 736 186
I procent	2·5	28·4	69·1	100·0

L ä n.	F o s f o r h a l t								
	Mindre än 0·005 %	Fr. o. m. 0·005 % intill 0·010 %	Fr. o. m. 0·010 % intill 0·020 %	Fr. o. m. 0·020 % intill 0·030 %	Fr. o. m. 0·030 % intill 0·060 %	Fr. o. m. 0·060 % intill 0·100 %	0·100 % eller däröver	Fosforhalt ej uppgiven	Summa
	T o n								
Stockholms län...	4 156	3 000	—	—	—	—	—	—	7 156
Uppsala län.....	48 822	3 732	4 989	—	—	—	—	—	57 543
Södermanlands l.	945	—	12	25 592	2 370	1 200	—	—	30 119
Östergötlands l.	—	—	8 400	—	—	—	—	—	8 400
Värmlands län...	4 500	44 667	10 015	—	—	—	—	—	59 182
Örebro län.....	620	156 073	77 353	12 318	36 980	—	13 766	—	297 110
Västmanlands l.	63 988	51 809	18 078	15 610	33 756	—	—	—	183 241
Kopparbergs län	19 205	15 736	16 091	13 674	1 640	23 965	905 883	1 165	997 359
Gävleborgs län...	3 358	6 365	—	—	—	—	—	—	9 723
Norrbottnens län	—	—	28 740	120 294	36 526	2 484	3 898 309	—	4 086 353
Hela riket	145 594	281 382	163 678	187 488	111 272	27 649	4 817 958	1 165	5 736 186
I procent	2·5	4·9	2·9	3·3	1·9	0·5	84·0	0·0	100·0

L ä n.	S v a v e l h a l t								
	Mindre än 0·005 %	Fr. o. m. 0·005 % intill 0·010 %	Fr. o. m. 0·010 % intill 0·020 %	Fr. o. m. 0·020 % intill 0·030 %	Fr. o. m. 0·030 % intill 0·050 %	Fr. o. m. 0·050 % intill 0·100 %	0·100 % eller däröver	Svavelhalt ej uppgiven	Summa
	T o n								
Stockholms län...	—	—	442	3 000	3 248	466	—	—	7 156
Uppsala län.....	—	—	—	19 773	13 651	5 560	18 559	—	57 543
Södermanlands l.	—	25 094	725	1 200	2 088	1 000	12	—	30 119
Östergötlands l.	—	—	8 400	—	—	—	—	—	8 400
Värmlands län...	142	8 090	22 247	5 966	—	4 177	18 560	—	59 182
Örebro län.....	9 132	53 516	109 238	60 407	39 498	17 077	8 242	—	297 110
Västmanlands l.	—	18 578	13 775	48 291	35 759	24 278	42 560	—	183 241
Kopparbergs län	721 888	44 035	14 441	15 498	79 202	54 515	1 165	66 615	997 359
Gävleborgs län..	—	—	—	—	9 723	—	—	—	9 723
Norrbottnens län..	—	99 421	—	2 728 363	—	1 138 275	120 294	—	4 086 353
Hela riket	731 162	248 734	169 268	2 882 498	183 169	1 245 348	209 392	66 615	5 736 186
I procent	12·7	4·3	2·9	50·3	3·2	21·7	3·7	1·2	100·0

Vad först beträffar järnhalten, höll huvudmassan eller icke mindre än 69·1 % av den uppfordrade primamalmen, en mycket hög järnhalt, varierande mellan 60 och 70 %. Denna högprocentiga malm härrörde företrädesvis från järnmalmsfälten i Norrbottens län samt Grängesbergsfältet i Kopparbergs län. En något lägre järnhalt, mellan 50 och 60 %, höll huvudmassan av primamalmen från gruvfälten i Örebro län, det tredje i ordningen av våra järnmalmsproducerande län.

Vad angår fosforhalten, som för järnförädlingen är av största betydelse, emedan malmer med olika fosforhalter måste tillgodogöras enligt helt olika metallurgiska metoder, höllo 426 976 ton av primamalmen mindre än 0·01 % fosfor och voro sålunda att rubricera som fosforrena och användbara för framställning av kvalitetsstål efter den sura bessemer- eller martinprocessen, 462 438 ton höllo en fosforhalt högre än 0·01 %, men lägre än 0·06 % och voro att beteckna som fosforfattiga och lämpliga till förädling enligt lancashiremetod, och 4845 607 ton höllo slutligen mer än 0·06 % fosfor och voro att beteckna som fosforrika och lämpliga till förädling efter basisk metod. Av sistnämnda malm utgjordes den mera fosforrika i allmänhet av primalmalm från malmfälten i Norrbottens län, där av den från Kirunavara malmfält erhållna primamalmen 1 057 423 ton eller c:a 40 procent höllo ej mindre än 2·8 % fosfor, samt av de mellansvenska malmerna, primamalmen från Grängesberg, som höll en fosforhalt av 1·1 à 1·2 %. De övriga mellansvenska malmerna höllo i allmänhet en fosforhalt, som blott undantagsvis överskred 0·03 %. Vad slutligen beträffar svavelhalten höllo 73·4 % av primamalmen mindre än 0·05 % och endast 3·7 % mer än 0·1 %.

Värdet av den år 1914 skrädda malmen, i allmänhet beräknat efter ungefärligt medelpris å gruvbacken vid försäljningarna under året, eller, där sådana ej skett, efter sannolika försäljningspriset, uppgick per ton för styckemalmen till 7·88 kronor, för sligen till 9·71 kronor mot resp. 7·83 och 10·07 kronor föregående år samt för båda i genomsnitt till 8·05 kronor mot 8·03 kronor föregående år. Inom de olika malmproducerande länen ställde sig malmvärdena så som följer:

	Malmfångst	Hela malmvärdet	Malmens medelvärdet per ton
Stockholms län.....	35 966 ton	385 226 kr.	10·71 kr.
Uppsala ».....	66 495 »	566 894 »	8·53 »
Södermanlands ».....	43 531 »	495 038 »	11·37 »
Östergötlands ».....	8 400 »	75 600 »	9·00 »
Malmöhus ».....	10 350 »	200 000 »	19·32 »
Värmlands ».....	75 338 »	730 847 »	9·70 »
Örebro ».....	455 541 »	3 936 604 »	8·64 »
Västmanlands ».....	332 096 »	2 824 456 »	8·50 »
Kopparbergs ».....	1 298 298 »	9 020 344 »	6·95 »
Gävleborgs ».....	17 099 »	192 456 »	11·26 »
Norrbottens ».....	4 243 516 »	34 591 872 »	8·15 »
Hela riket	6 586 630 ton	53 019 337 kr.	8·05 kr.

Enligt förestående siffror har malmpriset per ton i Malmöhus län ställt sig högst under redogörelseåret. Detsamma uppgick nämligen till 19 kronor 32 öre per ton. Detta värde hänför sig till den vid Höganäs anrikningsverk framställda järnsligen, vilken slig erhålles genom anrikning av huvudsakligen Gällivara varpmalm. Föregående års redovisade malmvärde å Höganäs sligen var dock högre eller 21 kronor 80 öre per ton.

Till belysning av prisstegringen å den under tioårsperioden 1904—1914 producerade järnmalmen meddelas efterföljande tabell.

År	Malmfångst	Hela malmvärde	Malmens medelvärde per ton
1904	4 083 945 ton	21 513 644 kr.	5·27 kr.
1905	4 364 833 »	23 263 713 »	5·33 »
1906	4 501 656 »	27 106 269 »	6·02 »
1907	4 478 917 »	27 596 404 »	6·16 »
1908	4 712 494 »	28 317 120 »	6·01 »
1909	3 885 046 »	24 022 869 »	6·18 »
1910	5 549 987 »	37 507 588 »	6·76 »
1911	6 150 718 »	44 188 568 »	7·18 »
1912	6 699 226 »	49 626 284 »	7·41 »
1913	7 475 571 »	60 003 715 »	8·08 »
1914	6 586 630 »	53 019 337 »	8·05 »

Enligt vad som framgår av de från bergverksidkarna lämnade uppgifterna har genom magnetisk sovring och separering erhållits 859 875 ton primamalm och 101 681 ton sekunda malm samt 213 117 ton för anrikning avsedd produkt. Föregående år erhöles på motsvarande sätt 755 638 ton primamalm och 119 350 ton sekunda malm samt 183 667 ton för anrikning avsedd produkt. Härtill torde för redogörelseåret böra läggas den vid Stollbergets 2 försorteringsverk i Kopparbergs län erhållna malmen, 1 165 ton prima manganjärnmalm och 33 958 ton för anrikning avsedd produkt. Oberäknat nämnda 2 försorteringsverk uppgingo de under år 1914 använda separerings- och sovringsverken till ett antal av 31. Av den genom magnetisk sovring och separering under redogörelseåret vunna malmen härrörde ej mindre än 491 866 ton primamalm och 150 134 ton för anrikning avsedd produkt från de tre sovringsverken å Gällivara malmfält. Vid de båda sovringsverken å Grängesbergs exportfält erhöles 214 715 ton prima och 64 579 ton sekunda malm samt vid Idkerbergets sovringsverk 78 709 ton prima malm.

I följande tabell meddelas en översikt av produktionen av järnslig och briketter från år 1906 eller det år, då produktionen härav började redovisas i denna berättelse.

Produktionen av slig och briketter av järnmalm åren 1906—1914.

Å r	Slig	Briketter	Å r	Slig	Briketter
1906	131 407 ton	57 034 ton	1911	381 190 ton	255 948 ton
1907	178 567 »	88 532 »	1912	520 710 »	288 553 »
1908	296 400 »	193 216 »	1913	657 976 »	333 252 »
1909	225 983 »	148 380 »	1914	620 591 »	260 114 »
1910	365 985 »	247 946 »			

För framställande av järnslig voro under redogörelseåret 41 anrikningsverk pådragna mot 38 år 1913. Ett anrikningsverk, Stollbergs i Kopparbergs län, var anordnat som både järn- och blyanrikningsverk. Följande anrikningsverk hava under redogörelseåret pådragits, nämligen Bålsjöns i Västmanlands län, Ivikens i Kopparbergs län och Vitåfors anrikningsverk i Norrbottens län.¹⁾ Produktionen av slig visar avsevärd nedgång i Örebro och Kopparbergs län, från resp. 185 550 och 229 437 ton till resp. 122 881 och 195 714 ton eller med resp. 33·8 och 14·7 procent, men — genom tillkomsten av Vitåfors anriknings-

¹⁾ Som anrikningsverk har dessutom redovisats Björnbergs anrikningsverk i Kopparbergs län, som förut benämnts sovringsverk och fortfarande användes som sådant.

verk, som pådrogs den 15 januari 1914 — stark stegring i Norrbottens län, från 32 668 ton till 93 062 ton. Hela rikets produktion av järnslig utgjorde 620 591 ton mot 657 976 ton år 1913, utvisande alltså en nedgång i produktionen med 37 385 ton eller med 5·7 procent.

Beträffande vid anrikningen använda framställningsmetoder har uppgivits, att magnetisk anrikning enbart förekommit vid 21 anrikningsverk och vätanrikning enbart vid 2 anrikningsverk samt kombinationer av båda dessa anordningar vid de 18 återstående verken.

I vad mån den framställda sligen haft att uppvisa en stegring av järnhalten i förhållande till det behandlade rågodset, framgår av följande siffror, som grunda sig på de mera detaljerade uppgifterna i tab. 2.

Genomsnittshalt av järn	Rågods	Slig
mindre än 30 procent	232 316 ton	726 ton
fr. o. m. 30 intill 40 procent	802 396 »	—
» 40 » 50 »	372 881 »	—
» 50 » 60 »	10 658 »	5 871 »
» 60 » 70 »	696 »	570 379 »
70 procent eller däröver	—	43 615 »
	Summa 1 418 947 ton	620 591 ton

I vilka mängder åter slig av olika fosforhalt under året utvunnits vid anrikningsverken inom riket, framgår av nedanstående översikt:

Genomsnittshalt av fosfor	Slig
mindre än 0·005 procent	161 045 ton
fr. o. m. 0·005 intill 0·01 procent	179 896 »
» 0·01 » 0·02 »	83 988 »
» 0·02 » 0·03 »	31 330 »
» 0·03 » 0·05 »	52 234 »
» 0·05 » 0·1 »	12 430 »
0·1 procent eller däröver	99 668 »
	Summa 620 591 ton

Vad slutligen angår svavelhalten hos den vid anrikningen framställda järnsligen, framgår densamma av följande tablå:

Genomsnittshalt av svavel	Slig
mindre än 0·005 procent	55 015 ton
fr. o. m. 0·005 intill 0·01 procent	51 153 »
» 0·01 » 0·02 »	80 271 »
» 0·02 » 0·03 »	75 777 »
» 0·03 » 0·05 »	—
» 0·05 » 0·1 »	98 437 »
0·1 procent eller däröver	179 034 »
svavelhalt ej uppgiven	80 904 »
	Summa 620 591 ton

Under redogörelseåret framställdes briketter av järnslig vid 18 verk. Ett nytt briketteringsverk har tillkommit vid Spännarhyttan i Västmanlands län, medan å andra sidan under året ingen brikettering ägt rum vid Vigelsbo briketteringsverk. I antalet verk har sålunda ej under redogörelseåret inträtt någon förändring. Liksom föregående år hava vid Hälsingborgs kopparverk framställts briketter av purple-ore (järnoxid), vartill vid verket som råvara användas kisbränder, härrörande från malm från Sulitelma i Norge. Såsom tab. 2 närmare utvisar, framställdes under redogörelseåret av järnslig 260 114

ton briketter och av purple-ore 63 964 ton briketter mot föregående år 333 252, resp. 64 345 ton. Produktionen av briketter av vardera slaget utvisar alltså en minskning av resp. 73 138 och 381 ton eller med resp. 21·9 och 0·6 procent. I följande tabell lämnas en sammanställning av produktionen av briketter av järnslig och purple-ore under de senaste fem åren.

Å r	Tillverkningen av briketter		
	Av järnslig	Av purple-ore	Summa
	T o n		
1910	247 946	62 571	310 517
1911	255 948	45 277	301 225
1912	288 553	58 168	346 721
1913	333 252	64 345	397 597
1914	260 114	63 964	324 078

Enligt vad som framgår av de lämnade primäruppgifterna förbrukades år 1914 vid framställningen av briketter, inberäknat de vid Hälsingborgs kopparverks briketteringsverk av purple-ore framställda, 21 701 ton stenkol, 242 ton torv samt 100 kbm ved. Åtskilliga briketteringsugnar hava dock helt eller delvis eldats med masugnsgas.

Beträffande arbetseffekten vid gruvbrytning erhålles en från teknisk synpunkt lämplig måttstock, om vid beräkningen hänsyn toges till förhållandet mellan antalet med malmbrytning egentligen sysselsatta arbetare och kvantiteten berg och malm, som av dessa arbetare brutits. För arbete *under jord* ställer sig ifrågavarande relation sedan år 1896 sålunda:

Å r	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare
1896—1900	1 667 558 ton	3 857	432
1901—1905	2 224 212 »	4 308	516
1906—1910	2 559 546 »	3 337	767
1910	2 952 988 »	3 089	956
1911	3 048 887 »	3 127	975
1912	3 666 828 »	3 311	1 107
1913	4 652 001 »	3 625	1 283
1914	4 477 537 »	3 736	1 198

Vid dagbrytning, som ju försiggår under gynnsammare förhållanden än underjordsbrytning, ställde sig motsvarande siffror på efterföljande sätt:

Å r	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare
1896—1900	2 284 983 ton	1 621	1 410
1901—1905	3 562 027 »	2 069	1 722
1906—1910	4 518 154 »	1 879	2 404
1910	5 338 888 »	1 915	2 788
1911	5 589 096 »	2 118	2 639
1912	5 795 514 »	1 956	2 963
1913	6 337 004 »	2 151	2 946
1914	5 583 340 »	1 869	2 987

Följande tabell, som har fördelen att kunna erhållas för längre tid tillbaka, visar i femårsmedeltal för åren 1861—1910 samt för vart och ett av åren 1910—1914 antalet och arbetseffekten beträffande samtliga arbetare, som varit sysselsatta vid järngruvorna samt med anrikning av järnmalm:

Å r	Samtliga grubarbetare	Ton vunnen malm per arbetare
1861—1865	5 001	91
1866—1870	4 581	118
1871—1875	6 439	122
1876—1880	4 883	148
1881—1885	6 210	141
1886—1890	6 257	149
1891—1895	7 301	208
1896—1900	9 083	253
1901—1905	10 287	346
1906—1910	10 110	458
1910	9 894	561
1911	10 461	588
1912	10 493	639
1913	11 811	633
1914	11 472	574

Av *sjö- och myrmalmer* hava under redogörelseåret uppfodrats 1 670 ton, vilken kvantitet i jämförelse med den år 1913 uppfodrade, 3 822 ton, utvisar en minskning av mer än 50 procent. Den år 1914 uppfodrade kvantiteten, som representerade ett redovisat värde av 8 315 kronor eller 4·98 kronor per ton mot 5 kronor år 1913, erhöles från 15 sjöar i Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län; som vanligt lämnade därvid sjön Vidöstern på gränsen mellan Jönköpings och Kronobergs län det största beloppet eller 1 602 ton. Denna kvantitet, som höll en genomsnittshalt av 49·8 procent järn, 0·38 procent fosfor och 0·047 procent svavel, upptogs för Ferrums (Åminne) masugns räkning. Uppfordringen av *sjö- och myrmalmer*, vilken i allmänhet till följd av vintarnes växlande beskaffenhet utmärkt sig för en synnerlig ojämnhet i kvantitativt hänseende, har i medeltal under femårsperioderna 1861—1910 samt under vart och ett av åren 1910—1914 uppgått till följande kvantiteter:

År 1861—1865	10 877 ton	År 1901—1905	832 ton
» 1866—1870	11 436 »	» 1906—1910	1 293 »
» 1871—1875	10 556 »	» 1910	2 691 »
» 1876—1880	5 480 »	» 1911	3 060 »
» 1881—1885	2 985 »	» 1912	1 339 »
» 1886—1890	2 433 »	» 1913	3 822 »
» 1891—1895	1 891 »	» 1914	1 670 »
» 1896—1900	902 »		

Sammanlaggas de angivna beloppen bruten bergmalm inklusive slig samt *sjö- och myrmalmer*, visar sig, att den vunna järnmalmen i sin helhet uppgått till följande kvantiteter:

År 1861—1865	464 363 ton	År 1901—1905	3 564 046 ton
» 1866—1870	553 759 »	» 1906—1910	4 626 913 »
» 1871—1875	795 263 »	» 1910	5 552 678 »
» 1876—1880	726 712 »	» 1911	6 153 778 »
» 1881—1885	877 408 »	» 1912	6 700 565 »
» 1886—1890	932 470 »	» 1913	7 479 393 »
» 1891—1895	1 519 325 »	» 1914	6 588 300 »
» 1896—1900	2 294 760 »		

Sammanlagda värdet av all under år 1914 erhållen järnmalm belöpte sig till 53 027 652 kronor.

b) **Tackjärnsproduktionen.**

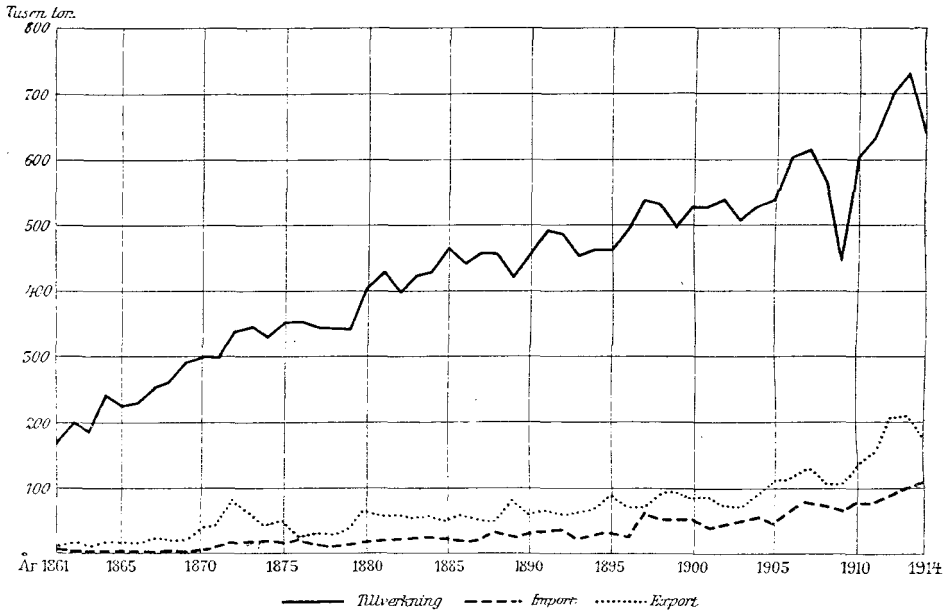
Liksom järnmalmproduktionen torde tackjärnsproduktionen under år 1914 ej hava undgått inverkan av de politiska förhållandena, men mestadels förorsakades den nedgång i produktionen redogörelseåret har att uppvisa av brist på driftvatten på grund av långvarig och svår torra under sommaren och större delen av hösten, vilken vattenbrist medförde dämmande av åtskilliga masugnar. Det producerade tackjärnet utgjorde 639 718 ton. Då år 1913 tillverkades 730 257 ton, belöpte sig alltså minskningen i produktionen under redogörelseåret till ej mindre än 90 539 ton eller 12.4 procent. Det för produktionen uppgivna värdet utgjorde 52 310 990 kronor eller 81 kronor 77 öre per ton mot år 1913 77 kronor 41 öre per ton.

Tillväxten i tackjärnsproduktionen fortgår alltjämt i svagare tempo än den samtidiga stegringen av järnmalmproduktionen. Detta framgår av följande tablå, som utvisar produktionen av järnmalm och tackjärn i medeltal för varje femårsperiod under tiden 1861—1910 samt för vart och ett av åren 1910—1914.

Å r	Vannen användbar järnmalm	Tillverkat tackjärn	Malmkvantiteten i förhållande till tackjärnskvantiteten
1861—1865	464 363	204 826	2.27
1866—1870	553 759	267 854	2.07
1871—1875	795 263	332 456	2.39
1876—1880	726 712	357 224	2.03
1881—1885	877 408	429 377	2.04
1886—1890	932 470	446 578	2.09
1891—1895	1 519 325	471 147	3.22
1896—1900	2 294 760	517 796	4.43
1901—1905	3 564 046	528 255	6.75
1906—1910	4 626 913	567 418	8.15
1910	5 552 678	603 939	9.19
1911	6 153 778	634 392	9.70
1912	6 700 565	699 816	9.57
1913	7 479 393	730 257	10.24
1914	6 588 300	639 718	10.30

Tackjärnsproduktionens utveckling i jämförelse med importen och exporten av tackjärn belyses av följande grafiska framställning, grundad på års-siffror från och med år 1861.

Tillverkning, import och export av tackjärn åren 1861—1914.

Såsom följande sammanställning utvisar, har antalet i verksamhet varande masugnar under redogörelseåret nedgått från 117 till 116.

År	Antalet masugnar i verksamhet	År	Antalet masugnar i verksamhet
1861	226	1896	140
1866	220	1901	139
1871	207	1906	128
1876	206	1911	114
1881	197	1912	119
1886	164	1913	117
1891	155	1914	116

Följande masugnar, som år 1913 voro påblåsta, hava under år 1914 ej varit i gång, nämligen koksasmusnen vid Degerhamn på Öland, Borgviks masugn i Värmlands län, Öskeviks masugn i Örebro län samt den ena av Långshyttans i Kopparbergs län båda masugnar. Å andra sidan har under redogörelseåret en ny masugn för träkol påblåsts vid Jädraås järnverk i Gävleborgs län, varjämte Husaby masugn i Kronobergs län samt Schisshyttans masugn i Kopparbergs län, som år 1913 ej voro i gång, under redogörelseåret varit påblåsta, Husaby masugn dock endast för en kortare tid. I antalet elektriska masugnar har ej någon förändring inträtt under redogörelseåret.

Tackjärnsproduktionens framsteg eller tillbakagång inom de olika länen år 1914 i jämförelse med år 1913 belyses av följande tabell:

Tackjärnsproduktionen inom de olika länen åren 1913 och 1914.

L ä n	Tillverkat tackjärn		Ökning (+) eller minskning (—) under 1914
	1913	1914	
	Ton		
Stockholms län.....	18 363	14 916	— 3 447
Uppsala län.....	34 146	29 231	— 4 915
Södermanlands län.....	1 266	1 448	+ 182
Östergötlands län.....	19 576	15 607	— 3 969
Jönköpings län.....	1 070	1 400	+ 330
Kronobergs län.....	—	20	+ 20
Kalmar län.....	10 663	—	— 10 663
Älvsborgs län.....	7 384	7 054	— 330
Värmlands län.....	62 309	48 461	— 13 848
Örebro län.....	171 836	145 707	— 26 129
Västmanlands län.....	72 572	73 351	+ 779
Kopparbergs län.....	191 474	165 092	— 26 382
Gävleborgs län.....	108 659	107 376	— 1 283
Västernorrlands län.....	7 028	3 629	— 3 399
Norrbottnens län.....	23 911	26 426	+ 2 515
Hela riket	730 257	639 718	— 90 539

Enligt förestående siffror utvisa Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Västmanlands och Norrbottens län för redogörelseåret stegring i produktionen i jämförelse med föregående år, medan samtliga övriga län utvisa minskning. Särskilt anmärkningsvärd var stegringen av produktionen i Norrbottens län från 23 911 ton till 26 426 ton eller med 10⁵ procent, oaktat blåsningstiden för länets 2 masugnar var 6 dygn kortare än år 1913. Kronobergs län visar ökning beroende på att Husaby masugn, såsom förut nämnts, under en kortare del av året var i gång, medan år 1913 intet tackjärn tillverkades inom länet. Minskningen i produktionen var störst i Örebro och Kopparbergs län, och belöpte sig densamma för vardera länet till över 26 000 ton.

Länens relativa andelar i tackjärnsproduktionen i femårsmedeltal åren 1891—1910 samt för vart och ett av åren 1910—1914 framgå av efterföljande tabell:

Länens relativa andelar i tackjärnsproduktionen åren 1891—1914.

L ä n	Procent av produktionen i hela riket								
	1891— 1895	1896— 1900	1901— 1905	1906— 1910	1910	1911	1912	1913	1914
Stockholms län	0·94	0·88	1·72	2·88	2·41	2·79	2·52	2·52	2·33
Uppsala län	5·07	5·05	5·41	5·70	6·37	4·28	4·06	4·68	4·57
Södermanlands län ...	0·53	0·62	0·65	0·52	0·44	0·45	0·18	0·17	0·23
Östergötlands län ...	3·27	3·27	2·97	3·26	3·30	3·28	3·05	2·68	2·44
Jönköpings län	0·14	0·05	0·05	0·06	0·15	0·06	0·15	0·15	0·22
Kronobergs län	—	0·02	—	—	—	—	0·02	—	—
Kalmar län	1·76	1·49	1·05	0·70	0·48	0·29	1·68	1·46	—
Älvsborgs län	—	—	—	0·02	0·09	0·69	0·77	1·01	1·10
Värmlands län	11·81	10·79	9·90	8·94	8·18	7·91	8·71	8·53	7·57
Örebro län	25·47	25·74	25·83	24·92	24·21	24·44	26·03	23·53	22·78
Västmanlands län ...	8·58	10·03	10·74	10·41	10·41	11·22	10·32	9·94	11·47
Kopparbergs län	26·40	26·46	25·94	24·52	23·38	24·14	24·23	26·22	25·81
Gävleborgs län	13·83	13·98	15·02	15·13	16·67	16·06	14·39	14·88	16·78
Västernorrlands län...	2·02	1·62	0·72	—	—	0·78	1·02	0·96	0·57
Västerbottens län ...	0·18	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	2·94	3·91	3·61	2·87	3·27	4·13
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Beträffande tackjärnstillverkningen per masugn meddelas efterföljande medeltal, beräknade för vart femte år under tiden 1833—1908 samt för vart och ett av efterföljande år:

Tackjärnstillverkningen per masugn i riket åren 1833—1914.

År	Medeltill-	Medel-	Medeltill-	År	Medeltill-	Medel-	Medeltill-	
	verkning	blåsningstid			verkning	blåsningstid		verkning
	per masugn				per dygn och masugn	per masugn		per dygn och masugn
	Ton	Dygn	Ton		Ton	Dygn	Ton	
1833.....	434	156	2·78	1888.....	2 821	246	11·47	
1838.....	478	151	3·17	1893.....	2 983	245	12·18	
1843.....	571	153	3·73	1898.....	3 719	279	13·35	
1848.....	622	157	3·96	1903.....	3 727	256	14·58	
1853.....	624	136	4·59	1908.....	4 693	261	17·95	
1858.....	678	115	5·89	1909.....	4 118	232	17·76	
1863.....	902	133	6·78	1910.....	5 392	284	18·99	
1868.....	1 271	165	7·70	1911.....	5 365	282	19·73	
1873.....	1 619	202	8·01	1912.....	5 881	293	20·07	
1878.....	1 766	186	9·49	1913.....	6 241	301	20·73	
1883.....	2 212	216	10·24	1914.....	5 515	265	20·81	

Enligt förestående siffror var medeltillverkningen och medelblåsningstiden per masugn år 1914, vardera för sig taget, lägre än år 1913, varemot medeltillverkningen per dygn och masugn under redogörelseåret visade sig vara den största hittills eller 20·81 ton. Den högsta tillverkningen per dygn och masugn något järnverk under redogörelseåret hade att uppvisa uppgick däremot till 53·03 ton.

Inom länen ställde sig för år 1914 i jämförelse med år 1913 siffrorna för tackjärnstillverkningen per masugn sålunda:

Tackjärnstillverkningen per masugn inom länen åren 1913 och 1914.

L ä n	Medeltillverkning		Medelblåsnings-tid		Medeltillverkning per dygn och masugn	
	per masugn					
	Ton		Dygn		Ton	
	1913	1914	1913	1914	1913	1914
Stockholms län	9 182	7 458	342	285	26·85	26·17
Uppsala län	5 691	4 872	330	325	17·25	14·99
Södermanlands län	1 266	1 448	207	210	6·12	6·90
Östergötlands län	6 525	5 202	318	255	20·52	20·40
Jönköpings län	1 070	1 400	144	213	7·43	6·57
Kronobergs län	—	20	—	26	—	0·77
Kalmar län	10 663	—	283	—	37·68	—
Älvsborgs län	7 334	7 054	339	331	21·63	21·31
Värmlands län	4 451	3 728	297	243	14·99	15·34
Örebro län	5 207	4 553	287	248	18·14	18·36
Västmanlands län	6 597	6 668	320	320	20·62	20·84
Kopparbergs län	7 978	6 879	292	248	27·32	27·74
Gävleborgs län	6 392	5 965	323	294	19·79	20·29
Västernorrlands län	7 028	3 629	362	169	19·41	21·47
Norrbottnens län	11 956	13 213	340	337	35·16	39·21
Hela riket	6 241	5 515	301	265	20·73	20·81

Förestående siffror angiva för redogörelseåret stegring i medeltillverkningen per dygn och masugn för Södermanlands, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Norrbottens län. I ögonen fallande är särskilt den starka stegringen för Norrbottens län från en medeltillverkning per dygn och masugn av 35·16 ton år 1913 till 39·21 ton år 1914. En mätare på den inverkan framförallt vattenbristen haft på redogörelseårets tackjärnstillverkning är nedgången i medelblåsnings-tiden per masugn från 301 dygn år 1913 till 265 dygn år 1914.

Masugnarnas tillverkningar år 1914, närmare specificerade, utgjordes, oberäknat 12 333 ton direkt ur masugn framställt gjutgods, av följande *olika slags* tackjärn.

Smides- och puddeltackjärn	152 859 ton
Bessemertackjärn	111 830 "
Martintackjärn	335 216 "
Gjuttackjärn för aducering	12 820 "
" " andra ändamål	14 655 "
Summa 627 380 ton	

De olika tackjärnssorternas kvantitativa betydelse har, procentiskt uttryckt, varit följande under de fem senaste tillverkningsåren:

	1910	1911	1912	1913	1914
Smides och puddeltackjärn	31·39 %	29·13 %	26·58 %	25·98 %	24·36 %
Bessemertackjärn	63·77 %	65·57 %	46·99 %	50·03 %	53·43 %
Martintackjärn					
Spegeljärn					
Gjuttackjärn för aducering	2·67 %	2·81 %	3·22 %	1·99 %	2·04 %
" " andra ändamål	2·17 %	2·32 %	2·29 %	2·22 %	2·34 %
Summa	100·0 %	100·0 %	100·0 %	100·0 %	100·0 %

Huru produktionen av de olika slagen av tackjärn fördelat sig på de särskilda länen år 1914, framgår närmare av tab. 3. Martintackjärnet, som ensamt representerade 53·4 procent av hela tackjärnsproduktionen, framställdes företrädesvis i Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs och Västmanlands län. I jämförelsevis i föregående år har produktionen härav nedgått från 358 437 ton till 335 216 ton eller med 6·5 procent. En ännu starkare nedgång utvisar produktionen av bessemer- samt smides- och puddeltackjärn, som nedgått från 141 641 ton, resp. 186 090 ton år 1913 till för redogörelseåret 111 830 ton, resp. 152 859 ton eller med resp. 21·0 och 17·9 procent. Vid Vargöns smältverk i Älvsborgs län tillverkades under redogörelseåret i elektrisk ugn 5 ton spegeljärn mot 50 ton föregående år.

Av årets tackjärnstillverkning hava 556 729 ton redovisats som träkolstackjärn, i vilken kvantitet jämväl ingår en tillverkning av 2 083 ton, framställda med träkol och koks i blandning, medan åter 82 989 ton uppgivits som tillverkade med koks enbart. Det för framställningen av träkolstackjärnet förbrukade träkolet uppgick enligt de lämnade uppgifterna till 32 757 920 hl eller 86·4 procent av järnverkens hela träkolförbrukning, utgörande enligt tab. 7 för redogörelseåret 37 926 577 hl. För framställande av nämnda 2 083 ton tackjärn i blandning med koks användes 16 032 hl. Med inräknande av sistnämnda kvantitet och den därigenom framställda kvantiteten tackjärn åtgingo således 58·9 hl träkol per ton träkolstackjärn. Siffrorna för samma förbrukning under de sex senaste åren voro:

År 1909	62·8 hl	År 1912	59·2 hl
» 1910	62·8 »	» 1913	57·7 »
» 1911	61·2 »	» 1914	58·9 »

Fördelen av den ganska avsevärda nedgång i träkolsåtgången i våra masugnar, varom förestående siffror bära vittne och som möjliggjorts genom de senaste årens raska utveckling av tackjärnsindustriens teknik, motväges av en alltmer framträdande prisstegring å träkol. Till belysning av denna prisstegring meddelas följande sammanställning av träkolspris vid järnverken under åren 1900—1914:

Träkolspris vid järnverken per hektoliter.

År	Pris per hl	År	Pris per hl
1900	61 öre	1908	55 öre
1901	53 »	1909	58 »
1902	45 »	1910	63 »
1903	45 »	1911	66 »
1904	46 »	1912	66 »
1905	51 »	1913	66 »
1906	54 »	1914	71 »
1907	55 »		

Såsom ovanstående siffror angiva, har träkolspriset, som de tre senaste åren hållit sig vid konstant 66 öre pr hl, år 1914 stigit till 71 öre per hl.

Tillverkningen av kokstackjärn (med koks enbart), utgjorde, såsom ovan nämnts, under redogörelseåret 82 989 ton. Då föregående års produktion belöpte sig till 100 685 ton, har alltså under redogörelseåret produktionen minskats med 17 696 ton (17·6 procent). Denna minskning beror till en del på att koksmasugnen på Öland, som år 1913 producerade 10 663 ton, under redogörelseåret ej varit i gång. Tillverkningen av kokstackjärn utvisade för de fem senaste åren följande siffror:

År 1910.....	54 029 ton
» 1911.....	72 138 »
» 1912.....	86 853 »
» 1913.....	100 685 »
» 1914.....	82 989 »

För tillverkningen av kokstackjärn år 1914 åtgingo enligt de lämnade uppgifterna 88 023 ton koks eller 1.06 ton per ton tackjärn.

Även i produktionen av elektrotackjärn är för redogörelseåret att anteckna minskning. Det producerade beloppet uppgick till 26 854 ton mot 31 966 ton år 1913, vad som produktionsminskningen alltså utgjorde 5 112 ton eller 16.0 procent. Produktionen år 1914 i jämförelse med år 1913 fördelade sig på de särskilda verken sålunda:

	År 1913	År 1914
Trollhättans elektriska masugn (Järnkontoets f. d. försöksverk).....	7 334 ton	7 049 ton
Vargöns elektriska smältverk (i annan ugn än elektrisk masugn).....	50 »	5 »
Hagfors järnverk, 3 masugnar.....	13 901 »	13 182 »
Domnarvets järnverk, 2 masugnar.....	10 681 »	6 618 »
	Summa 31 966 ton	26 854 ton

Den redovisade träkolsåtgången i de 6 elektriska masugnar, som voro i drift, utgjorde sammanlagt 625 125 hektoliter, eller 23.3 hektoliter per ton elektrotackjärn.

Produktionen av elektrotackjärn har för åren 1908—1914 redovisats med följande kvantiteter:

År 1908.....	122 ton
» 1909.....	302 »
» 1910.....	890 »
» 1911.....	5 786 »
» 1912.....	17 561 »
» 1913.....	31 966 »
» 1914.....	26 854 »

En fördelning av tackjärnsproduktionen år 1914 med specificering av olika slags tackjärn och med angivande huru mycket av respektive tillverkning varit avsedd för export eller för försäljning inom landet meddelas i följande översikt:

Tackjärnsproduktionen år 1914 med fördelning efter olika slag av tackjärn.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt ur masugn	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kr.
	Ton	Kr.	Ton		
Smides- och puddeltackjärn.....	152 859	12 124 733	18 633	39 612	4 633 074
Bossemertackjärn.....	111 830	8 919 869	—	—	—
Martintackjärn.....	335 216	27 753 437	139 976	42 763	15 427 428
Spegeljärn.....	5	1 035	—	—	—
Gjuttackjärn för aducering.....	12 820	1 041 727	9 176	3 304	1 014 187
» för andra ändamål.....	14 655	1 245 634	3 961	8 231	1 068 165
Gjutgods, framställt direkt ur masugn	12 333	1 224 555	19	3 641	338 420
Summa	639 718	52 310 990	171 765	97 551	22 481 274

Av redogörelseårets tackjärnsproduktion utgjorde sålunda 171 765 ton eller 26·9 procent av tackjärn för export, huvudsakligen martintackjärn. Denna siffra kan i det hela anses väl överensstämmande med handelsberättelsens siffra för årets export av tackjärn 164 049 ton, då ju givetvis en del av 1914 års produktion för export levereras först under följande år och tvärtom en del av den år 1914 utförda mängden avser föregående års produktion. Till försäljning inom landet gingo 97 551 ton eller 15·2 procent. Därav utgjordes 43·8 procent av martintackjärn och 40·6 procent av smides- och puddeltackjärn. En jämförelse mellan årets för export och försäljning inom landet avsedda tackjärnsproduktion och motsvarande produktion föregående år utvisar för det för export avsedda tackjärnet en nedgång med 7·8 procent (från 186 246 ton till 171 765 ton) och för det för försäljning inom landet avsedda tackjärnet en nedgång (från 123 677 till 97 551 ton) med 21·1 procent.

En fördelning av tackjärnsproduktionen år 1914 efter län och efter olika användning inom länen meddelas i följande tabell:

Tackjärnsproduktionen år 1914, fördelad länsvis och efter olika användning.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Kr.	genom export	inom landet	Kr.
			Ton		
Stockholms län	14 916	1 314 144	13 741	1 175	1 314 144
Uppsala län	29 231	2 730 871	11 300	1 535	1 153 614
Södermanlands län	1 448	121 700	915	—	88 900
Östergötlands län	15 607	1 258 488	—	12 286	989 808
Jönköpings län	1 400	122 500	—	1 218	105 966
Kronobergs län	20	1 400	—	20	1 400
Älvsborgs län	7 054	579 053	113	4 891	410 328
Värmlands län	48 461	4 064 082	7 801	6 432	1 269 292
Örebro län	145 707	11 452 353	49 376	29 900	6 488 686
Västmanlands län	73 351	6 057 736	21 140	24 119	3 647 348
Kopparbergs län	165 092	13 131 725	22 901	14 071	3 061 149
Gävleborgs län	107 376	9 020 004	16 291	166	1 507 932
Västernorrlands län	3 629	326 650	3 625	—	326 250
Norrbottnens län	26 426	2 130 284	24 562	1 738	2 116 457
Summa	639 718	52 310 990	171 765	97 551	22 481 274

Enligt förestående tabell intog Örebro län första rummet bland länen beträffande kvantiteten exporterat tackjärn. Av länets produktion 145 707 ton gingo nämligen 49 376 ton eller 33·9 procent till export. Beträffande övriga län utgjordes tackjärnsproduktionen i Stockholms, Västernorrlands och Norrbottens län till allra största delen av exporttackjärn.

Produktionen år 1914 av ferrolegeringar på elektrisk väg framgår av följande tabellariska sammanställning, som tillika upptager jämförande siffror för åren 1910—1913.

	Kiseljärn	Kisel- manganjärn	Mangan- järn	Krom- järn	Volfram- järn	Kisel- mangan- aluminium- järn	Kisel- alumi- nium- järn
År 1910	4 242 ton	59 ton	—	32 ton	—	—	—
» 1911	3 828 »	451 »	—	—	—	—	—
» 1912	5 906 »	997 »	—	—	—	—	—
» 1913	9 863 »	1 375 »	—	760 »	—	136 ton	—
» 1914	8 732 »	1 304 »	293 ton	1 300 »	0·28 ton	508 »	64 ton

Såsom härav framgår, utvisar redogörelseårets produktion av kiseljärn och kisel-manganjärn någon minskning i jämförelse med år 1913. Följande nya legeringar hava tillkommit, nämligen manganjärn och kiselaluminiumjärn vid Aktiebolaget Ferrolegeringars järnverk vid Trollhättan samt volframjärn vid Gullspångs kiseljärnverk i Skaraborgs län. Av övriga redovisade legeringar tillverkades kromjärn vid Aktiebolaget Ferrolegeringars järnverk, kisel-mangan-aluminiumjärn vid samma järnverk, vid Vargön och vid Gullspång, kisel-manganjärn vid Vargön samt kiseljärn vid Vargön, Gullspång, Kortfors, Domnarvet, Sandsta och Månsbo. För tillverkningen av legeringar voro 20 elektriska ugnar i gång. 10 612 ton eller den övervägande delen av produktionen exporterades och 1 527 ton försålde inom landet. Värdet av de tillverkade legeringarna har uppgivits till 2 909 813 kronor, därav för kiseljärn 1 801 999 kronor.

För tillverkningen av desamma förbrukades 281 818 hektoliter träkol.

c) Järnsvamptillverkning.

Tillverkningen av järnsvamp vid Höganäs reduktionsverk i Malmöhus län utvisar för år 1914 i jämförelse med år 1913 en produktionsökning av 321 ton. Hela tillverkningen utgjorde 6 394 ton med ett värde av 415 610 kronor eller 65 kronor per ton. Produktionen har under de 4 år densamma pågått lämnat följande kvantiteter.

År 1911	3 772 ton
» 1912	3 979 »
» 1913	6 073 »
» 1914	6 394 »

År 1914 exporterades enligt handelsstatistiken 1 147 ton mot år 1913 1 631 ton, vadan alltså större delen av produktionen torde komma till användning inom landet. Speciellt nyttjas densamma som beskicksningsmateriel i martinugnar, elektriska ugnar o. d. Som råvara användes den slig, som framställes vid Höganäs anrikningsverk. För reduktionen av samma slig var under redogörelseåret 1 reduktionsugn i verksamhet.

För framställningen av järnsvamp åtgingo 9 999 ton stenkolk, därav 163 ton med 20 % aska, 6 915 ton med 35 % aska och 2 921 ton med 50 % aska, allt kol från Höganäs gruvor.

d) Framställning av smidbart järn och stål.

Den starka minskningen i tackjärnsproduktionen har i sin ordning för redogörelseåret medfört en stark nedgång i produktionen av *smältstycken, råskenor och göt*. De härav samt av brännstål redovisade beloppen, fördelade på 74 järnverk mot 77 år 1913, utvisade följande siffror:

	År 1913	År 1914	Ökning (+) eller minskning (—) under 1914	
			Ton	Procent
Ovållda smältstycken och råskenor	158 472	116 074	— 42 398	— 26·8
Göt	590 887	507 332	— 83 555	— 14·1
Blåsstål eller oräckt brännstål	196	307	+ 111	+ 56·6

Vad först beträffar tillverkningen av smältstycken och råskenor, utgjordes största delen av tillverkningen härav eller 102 810 ton (88·6 procent) av i lancashirehärd färskat järn. Lancashirefärskning förekom under redogörelseåret vid 35 järnverk mot 36 år 1913, och utgjorde antalet därför begagnade härdar 200 mot 202 föregående år. Ingen lancashirefärskning har i motsats mot år 1913 förekommit vid Gammelstilla järnverk i Gävleborgs län. Under året hava inga franchisecomtéhärdar varit i verksamhet. Nämnda smide synes vara på väg att övergivas. Vallonsmidet bedrevs under året vid 20 härdar, därav 15 i Uppsala län. Antalet använda skrotsmältningshärdar slutligen utgjorde 10.

Av produktionen år 1914 av smältstycken och råskenor, 116 074 ton, gingo 24 751 ton (21·3 procent) till export och utgjordes 24 121 ton härav av lancashiresmältstycken.

Produktionen av smältstycken och råskenor, bessemer- och martingöt åren 1891–1914.

Produktionen av smältstycken och råskenor var, enligt vad följande översikt utvisar, år 1914 lägre än under något av de föregående tio åren.

År	Kvantitet i ton	År	Kvantitet i ton
1904.....	189 246	1910.....	151 713
1905.....	182 640	1911.....	146 722
1906.....	178 298	1912.....	148 828
1907.....	174 405	1913.....	158 472
1908.....	152 236	1914.....	116 074
1909.....	120 669		

Förbrukningen av träkol år 1914 för produktionen av smältstycken och råskenor, har enligt de lämnade primäruppgifterna beräknats till 4 398 149 hl eller 37·9 hl per ton mot 6 086 213 hl eller 38·4 hl per ton år 1913.

Till belysning av utvecklingen av produktionen av smältstycken och råskenor samt bessemer- och martingöt under åren 1891—1914 meddelas vidstående grafiska framställning.

De producerade kvantiteterna av göten, såväl bessemer- och martin- som degelstål- och elektrostålgöt, under vart och ett av åren 1910—1914 framgå av följande sammandrag.

År	Bessemergöt	Martingöt	Degelstålgöt	Elektrostålgöt	Summa
1910	97 583 ton 20·6 %	372 451 ton 78·9 %	1 784 ton 0·4 %	431 ton 0·1 %	472 249 ton
1911	93 853 » 19·9 »	372 705 » 79·2 »	2 275 » 0·5 »	2 034 » 0·4 »	470 867 »
1912	107 254 » 20·8 »	404 118 » 78·4 »	2 656 » 0·5 »	1 285 » 0·3 »	515 313 »
1913	115 839 » 19·6 »	469 387 » 79·4 »	3 385 » 0·6 »	2 276 » 0·4 »	590 887 »
1914	93 210 » 18·4 »	409 528 » 80·7 »	2 826 » 0·6 »	1 768 » 0·3 »	507 332 »

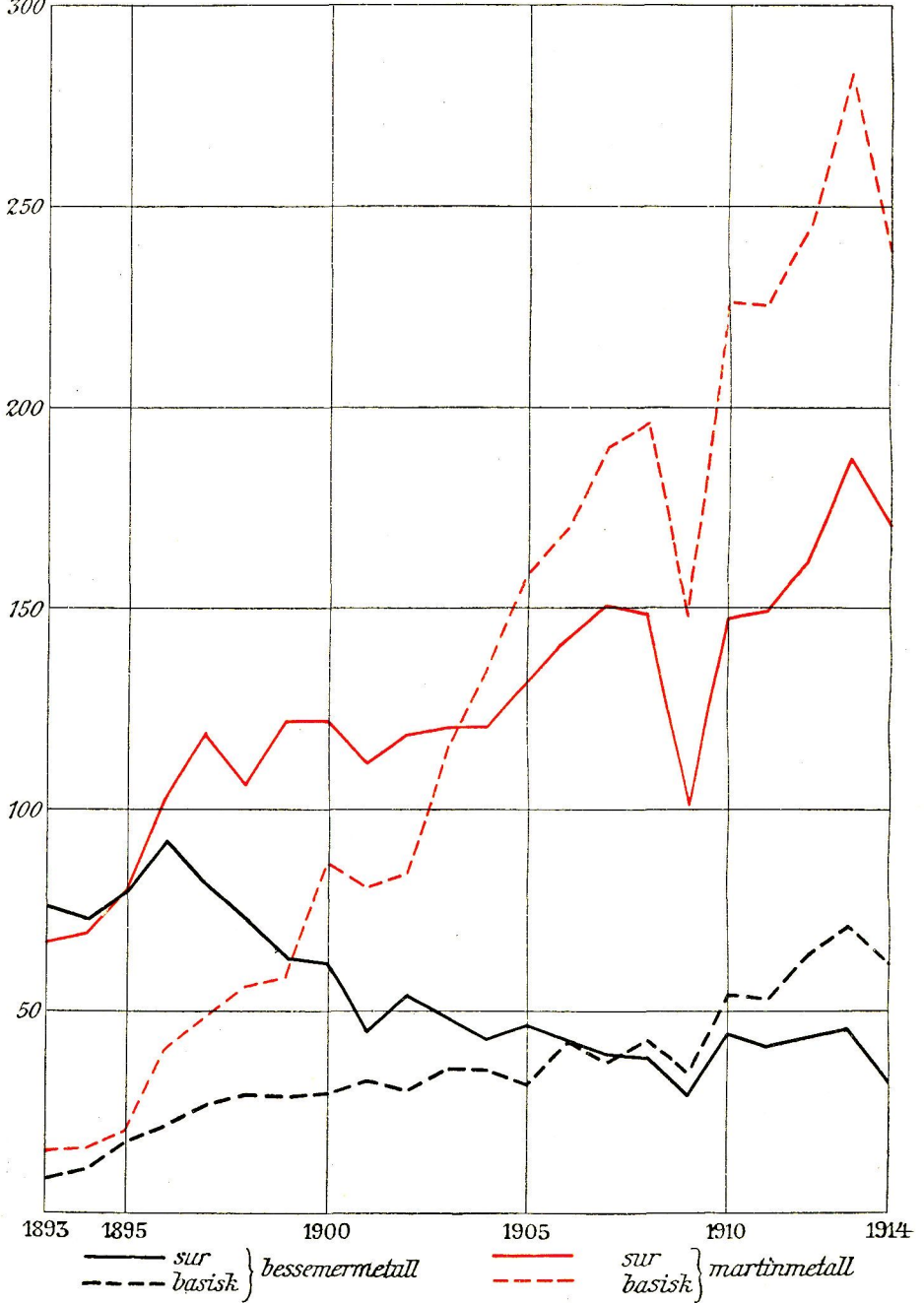
För redogörelseåret är att anteckna minskning i produktionen enligt samtliga metoder, för bessemergöt 22 629 ton (19·5 %), för martingöt 59 859 ton (12·8 %), för degelstålgöt 559 ton (16·5 %) samt för elektrostålgöt 508 ton (22·3 %).

I följande sammanställning lämnas för åren 1910—1914 en fördelning av tillverkningen av bessemer- och martingöt (inklusive skrotat gjutgods), allt efter som framställningen skett med sur eller basisk infodring.

Tillverkningar	1910		1911		1912		1913		1914	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n									
Bessemergöt.....	44 145	53 433	41 113	52 737	43 105	63 937	44 803	70 770	31 720	61 157
Bessemergjutgods, skrotat.....	5	—	3	—	212	—	266	—	333	—
Martingöt.....	141 160	222 415	143 189	220 532	152 960	238 850	177 860	276 933	160 568	232 721
Martingjutgods, skrotat.....	5 350	3 526	5 133	3 851	7 458	4 850	9 601	4 943	10 013	6 226
Summa	190 660	279 374	189 438	277 120	203 735	307 637	232 530	352 696	202 634	300 104
	470 034		466 558		511 372		585 226		502 738	

Produktionen av sur och basisk bessemer- och martingöt åren 1893—1914.

Tusen ton
300

Tabellen angiver, att i produktionen medelst basisk metod under redogörelseåret inträtt en nedgång med 14·9 procent och i produktionen medelst sur metod en nedgång av 12·9 procent. Beträffande speciellt produktionen av skrotat gjutgods uppvisar redogörelseåret häri någon ökning. Till belysande av relationen mellan båda metoderna meddelas vidstående diagram, som demonstrerar utvecklingen år från år sedan 1893.

Huru produktionen år 1914 av sur och basisk bessemer- och martingöt fördelat sig efter olika kolhalt (över och under 0·5 procent) framgår av följande tabell:

Produktionen av bessemer- och martingöt år 1914, fördelad efter godsets kolhalt.

Tillverkningar	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Summa
	Kolhalt över 0·5 %		Kolhalt under 0·5 %		
Bessemergöt.....	29 312 ton	—	2 408 ton	61 157 ton	92 877 ton
Martingöt.....	86 070 »	16 997 ton	74 498 »	215 724 »	398 289 »
Summa	115 382 ton	16 997 ton	76 906 ton	276 881 ton	486 166 ton

Siffrorna ådagalägga i jämförelse med föregående års siffror för produktionen av sur bessemer- och martinprocess över och under 0·5 procent kolhalt en nedgång av 11·0, resp. 17·4 procent och för produktionen av basisk bessemer- och martinprocess över och under 0·5 procent kolhalt en minskning av 35·9, resp. 13·8 procent.

Av den för avsalu producerade bessemermetallen gick största delen, 6 522 ton (91·3 %) mot år 1913 8 563 ton (92·5 %), till export, medan av produktionen för avsalu av martinmetall, 25 630 ton, endast 8 852 ton mot år 1913 12 361 ton gingo till export, då 16 778 ton mot år 1913 22 024 ton försålles inom riket. Tillsammans uppgingo samtliga exporterade och inom riket försålde göten till 33 486 ton eller 6·6 procent av hela produktionen härav mot år 1913 7·7 procent och representerade desamma ett värde av 7 621 571 kronor.

Beträffande antalet under redogörelseåret för tillverkning av göt använda ugnar meddelar tab. 4, att för produktionen av bessemergöt användes 20 ugnar eller enahanda antal som föregående år. Anmärkas bör att uppgifterna i tab. 4 såsom avseende kalenderår ej taga speciellt hänsyn till den omständigheten, att under senare delen av året antalet i gång varande ugnar och härdar var betydligt reducerat. Antalet använda martinugnar utgjorde liksom år 1913 71.

Antalet degelstålsugnar har sedan föregående år ej undergått någon förändring. Av de under året använda 10 degelstålsugnarne voro 4 uppställda vid Söderfors och Osterby järnverk i Uppsala län, 2 vid vartdera verket, och 6 vid Vikmanshyttan i Kopparbergs län.

Sedan föregående år har tillkommit 1 ny elektrostålugn vid Hagfors järnverk. Av övriga under redogörelseåret i verksamhet varande elektrostålugnar voro 2 uppställda vid Söderfors järnverk samt 1 vid vart och ett av Gullöfors, Guldsmadshyttans, Kortfors, Fagersta, Gysinge och Ljusne järnverk.

Brännstål framställdes år 1914 vid Osterby och Svanå järnverk. Antalet använda brännstålsugnar utgjorde 3, därav 2 vid förstnämnda järnverk och 1 vid sistnämnda järnverk. Det producerade brännstålet uppgick till 307 ton mot 196 ton föregående år.

Beträffande för göttillverkning år 1914 förbrukat tackjärn och skrot meddelas följande siffror, varvid för jämförelses skull jämväl medtagits motsvarande förbrukningssiffror för år 1913:

Götverkens förbrukning av	År 1913	År 1914
Eget tackjärn	304 391 ton	258 938 ton
Köpt svenskt tackjärn	66 467 »	49 669 »
Utländskt »	6 905 »	11 721 »
Eget skrot	152 958 »	123 413 »
Köpt »	113 286 »	100 037 »
Hela riket ¹⁾	644 007 ton	543 778 ton

Dessutom hava såsom förbrukade av götverken redovisats 606 ton järnsvamp. Av stenkol förbrukade järnverken år 1914, enligt vad de inkomna uppgifterna giva vid handen, 329 963 ton samt av koks 121 767 ton.

I tab. 6 redovisas produktionen av *stångjärn och -stål samt andra grövre tillverkningar av smidesjärn och -stål*, som oberäknat i vissa fall omvällningar framställt av förut ej vällda ämnen. I likhet med föregående år har därjämte i tabellen även redovisats värdet av vid järnverken för avsalu framställda manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka båda sistnämnda varuslag närmare specificeras i den allmänna industrierättelsen. Tabellen redogör sålunda, om ock delvis helt summariskt, för samtliga vid järnverken framställda produkter.

Som tillverkningarna av ämnesjärn liksom för övrigt andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och -stål, hava för undvikande av dubbelräkningar i tabell 6 endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt stångjärn och -stål och valsat järn och -stål, men ej för hela tillverkningen därav. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig en del dubbelräkningar — då ett från ett verk till ett annat sålt parti av det senare verket kan hava vidare bearbetats. I vilken utsträckning dessa antydda dubbelräkningar förekomma låter sig emellertid ej utreda.

En sammanställning meddelas i följande tablå av de i tabell 6 upptagna tillverkningarna, så vitt de avse produktionens kvantitet och värde, sammanförda med motsvarande kvantitetssiffror för föregående år och med angivande av den relativa ökningen eller minskningen i produktionen för varje tillverkning, varjämte i skilda kolumner procentiskt angivits varje år 1914 redovisad tillverknings fördelning allt eftersom densamma framställt av välljärn eller götmetall:

¹⁾ Häri ingå för ett verk förbrukningen för såväl järn som stål, som i verkets journaler ej särskiljas.

Tillverkningar av smidesjärn och -stål år 1914.

Slag av tillverkningar	År 1913		Å r 1914			
	Ton	Ton	Kvantitativa ökningen (+) eller minskningen (-) från 1913	Av väll- järn	Av göt- metall	Värde å tillverk- ningarna i kronor
Stångjärn och -stål (inkl. stångjärns- avhugg)	203 101	188 301	— 7·3	26·2	73·8	30 419 402
Billets, blooms etc.	287 749	241 652	— 16·0	0·9	99·1	28 538 439
Tubämnena, ihåliga	27 763	19 748	— 28·9	—	100·0	5 376 133
» massiva	23 675	23 755	+ 0·3	—	100·0	3 846 490
Annat ämnesjärn för manufakturering... Vinkeljärn, balkar m. m.	44 687 28 042	40 979 27 120	— 8·3 — 3·3	0·7	99·3	6 060 274 3 965 174
Järnvägsskenor	2 570	407	— 84·2	—	100·0	46 826
Skarvjärn och bottenplåtar.....	574	1 364	+ 137·6	—	100·0	184 140
Hjulband (tires).....	4 735	4 459	— 5·8	—	100·0	1 005 950
Axlar	2 236	2 459	+ 10·0	—	100·0	493 557
Annat grovjärn.....	398	2 133	+ 435·9	—	100·0	287 912
Annat mediumjärn än stångjärn, vinkel- järn, balkar m. m.	5 617	7 216	+ 28·5	11·8	88·2	1 195 200
Band-, söm- och annat finjärn	92 510	73 370	— 20·7	25·9	74·1	12 568 558
Valstråd	72 127	50 413	— 30·1	4·3	95·7	7 689 981
Strips	6 829	8 045	+ 17·8	53·4	46·6	1 438 680
Grov- och mediumplåt.....	30 655	26 746	— 12·8	—	100·0	4 532 460
Tunnplåt	24 484	24 312	— 0·7	2·7	97·3	4 789 898

Redogörelseåret har, såsom härav framgår, att anteckna en avsevärd nedgång i produktionen av stångjärn och -stål, billets, blooms etc., band-, söm- och annat finjärn och valstråd eller de tillverkningar av smidesjärn och -stål, som äro att rubricera som huvudtillverkningar. Beträffande speciellt stångjärn och -stål i förestående tablå ingå däri såväl smitt som valsat stångjärn och -stål, ävensom stångjärnsavhugg. Smitt stångjärn innefattar dels välljärn, huvudsakligen utsmitt av lancashire- och vallonsmältstycken, dels götjärn och götstål, innefattande smidda ämnen, verktygsstål, borrstål etc. samt smidda axlar och andra grövre smiden. Produktionen av smitt stångjärn och -stål utvisar för redogörelseåret i jämförelse med år 1913 en nedgång från 47 674 ton till 37 422 ton eller med 21·5 %. Valsat stångjärn och -stål omfattar dels grövre stångjärn och -stål dels mediumstångjärn och -stål och dels stångjärnsavhugg. Mediumstångjärn och -stål utvisar en minskning från 91 601 till 65 824 ton eller med 28·1 %, grovt stångjärn och -stål en minskning från 38 312 till 37 806 ton eller med 1·3 %, medan av stångjärnsavhugg åter redovisats en tillverkning av 47 249 ton eller 21 735 ton mera än föregående år. I sin helhet visade tillverkningen av valsat stångjärn och -stål i jämförelse med föregående åren en minskning av 2·9 %.

En sammanställning av de särskilda tillverkningarna av smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål med angivande såväl i absoluta som relativa tal av de kvantiteter därav som gått till export meddelas i följande översikt, i vilken även för jämförelses skull medtagits motsvarande siffror och procenttal för år 1913:

Slag av tillverkningar	År 1913			År 1914		
	Hela till- verkningen i ton	Därav för export		Hela till- verkningen i ton	Därav för export	
		Ton	%		Ton	%
Stångjärn och -stål (inklusive stångjärns- avhugg)	203 101	81 530	40·1	188 301	57 648	30·6
Billets, blooms etc.	287 749	14 683	5·1	241 652	7 558	3·1
Tubämnen, ihåliga	27 763	10 636	38·3	19 748	11 409	57·8
» massiva	23 675	22 082	93·3	23 755	13 152	55·4
Annat ämnesjärn för manufakturering .	44 687	97	0·2	40 979	423	1·0
Vinkeljärn, balkar m. m.	28 042	1 452	5·2	27 120	1 195	4·4
Axlar	2 236	4	0·2	2 459	39	1·6
Annat grovjärn.....	398	—	—	2 133	125	5·9
Annat mediumjärn än stångjärn, vinkel- järn och balkar m. m.	5 617	1 927	34·3	7 216	2 263	31·4
Band-, söm- och annat finjärn	92 510	40 770	44·1	73 370	28 832	39·3
Valstråd	72 127	33 290	46·2	50 413	16 981	33·7
Strips	6 829	1 913	28·0	8 045	1 561	19·4
Grov- och mediumplåt.....	30 655	783	2·6	26 746	611	2·3
Tunnplåt	24 484	169	0·7	24 312	115	0·5

Förestående siffror utvisa en avsevärd nedgång i fråga om för export avsedda kvantiteter av flesta tillverkningarna av smidesjärn och -stål. Denna nedgång har naturligtvis närmast förorsakats av de stora svårigheter det under redogörelseåret utbrutna världskriget berett utrikes sjöfarten. I sin helhet visade den för export avsedda kvantiteten av samtliga tillverkningar av smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål en nedgång från 209 336 ton år 1913 till 141 912 ton år 1914 eller med ej mindre än 32·2 %. Av järnvägsskenor, skarvjärn och bottenplåtar samt hjulband, vilka tillverkningar ej upptagits i förestående tablå, enär intet därav för någotdera året angivits såsom avsett för export, gingo resp. 94·3, 92·9 och 54·1 procent till försäljning inom riket. Till försäljning inom riket gingo vidare 34·4 % av tillverkningen av stångjärn och -stål, 71·1 % av tillverkningen av vinkeljärn, balkar m. m., 98·1 % av valsade axlar, 62·8 % av ej spec. grovjärn, 51·4 % av band-, söm-, och annat finjärn, 52·3 % av tillverkningen av valstråd, 83·6 % av tillverkningen av grov- och mediumplåt samt 91·8 % av tillverkningen av tunnplåt.

Det redovisade värdet av de år 1914 för export och för försäljning inom landet avsedda tillverkningarna av smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål utgjorde 64 139 543 kronor. Samma värde fördelade sig på de olika huvudgrupperna sålunda:

	Av välljärn	Av götmetall	Summa
Smitt stångjärn och -stål	2 120 234 kr.	5 420 205 kr.	7 540 439 kr.

Valsat järn och stål:

Ämnen	—	9 411 464 kr.	9 411 464 kr.
Grovjärn	2 568 100 kr.	5 465 964 »	8 034 064 »
Mediumjärn	2 351 025 »	9 712 751 »	12 063 776 »
Finjärn	3 457 375 »	14 748 083 »	18 205 458 »
Stångjärnsavhugg	407 873 »	239 676 »	647 549 »
Plåt	99 375 »	8 137 418 »	8 236 793 »
Summa valsat järn och stål	8 883 748 kr.	47 715 356 kr.	56 599 104 kr.

Motsvarande värde år 1913 för smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål till avsalu utgjorde 78 451 770 kronor, därav för smitt stångjärn och -stål 8 419 956 kronor och för valsat järn och stål 70 031 814 kronor.

För järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av järnmanufaktur och maskingods hava för åren 1913 och 1914 redovisats följande värdebelopp:

	År 1913	År 1914
Tackjärns- och metallgjutgods	1 617 081 kr.	1 051 929 kr.
Annan järnmanufaktur	17 635 645 »	18 625 002 »
Maskingods och övriga verkstadsprodukter	15 717 494 »	18 112 339 »
	<hr/> Summa 34 970 220 kr.	<hr/> 37 789 270 kr.

Sammanlagda värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt stångjärn och -stål, valsat järn och stål samt järnmanufaktur, maskingods och övriga verkstadsprodukter uppgick alltså till 101 928 813 kronor mot 113 421 990 kronor år 1913. För redogörelseåret är sålunda för förevarande tillverkningar att anteckna en nedgång av 11 493 177 kronor i värdet å till avsalu avsedda produkter.

B) Andra bergverksprodukter än järnmalm och järn.

a) Malmer.

Såsom tab. 8 och 9 närmare utvisa, uppgick produktionen av andra malmer än järnmalm år 1914 till 50 107 ton styckemalm och 41 869 ton slig. Produktionen fördelade sig på de särskilda malmerna sålunda:

	Direkt använd- bar malm	Slig	Summa användbar malm	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	639	—	639	86 900
Silver- och blymalm	65	3 035	3 100	647 955
Molybdenmalm	7	—	7	2 100
Kopparmalm	5 483	3 356	8 839	239 818
Manganmalm	1 051	2 592	3 643	138 714
Zinkmalm	9 393	32 886	42 279	1 499 158
Nickelmalm	156	—	156	13 500
Svavelkis	33 313	—	33 313	790 502
	<hr/> Summa 50 107	<hr/> 41 869	<hr/> 91 976	<hr/> 3 418 647

Den erhållna *guldmalmen*, 639 ton, vanns vid Falu koppargruva. I Ädelfors guldgruva i Alsheda och Ökna socknar av Jönköpings län, vilken gruva varit nedlagd i flera år, hava under året träffats anstalter för återupptagande av driften.

Med undantag av 65 ton direkt användbar silverförande blymalm från Kallmora silvergruva utgjordes produktionen år 1914 av *bly- och silvermalm* av slig, varav det största beloppet eller 1 056 ton erhöles från Kaveltorpsfältet.

En mindre kvantitet *molybdenmalm*, 7 ton, erhöles vid Uddgruvan i Örebro län.

Falu gruva lämnade under redogörelseåret 5 072 ton *kopparmalm*. Då produktionen under år 1913 utgjorde 3 584 ton, har redogörelseåret alltså för nämnda gruva att uppvisa en ökning i produktionen av 1 488 ton eller 41·5 procent. I övrigt erhöles mindre kvantiteter kopparmalm från Skälö gruvor i Kalmar län, från Haggruvefältet, Kaveltorpsfältet och Mårdshyttfältet i Örebro län och Garpenbergs odalfält i Kopparbergs län.

Kopparslig framställdes vid Rävåla och Garpenbergs anrikningsverk i Kopparbergs län, resp. 2 319 ton (zink-kopparslig med övertvägande koppar) och 970 ton, samt vid Fröå anrikningsverk i Jämtlands län, 67 ton. Sistnämnda anrikningsverk, som pådragits under redogörelseåret, är avsett för anrikning på våta vägen av kopparmalm.

Produktionen av *manganmalm*, 1 051 ton styckemalm och 2 592 ton slig, härrörde dels från Späxeryds och Hohults gruvor i Småland och dels från Långbansfältet i Värmland.

Av *zinkmalm* producerades ej mindre än 8 594 ton styckemalm och 26 920 ton slig, tillsammans 35 514 ton eller 84·0 procent av årets hela zinkmalmsproduktion, 42 279 ton, ur Ämmebergs gruvor i Östergötlands och Örebro län. Då produktionen vid samma gruvor år 1913 utgjorde 35 152 ton, har redogörelseårets produktion alltså att uppvisa en ökning av 362 ton. detta oaktat vid samma gruvor under redogörelseåret endast arbetades halv tid från 16 aug. till 15 sept. och $\frac{3}{4}$ tid därefter till 1:a november, då driften återupptogs i normal omfattning. Å Kaveltorpsfältet erhöles 3 613 ton zinkslig mot 4 224 ton år 1913. Återstoden av produktionen år 1914 härrörde från Danne-mora gruvor, Börjeltorpsgruvan i Södermanlands län samt Dambergsfältet med Silvhyttan, Ryllshyttan och Rävåla i Kopparbergs län.

I Kleva gamla nickelgruva i Alsheda socken i Jönköpings län har arbetet under året återupptagits. Den vunna kvantiteten *nickelmalm* utgjorde 156 ton med ett uppgivet värde av 13 500 kronor eller 86 kronor 54 öre per ton.

Tillverkning av *svavelkis* bedrevs under redogörelseåret endast i Kopparbergs län vid Falu koppargruva och vid Tomtebo gruvor. Falu koppargruva lämnade ett utbyte av 32 783 ton mot år 1913 34 295 ton. Vid Tomtebo koppargruvor, vilka gruvor under 1850- och 1860-talen lämnade betydande mängder kopparmalm, påbörjades under redogörelseåret brytning på svavelkis. Den vunna kvantiteten utgjorde 530 ton.

Brytningen av malmer, andra än järnmalm, har under de senaste fem åren att uppvisa nedanstående kvantiteter i ton:

	1910	1911	1912	1913	1914
Guldmalm	—	—	—	—	639
Silver- och blymalm.....	2 700	2 999	2 877	3 222	3 100
Molybdenmalm	—	—	—	—	7
Kopparmalm	3 638	1 623	3 059	5 458	8 839
Manganmalm	5 752	5 377	5 101	4 001	3 643
Zinkmalm	49 453	51 242	50 036	50 752	42 279
Nickelmalm	—	—	—	—	156
Svavelkis.....	25 445	30 096	31 835	34 319	33 313
Grafitmalm.....	1 384	—	—	—	—
Magnesit.....	360	—	—	—	—

Enligt förestående siffror utvisade produktionen av kopparmalm för redogörelseåret i jämförelse med föregående år en ökning av 3 381 ton eller

ej mindre än 61·9 procent, medan produktionen av övriga malmer, frånsett guld-, molybden- och nickelmalm, av vilka malmer föregående år ingen uppfordring skett, utvisade minskning, vilken minskning uppgick för silver- och blymalm till 3·8 %, för manganmalm till 8·9 %, för zinkmalm till 16·7 % och för svavelkis till 2·9 %.

Av tab. 9 framgår, att år 1914 10 anrikningsverk för anrikning av annan malm än järnmalm voro i gång. Våtanrikning förekom vid 8 verk, våtmagnetisk anrikning vid 1 verk och våtanrikning med kombinerad magnetisk, mekanisk och oljeseparation vid 1 verk. Produktionen av slig utgjorde år 1913 mer än halva utbytet. År 1914 översteg däremot produktionen av styckemalm produktionen av slig med 8 238 ton.

In- och utförseln av andra malmer än järn ställde sig under åren 1913 och 1914 sålunda:

	I n f ö r s e l				U t f ö r s e l			
	1913		1914		1913		1914	
	Ton	Värde i kr	Ton	Värde i kr	Ton	Värde i kr	Ton	Värde i kr
Kopparmalm	10	225	—	—	1 709	38 453	1 352	147 539
Zinkmalm	12 628	795 564	9 580	826 934	46 696	2 941 848	41 499	2 645 674
Svavelkis	141 005	3 525 125	150 377	2 610 441	500	12 500	3 444	90 829
Annan malm	181	9 050	200	20 864	4 478	223 900	365	71 042

b) Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Under år 1914 brötos stenkol å 2 kolgruvefält i Kristianstads län samt 6 kolgruvefält i Malmöhus län, eldfast lera å 5 fält i Malmöhus län och klinkerlera å 3 fält ävenledes i Malmöhus län. Med undantag för 60 ton stenkol och 9 275 ton klinkerlera, vilka brötos i dagbrott, ägde hela brytningen rum under jord. De uppfordrade kvantiteterna utgjorde:

	Ton	Värde i kronor	Medelvärdet per ton
Stenkol	366 639	3 095 622	8·44
Eldfast lera	146 262	247 244	1·69
Klinkerlera	47 558	121 614	2·56

De skånska stenkolen pläga indelas i tre olika sorter, nämligen n:r 1 med en förbränningsvärme av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, n:r 2 med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14—35 % och n:r 3 med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36—55 %. Proportionen mellan de olika kvaliteterna gestaltade sig år 1914 i jämförelse med år 1913 sålunda:

Å r	N:r 1		N:r 2		N:r 3	
1913	177 481 ton	48·8 %	144 311 ton	39·6 %	42 173 ton	11·6 %
1914	184 065 "	50·2 "	137 347 "	37·5 "	45 227 "	12·3 "

Produktionen av stenkol och leror under de 5 senaste åren omfattade följande kvantiteter:

År	Stenkol	Eldfast lera	Klinkerlera
1910	302 786 ton	140 607 ton	67 252 ton
1911	311 809 »	145 141 »	82 511 »
1912	360 291 »	135 773 »	58 846 »
1913	363 965 »	136 944 »	50 936 »
1914	366 639 »	146 262 »	47 558 »

Redogörelseåret utvisar alltså i jämförelse med föregående år en produktionsökning för stenkol med 2 674 ton (0·7 %) och för eldfast lera med 9 318 ton (6·8 %), medan däremot uppfordringen av klinkerlera, som de 2 närmast föregående åren uppvisat minskning, under redogörelseåret ytterligare nedgått med 3 378 ton (6·6 %). Till detta jämförelsevis goda resultat av kolbrytningen bidrog Kungl. Maj:ts beslut den 20 augusti 1914 att frikalla de vid de skånska kolgruvorna anställda värnpliktige kolluggarne från skyldigheten att inställa sig vid pågående mobilisering.

Sveriges produktion av stenkol täcker endast en ringa del av dess behov. I relation till importen av stenkol ställde den sig för åren 1913 och 1914 sålunda:

	Produktion	Import
År 1913	363 965 ton	4 878 854 ton
» 1914	366 639 »	4 626 932 »

Importen och exporten av eldfast lera utvisade enligt handelsstatistiken följande relationer:

Eldfast lera:	Import		Export	
	1913	1914	1913	1914
porslinslera eller kaolin	26 303 ton	24 881 ton	11 689 ton	5 674 ton
annan	13 748 »	9 750 »	28 840 »	13 191 »
	Summa 40 051 ton	34 631 ton	40 529 ton	18 865 ton

Arbets-effekten vid gruvorna med frånseende av den relativt mindre betydande brytningen i dagbrott utvisade följande relationer för år 1914 samt de 4 närmast föregående åren:

År	Brytningsmängd	Antal arbetare under jord	Brytningsmängd per arbetare
1910	593 694 ton	1 450	409 ton
1911	614 971 »	1 501	410 »
1912	625 748 »	1 528	409 »
1913	635 618 »	1 500	424 »
1914	637 439 »	1 523	419 »

Den totala brytningsmängden är emellertid större än vad förestående siffror utvisa, enär betydande merendels obestämbara kvantiteter bruten sandsten och skiffer kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

c) Fältspat och kvarts.

Produktionen år 1914 av *fältspat* har lämnat ett betydligt mindre utbyte än år 1913. Det redovisade beloppet utgjorde enligt tab. 11 endast 20 818 ton mot 37 878 ton år 1913, vadan alltså produktionsminskningen för redogörelseåret utgjorde 17 060 ton eller ej mindre än 45·0 procent. Bland länen

har Stockholms län redovisat det högsta beloppet eller 8 500 ton. Av de särskilda fältspatsbrotten lämnade Kolsva fältspatsbrott i Västmanlands län den största kvantiteten eller 5 700 ton. Det för fältspatsbrytningen år 1914 uppgivna värdet utgjorde 195 288 kronor eller i genomsnitt 9 kronor 38 öre per ton. Brytningen, fördelad efter olika kvaliteter, utvisade följande siffror:

	Bruten fältspat	
1:ma	9 160 ton	44·0 %
2:da	7 416 »	35·6 »
Andra kvaliteter	4 242 »	20·4 »
	Summa 20 818 ton	100·0 %

En sammanställning av förestående siffror med motsvarande för de 4 närmast föregående åren meddelas i följande tablå:

År	Bruten fältspat			Summa
	1:ma	2:da	Andra kvaliteter	
1910	11 476 ton	10 115 ton	—	21 591 ton
1911	15 629 »	9 612 »	10 994 ton	36 235 »
1912	14 350 »	14 092 »	5 863 »	34 305 »
1913	15 525 »	12 955 »	9 398 »	37 878 »
1914	9 160 »	7 416 »	4 242 »	20 818 »

Enligt handelsstatistiken exporterades av fältspat:

År 1913	38 072 ton
» 1914	16 845 »

Av *kvarts* brötos under redogörelseåret 36 128 ton mot 40 837 ton föregående år. Produktionsminskningen utgjorde 4 709 ton eller 11·5 %. Liksom föregående år erhöles den största för något brott redovisade kvantiteten, 13 500 ton, vid Annenäset i Änimskogs socken av Älvsborgs län. Värdet av redogörelseårets produktion har uppgivits till 149 010 kronor eller i genomsnitt 4 kronor 12 öre per ton mot 3 kronor 99 öre per ton år 1913.

In- och utförseln år 1914 av kvarts i jämförelse med närmast föregående år gestaltade sig sålunda:

År	Införsel	Utförsel
1913	690·5 ton	12 460 ton
1914	306·4 »	8 262 »

d) **Andra metaller än järn samt övriga bergverksprodukter.**

Av andra metaller än järn tillverkas i Sverige huvudsakligen koppar och zink. Tillverkningen år 1914 utvisar ökning för samtliga metaller enligt vad framgår av följande tabell, som upptager femårsmedeltal för tiden 1861—1910 och årssiffror för åren 1910—1914.

Tillverkning av andra metaller än järn.

År	Guld	Silver	Bly	Koppar	Zink
	K i l o g r a m				
1861—1865	14 895	1 128·9	444 770	1 731 169	—
1866—1870	8 232	1 185·3	395 833	2 003 335	—
1871—1875	5 133	779·9	53 592	1 162 358	—
1876—1880	5 776	1 116·9	71 985	925 048	—
1881—1885	24 796	1 713·0	269 422	770 793	—
1886—1890	77 577	4 254·2	274 358	835 298	—
1891—1895	93 895	3 478·1	635 974	479 584	—
1896—1900	109 702	2 110·2	1 519 643	217 370	—
1901—1905	64 713	1 036·8	734 653	601 986	105 610
1906—1910	16 924	607·7	472 802	2 215 962	386 227
1910	1 816	30·2	355 436	3 110 778	558 484
1911	11 020	1 289·4	1 134 221	3 221 193	2 123 641
1912	30 559	961·7	1 072 889	3 957 157	3 228 231
1913	25 374	1 037·1	1 235 295	4 215 390	2 114 520
1914	84 280	1 074·2	1 395 566	4 692 244	2 299 761

Produktionen av *guld* lämnade enligt vad förestående tabell utvisar för redogörelseåret ett utbytte av 84·3 kg. Produktionen, ehuru i och för sig ej betydande, var mer än 3 gånger så stor som föregående år. 79 278 kg mot år 1913 22 264 kg av densamma härrörde från Falu koppargruva och framställdes på våta vägen. Vid Sala silververk framställdes på torra vägen 5 002 kg mot år 1913 3 110 kg. Det år 1914 vunna guldet representerade ett värde av 202 627 kronor mot 62 686 kronor år 1913.

Produktionen av *silver* utvisar sedan föregående år en ökning av 37·1 kg. Av årsproduktionen, 1 074·2 kg, voro 957 490 kg tillverkade på torra vägen vid Sala silververk och 116 755 kg på våta vägen vid Falu kopparverk. Värdet av silverproduktionen utgjorde 74 015 kronor. Vid Hälsingborgs kopparverk erhöles som biprodukt vid kopparextraktionen av utländsk råvara 2 259 kg silverprecipitat med 20·98 % silver och 0·1 kg guld.

Bly som slutprodukt framställdes endast vid Sala silververk. Produktionen har sedan föregående år stigit från 1 235 295 kg till 1 395 566 kg eller med 160 271 kg (13·0 %). Därav utgjordes 1 335 961 kg av frisk- och raffinad bly och 59 605 kg av antimonbly (med ca 4 % antimon).

Produktion av *koppar* förekommer i Sverige praktiskt taget endast vid Hälsingborgs kopparverk, där raffinadkoppar framställes dels av cementkoppar, som dock dessförinnan i allmänhet garas, och dels av bessemerskoppar. Den vid verket under redogörelseåret producerade kopparn utgjorde 4 692 244 kg mot år 1913 4 215 390 kg och representerade alltså en ökning av 476 854 kg (11·3 %). Vid Falu kopparverk framställdes 189 659 kg garkoppar mot 86 105 kg föregående år. Denna tillverkning användes vid verket till framställning av kopparvitriol.

Den tillverkade kopparskärstenen härrörde från Hälsingborgs kopparverk (248 010 kg), Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags elektriska smältverk (1 285 704 kg) samt från Falu kopparverk (300 640 kg). Vid de båda förstnämnda verken användes för framställningen härav mestadels utländsk råvara. Vid Kleva nickelverk har under redogörelseåret påbörjats uppsättandet av en schaktugn för smältning av nickel- och kopparskärsten, men var denna vid årsskiftet ännu icke färdig.

Tillverkning av *zink* som slutprodukt förekommer i Sverige endast vid Trollhättans Elektrothermiska Aktiebolags elektriska smältverk, där densamma framställles genom smältning i elektrisk ugn. Som råvara användes därvid huvudsakligen importerad zinkmalm. Den under redogörelseåret tillverkade kvantiteten, 2 288 711 kg finzink och 11 050 kg handelszink eller tillsammans 2 299 761 kg, utvisar en ökning sedan föregående år av 185 241 kg eller 8·8 %.

Av andra bergverksprodukter än metaller hava redovisats *blyerts* och *pulveriserad brunsten*. Blyerts framställdes vid Västanfors grafitverk i Västmanlands län av rågods från Gamla Skrammelfallsgruvan i samma län. Den tillverkade kvantiteten utgjorde 56 369 kg mot 88 051 kg föregående år och utvisade sålunda en minskning av 31 682 kg (36·0 %).

Produktionen av pulveriserad brunsten åter utvisade en ökning av 7 600 kg (10·4 %). Den framställda kvantiteten utgjorde nämligen 80 600 kg mot 73 000 kg föregående år och härrörde från Dunkehallar i Jönköpings län.

Vid Falu kopparverk hava år 1914 framställts (för avsalu) 158 264 kg järnvitriol och 650 630 kg kopparvitriol. Nämda produkter komma att redovisas i den allmänna industriberättelsen bland den kemisk-tekniska industrins produkter.

C) Arbetskraft.

a) Motorer.

I tab. 13 och 14 redovisas de olika slagen av motorer, som under år 1914 använts vid bergverken jämte dessas uppgivna styrka i effektiva hästkrafter. Ett sammandrag av däri meddelade uppgifter, upptagande de motorer (oberäknat 27 motorer för handkraft och 10 kreatursvandringar), som använts för omedelbar drift av maskiner och apparater, lämnas i följande tablå:

Olika slag av motorer för omedelbar maskindrif och dessas fördelning på olika bergverk.

	Vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk		Vid järnverk		Vid andra bergverk		Summa hästkrafter
	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	
Vattenhjul	30	614	163	4 022	2	30	4 666
Yattenturbiner	33	1 051	488	45 205	—	24	46 280
Ångmaskiner	112	5 885	108	22 654	—	—	28 539
Ångturbiner	1	136	2	45	—	—	181
Olje- och gasmotorer	56	1 168	12	1 029	—	—	2 197
Elektriska motorer	1 374	48 101	3 026	68 458	206	2 239	118 798
Summa	1 606	56 955	3 799	141 413	208	2 293	200 661

Den elektriska kraften representerade, såsom härav framgår, 59·2 % av det redovisade kraftbeloppet, medan åter 25·4 % utgjordes av vattenkraft, 14·3 % av ångkraft och återstoden 1·1 % av kraftbelopp redovisat för olje- och gasmotorer. Det för elektriska motorer redovisade hästkrafttalet år 1913 ut-

gjorde 99 210, vadan tillväxten under redogörelseåret uppgick till 19·7 %, medan i fråga om övriga motorer redogörelseåret ej utvisar några större skiljaktigheter i jämförelse med föregående år. Av den redovisade drivkraften nyttjade järnverken 70·5 %, gruvorna, anriknings- och briketteringsverken 28·4 % och övriga bergverk 1·1 %. Ökningen sedan föregående år i de använda motorernas hästkrafttal belöpte sig för järnverken till 6·7 %, för gruvorna, anriknings- och briketteringsverken till 20·1 % och för övriga bergverk till 6·9 %.

Beträffande speciellt gruvdriften framgår den för omedelbar drift av maskiner och apparater vid densamma i bruk tagna kraftens användning av följande översikt:

Motorer	För omedelbar drift av maskiner och apparater vid gruvbrytningen						För omedelbar drift vid anrikningsverk		För omedelbar drift vid briketteringsverk		Summa			
	För uppfordring och pumpning		För borrhning		För andra ändamål		An-tal	Häst-tal	An-tal	Häst-tal	An-tal	Häst-tal		
	An-tal	Häst-tal	An-tal	Häst-tal	An-tal	Häst-tal								
Vattenhjul	29	609	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	30	614
Vattenturbiner.....	15	413	3	300	8	84	7	254	—	—	—	—	33	1 051
Ångmaskiner	73	2 719	11	1 904	24	972	4	290	—	—	—	—	112	5 885
Ångturbiner	1	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	136
Olje- och gasmotorer.....	29	378	12	476	14	214	1	100	—	—	—	—	56	1 168
Elektriska motorer.....	358	12 809	109	11 466	388	8 463	424	14 571	95	792	1 374	48 101		
Summa	505	17 064	135	14 146	435	9 738	436	15 215	95	792	1 606	56 955		

Av det redovisade kraftbeloppet användes sålunda 71·9 % vid gruvbrytningen för uppfordring och pumpning, borrhning och ej specificerade ändamål, medan återstoden 28·1 % användes för anrikning och brikettering. Ökningen av kraftbeloppet utgjorde sedan föregående år för uppfordring och pumpning 17·4 %, för borrhning 20·7 %, för andra ändamål 4·4 % samt för anrikning 37·8 %, medan åter det vid briketteringen använda kraftbeloppet minskats med 1·6 %.

Förutom denna för omedelbar drift av maskiner och apparater nyttjade drivkraft har för drivande av elektricitetsgeneratorer använts 93 241 hästkrafter, fördelade sålunda:

Motorer	Vid gruvor, anrikningsverk och brikettering		Vid järnverk		Vid andra bergverk		Summa hästkrafter
	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
Vattenturbiner	40	4 522	151	66 165	1	42	70 729
Ångmaskiner	20	3 420	20	2 700	4	840	6 960
Ångturbiner	6	9 011	12	4 288	—	—	13 299
Olje- och gasmotorer	7	1 063	7	1 190	—	—	2 253
Summa	73	18 016	190	74 343	5	882	93 241

Antalet för samma ändamål använda hästkrafter utgjorde år 1913 59 631 hästkrafter. Redogörelseåret har alltså att framvisa en krafttillväxt av ej mindre än 56·4 %. En särskilt stark ökning i antalet redovisade hästkrafter (89·0 %) utvisa de vid järnverken använda vattenturbinerna. I den för sistnämnda verk redovisade drivkraften är i likhet med föregående år medräknad den vid järnmanufakturering nyttjade drivkraften.

Hela drivkraftens fördelning på olika län, framgår av följande sammandrag:

L ä n	Vattenjul	Vatten- turbiner	Ångmaskiner	Ångturbiner	Olje- och gas- motorer	Summa	Elektriska motorer	Effektiva hästkrafter									
								Stockholms län	—	39	1 634	525	412	2 610	1 349		
Uppsala län	879	2 391	1 164	339	52	4 825	2 189										
Södermanlands län	30	2 215	846	—	370	3 461	1 842										
Östergötlands län	269	3 397	750	—	222	4 618	539										
Jönköpings län	15	—	35	10	130	190	20										
Kronobergs län	44	—	—	—	—	44	10										
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—										
Blekinge län	—	1 583	503	—	—	2 086	1 250										
Kristianstads län	—	—	390	136	—	526	608										
Malmöhus län	5	—	2 330	—	—	2 335	2 345										
Göteborgs och Bohus län	—	—	7	—	19	26	—										
Älvsborgs län	—	1 161	736	—	105	2 002	5 022										
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	115										
Värmlands län	791	32 074	321	—	8	33 194	8 136										
Örebro län	827	15 956	1 502	15	357	18 657	15 360										
Västmanlands län	685	9 678	1 871	2 060	304	14 598	16 399										
Kopparbergs län	881	39 860	14 490	45	1 613	56 889	33 214										
Gävleborgs län	160	8 297	5 945	1 850	680	16 932	18 622										
Västernorrlands län	—	80	35	—	12	127	—										
Jämtlands län	30	175	—	—	14	219	175										
Västerbottens län	50	103	—	—	—	153	8										
Norrbottnens län	—	—	2 960	8 500	152	11 612	11 595										
Summa	4 666	117 009	35 499	13 480	4 450	175 104	118 798										

Enligt förestående siffror intog Kopparbergs län år 1914 främsta rummet i fråga om drivkraft. Det utnyttjade ensamt 28·0 procent (år 1913 28·2 procent) av de elektriska motorernas redovisade kraftbelopp och 32·5 procent (år 1913 30·2 procent) av den i övrigt redovisade drivkraften. Närmast i ordningen följde ifråga om elektriska motorer Gävleborgs län, som härav använde 15·7 procent (år 1913 16·4 procent) samt i fråga om övriga motorer Värmlands län (år 1913 Örebro län), som använde 19·0 procent av det för samma motorer redovisade kraftbeloppet. För vattenturbiner har Värmlands län år 1914 redovisat ett mer än fördubblat kraftbelopp, 32 074 hästkrafter mot föregående år 14 429 hästkrafter.

b) Förvaltningspersonal.

I tab. 15 meddelas närmare uppgifter angående den vid bergverken under redogörelseåret använda förvaltningspersonalen. Efter sin ställning till vederbörande företag har personalen därvid fördelats på tre klasser, nämligen 1) arbetsledare, 2) teknisk förvaltningspersonal med a) högre utbildning, b) med lägre utbildning och 3) kontorspersonal. Klassen arbetsledare inne-

fattar ägare, arrendatorer, verkställande direktörer, disponenter etc. En sammanställning av de inkomna uppgifterna lämnas i följande tablå:

Vid bergverken använd förvaltningspersonal år 1914.

	Arbetsledare (ägare, arrendatorer, direktörer, disponenter etc.)		Teknisk förvaltningspersonal				Kontors- och övrig förvaltningspersonal		Summa
			med högre utbildning		annan				
	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.	
Vid järngruvor (inkl. anriknings- o. briketteringsverk)	56	—	62	—	78	2	141	7	346
» andra malmgruvor (inkl. anrikningsverk)	17	—	11	—	16	—	27	—	71
» stenkolsgruvor	4	—	6	—	2	—	75	1	88
» fältspats- och kvartsbrott	14	—	5	—	5	—	5	—	29
» järnverk.....	112	—	187	—	398	—	695	40	1 432
» andra bergverk.....	4	1	11	—	9	—	26	2	53
Summa	207	1	282	—	508	2	969	50	2 019

Sedan föregående år har den vid bergverken använda förvaltningspersonalen ökat från 1 590 till 2 019 eller med 27·0 %. Ökningen faller huvudsakligen på järnverken, där den använda förvaltningspersonalen ökat från 1 031 till 1 432 personer eller med 38·9 %. Ökningen förklaras huvudsakligen av att för redogörelseåret en fullständigare redovisning lämnats beträffande förvaltningspersonal vid järnverkens avdelningar för järnmanufakturering. Beträffande personalens fördelning på de olika länen hänvisas till de detaljerade uppgifterna i tab. 15.

c) **Arbetare.**

Enligt tab. 16, som meddelar närmare uppgifter angående arbetare, fördelade efter ålder och kön på de olika bergverken, sysselsattes år 1914 vid bergverksrörelsen i riket 44 174 arbetare mot 44 216 närmast föregående år. Därav utgjordes 43 803 (99·2 %) av män och 371 (0·8 %) av kvinnor. Av de sistnämnda sysselsattes 188 vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk och 183 vid järnverken. 4 038 män och 97 kvinnor eller tillsammans 4 135 arbetare (9·4 %) voro under 18 år. Arbetarne fördelade sig på de särskilda bergverken sålunda:

	Antal	Procent
Vid gruvor, anrikning och brikettering	15 576	35·2
» järnverk.....	27 637	62·6
» andra bergverk	961	2·2
Summa arbetare	44 174	100·0

Beträffande särskilt järnverken ingår i antalet arbetare även de arbetare, som sysselsatts med tillverkning av järnmanufaktur och maskingods.

En fördelning av de arbetare, som under redogörelseåret varit sysselsatta vid gruvorna, anriknings- och briketteringsverken meddelas i följande sammanställning:

	Antal	Procent
Vid järnmalmsbrytning	10 572	67·9
» järnmalmsanrikning	900	5·8
» annan malmbrytning	989	6·3
» annan malmanrikning	312	2·0
» brikettering	377	2·4
» stenkolsbrytning	2 133	13·7
» fältspats- och kvartsbrytning	293	1·9
	Summa 15 576	100·00

Den med brytning av malm, stenkol, fältspat och kvarts redovisade arbetspersonalen fördelade sig sålunda:

	Under jord		Vid dagbrytning		Vid annat arbete i dagen		Summa arbetare	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Vid järnmalmsbrytning	3 736	35·3	1 869	17·7	4 967	47·0	10 572	100·0
» annan malmbrytning ...	534	54·0	15	1·5	440	44·5	989	100·0
» stenkolsbrytning	1 523	71·4	610	23·6	—	—	2 133	100·0
» brytning av fältspat och kvarts.....	48	16·4	219	74·7	26	8·9	293	100·0
	Summa 5 841	41·8	2 713	19·4	5 433	38·8	13 987	100·0

Ett sammandrag för de olika länen av de i tab. 16 meddelade uppgifter angående antalet arbetare lämnas i tab. 17, varjämte i samma tabell redovisas antalet vid bergverken av samtliga arbetare utgjorda dagsverken. Av tabellen framgår, att Kopparbergs län sysselsatte största antalet arbetare, 9 021 eller 20·4 % av rikssiffran, därav vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk 4 122 (45·7 %) och vid övriga bergverk 4 899 arbetare (54·3 %). Närmast i ordningen kom Örebro län med 6 989 arbetare, 15·8 % av rikssiffran, därav vid gruvor 2 604 (37·3 %) arbetare och vid övriga bergverk 4 385 (62·7 %) arbetare. Vid gruvorna i Norrbottens län sysselsattes 3 348 arbetare eller 21·5 % av rikssiffran för antalet arbetare vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk.

Antalet redovisade dagsverken utgjorde 12 244 580. I detta antal ingår ej antalet för upptagning och rengöring av sjö- och myrmalmer använda dagsverken, enligt beräkning 930. Av de särskilda länen har Kopparbergs län, som redovisat de flesta arbetare, också redovisat största antalet under redogörelseåret utgjorda dagsverken eller 2 433 752. I medeltal kommo för redogörelseåret på varje vid bergverken sysselsatt arbetare 277 dagsverken.

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

a) Koncessioner.

Under redogörelseåret har icke någon koncession att i enlighet med lagen den 28 maj 1886 eftersöka och bearbeta stenkolsfyndigheter meddelats.

b) Mutsedlar.

Antalet utfärdade mutsedlar har enligt vad framgår av tab. 19 sedan föregående år nedgått från 2 023 till 1 692, vilket innebär en minskning av 16·4 %. Av mutsedlarna gällde 543 (32·1 %) nyupptäckta fyndigheter och 1 149 (67·9 %) förut inmutade fyndigheter mot resp. 651 (32·2 %) och 1 372 (67·8 %) år 1913. Inmutningsverksamheten har liksom föregående år varit ganska livlig beträffande förvärvandet av andra fyndigheter än järnmalm. Till belysande av förändringarna på hithörande område under de fem senaste åren meddelas följande sammanställning:

Antal utfärdade mutsedlar åren 1910—1914.

	1910	1911	1912	1913	1914
Järnmalm	680	525	863	1 361	1 038
Guldalm	—	—	—	19	—
Silver- och blymalm	111	43	71	70	136
Kopparmalm	460	142	492	408	307
Manganmalm	15	8	27	16	18
Krommalm	4	—	—	—	3
Koboltmalm	—	20	—	11	—
Nickelmalm	4	3	7	6	20
Zinkmalm	39	105	67	100	128
Titanmalm	—	—	2	—	—
Molybdenmalm	—	2	—	—	10
Vismutmalm	1	—	3	—	—
Arsenikmalm	—	—	—	—	1
Svavelkis	10	6	4	21	5
Magnetkis	27	5	3	6	18
Volframalm	—	—	1	—	—
Grafit	2	6	44	5	8
Summa	1 333	865	1 584	2 023	1 692

Av de utfärdade mutsedlarna gällde sålunda största antalet eller 61·4 % järnmalm, 18·1 % gällde kopparmalm, 8·0 % silver- och blymalm, 7·6 % zinkmalm och återstoden, 4·9 %, övriga i tabellen specificerade malmer.

Beträffande inmutningsverksamheten hava under året utfärdats en del bestämmelser. Genom lag av den 24 juli 1914 har sålunda stadgats, att inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län under tiden intill den 1 oktober 1915 endast för kronans räkning må ske å kronojord, som ej under ständig besittningsrätt innehaves eller är till boställe anslagen. Denna lag trädde i kraft den 1 oktober 1914.

Genom kungl. kungörelse den 6 mars 1914 har vidare förlängd giltighet intill den 1 juli 1915 givits åt kungörelsen den 20 oktober 1899 om be-
gagnande av kronans jordägarandel i gruva med däri genom kungörelsen den
8 juni 1900 gjorda ändringar.

Rörande icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord medgav
1914 års riksdag Kungl. Maj:ts rätt att för tiden intill den 1 juli 1915 åt
svenska män under vissa villkor under en tid för varje gång av högst 10 år
medgiva upplåtelse av rätt till bearbetande av dylika fyndigheter (se Kungl.
Maj:ts nådiga skrivelse till kommerskollegium och domänstyrelsen den 6
mars 1914, Sv. Förf.-saml.).

c) Tilldelade utmål.

Enligt § 21 i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten
är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande
det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med
andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse har år 1914,
såsom framgår av tab. 20, anvisats 122 utmål eller enahanda antal som före-
gående år. De allra flesta utmålen eller 86:1 procent avsågo järnmalm. Av
de olika länen kom Kopparbergs i första rummet med 50 tilldelade utmål.

Siffrorna för under senaste fem åren tilldelade utmål hava varit:

År 1910	110 utmål
» 1911	53 »
» 1912	86 »
» 1913	122 »
» 1914	122 »

d) Arbetsskyldighetens fullgörande.

För bevarande av rätten till ett utmål måste inom detsamma utföras en
viss kvantitet arbete varje år eller under vissa omständigheter flera års arbets-
kvantitet på ett år, s. k. försvarsarbete; bergsöverstyrelsen dock obetaget, att
meddela gruvägare, som innehar flera intill varandra gränsande utmål, till-
stånd att, så länge de av honom fortfarande innehavas, få under ett eller flera
år genom arbete inom något eller några av utmålen fullgöra arbetsskyldig-
heten för dem alla. Har arbetsskyldigheten fullgjorts för tre år och utmål
blivit gruvan tilldelat, kan gruvägaren i stället för försvarsarbete betala en
årlig avgift av 50 kronor.

Såsom tab. 21 närmare angiver, har rätten till erhållna utmål och kon-
cessionerade områden år 1914 bevarats i 3 711 utmål och i 16 enligt lagen den
28 maj 1886 koncessionerade områden. Arbetsskyldigheten hade för dessa
utmål och koncessionerade områden fullgjorts sålunda:

	Utmål och koncessionerade områden	
	Antal	Procent
Under vilostånd	1 182	31.7
Med arbetsskyldigheten fullgjord genom arbete under föregående år ...	136	3.7
d:o genom arbete under året <i>med</i> malm-(stenkols-)fångst	404	10.8
d:o d:o <i>utan</i> malm-(stenkols-)fångst	368	9.9
d:o d:o inom angränsande utmål (område)	928	24.9
d:o genom erläggande av avgift	709	19.0
Summa	3 727	100.0

Med hänsyn till fördelningen på olika slag av gruvor tillhörde 69·4 procent av förestående utmål och koncessionerade områden järngruvor, 20·9 procent andra gruvor och 9·7 procent stenkolsgruvor. Följande ur de resp. årsredogörelserna hämtade jämförelsesiffror upplysa om hithörande förhållanden under de fem senaste åren:

Utmål och koncessionerade områden:	1910	1911	1912	1913	1914
under vilostånd.....	1 330	1 335	1 361	1 390	1 182
med arbetsskyldigheten fullgjord genom arbete under föregående år.....	215	207	166	131	136
d:o under året genom arbete med malm- (stenkols-)fångst.....	362	360	381	390	404
d:o d:o utan malm- (stenkols-)fångst.....	290	216	234	295	368
d:o d:o inom angränsande utmål (område).....	815	900	867	864	928
d:o genom erläggande av avgift.....	451	503	526	551	709
Summa	3 463	3 521	3 535	3 621	3 727

e) Beviljade vilostånd.

I tab. 18 meddelas uppgifter angående antalet utmål, för vilka vilostånd eller förlängning därav beviljats att träda i kraft vid redogörelseårets utgång eller från och med den 1 januari 1915. Enligt tabellen uppgick antalet till 302, däri inberäknat 2 koncessionerade områden i Malmöhus län. För 221 utmål (73·2 procent) beviljades jämlikt § 44 i gällande gruvstadga vilostånd av bergmästarne, medan för de övriga 81 (26·8 procent) förlängt vilostånd beviljades av bergsöverstyrelsen.

Antalet utmål och koncessionerade områden, som vid utgången av de fem senaste åren beviljats vilostånd eller förlängning därav, framgår av följande sammanställning:

År	Beviljade vilostånd	Beviljad förlängning av vilostånd	Summa utmål
1910.....	204	40	244
1911.....	205	65	270
1912.....	228	120	348
1913.....	204	272	476
1914.....	221	81	302

E) Bergverkens fördelning efter arbetsgivare.

I tab. 22, varav följande tablå utgör ett sammandrag, lämnas en sammanställning av bergverken, länsvis fördelade efter de olika slag av arbetsgivare — ensam person, aktiebolag och annat bolag — som år 1914 bedrivit gruv- eller annan bergverksrörelse. Varje verk har därvid endast upptagits en gång, medan vad beträffar övriga tabeller ett och samma verk på grund av sina särskilda tillverkningar ingår bland uppgifterna till tvänne eller flera särskilda tabeller. Under rubriken »ensam person» hava förts sterbhus och under rubriken »annat bolag» dels intressentskap, dels sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller ensamma personer, som icke för det ifrågavarande verkets drift bildat särskilt aktiebolag.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av						Summa	
	ensam person		aktiebolag		annat bolag			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Gruvor samt fältspats- och kvartsbrott	26	6·77	231	60·16	127	33·07	384	100·0
Järnverk	15	11·03	109	80·15	12	8·82	136	100·0
Andra bergverk	1	12·50	6	75·00	1	12·50	8	100·0
Samtliga bergverk	42	7·95	346	65·53	140	26·52	528	100·0

I tab. 22 äro bergverken redovisade efter arbetsgivare, icke efter ägare såsom i 1913 och föregående års berättelser. Antingen den ena eller andra indelningsgrunden väljes, erhålles i stort sett samma resultat.

F) Den för bevillning uppskattade inkomsten av bergverksrörelsen.

År 1913 var för bergverksrörelsen i sin helhet ett gynnsamt år. En bekräftelse härav lämnar resultatet av den år 1914 verkställda taxeringen av inkomsten av bergverksrörelsen under samma år. Det taxerade beloppet uppgick nämligen till ej mindre än 43 881 829 kronor eller 7 949 175 kronor mer än föregående år, ett belopp, som hittills ej överträffats.

En fördelning på de olika bergverken av det taxerade beloppet med angivande av beloppets ökning eller minskning sedan föregående år, meddelas i följande sammanställning.

	Kronor	Ökning (+) eller minskning (—) år 1914	
		Kronor	Procent
Järngruvor (inklusive anriknings- och briketteringsverk) ..	30 998 195	+ 5 550 293	+ 21·8
Stenkolsgruvor	453 070	+ 40 459	+ 9·8
Andra gruvor samt fältspats- och kvartsbrott	1 223 363	— 242 220	— 16·5
Järnverk	10 505 975	+ 2 557 044	+ 32·2
Andra bergverk	701 226	+ 43 599	+ 6·6
Summa	43 881 829	+ 7 949 175	+ 22·1

Liksom föregående år härrörde det största beloppet, 27 081 676 kronor, utgörande 61·7 % av bergverkens hela för bevillning uppskattade inkomst, från järngruvorna i Norrbottens län. Ökningen för samma gruvor sedan föregående år utgjorde ej mindre än 5 885 154 kronor (27·8 %). Av de särskilda gruvorna i samma län lämnade rörelsen vid Kiruna malmfält det största beloppet eller ej mindre än 20 362 259 kronor, 75·2 % av det för länets järngruvor redovisade beloppet, medan det taxerade beloppet av rörelsen vid Gällivara malmfält utgjorde 5 868 608 kronor. Till jämförelse må nämnas, att den för bevillning uppskattade inkomsten av rörelsen vid Grängesbergs exportfält endast utgjorde 1 384 505 kronor. I järnverkens för bevillning upp-

skattade inkomst ingår i likhet med föregående år den inkomst, som härflutit från järnmanufakturering. Sistnämnda bergverks för bevillning uppskattade inkomst visade relativt taget den största ökningen sedan föregående år, 32.2 %.

Kollegium får i övrigt hänvisa till härvid fogade tabeller.

Stockholm den 3 juli 1915.

Underdånigst

K. A. FRYXELL.

MARTIN JANSSON.

Johan Wallner.

Résumé.

La diminution dans l'exportation des minerais de fer qui fut la conséquence de la guerre éclatée pendant l'année a causé à son tour une réduction importante dans la production des minerais de fer. Celle-ci ne s'est élevée, en 1914, qu'à 6 586 630 tonnes contre 7 475 571 tonnes en 1913. La diminution était par conséquence de 11·9 %. C'est dans les gisements situés en Laponie que la diminution s'est fait le plus sentir en ce que la production dans ces régions a baissé de 4 926 718 tonnes à 4 253 866 tonnes, c'est à dire de 13·7 %.

La production de minerai de fer, en 1914, se répartit de la manière suivante:

	Tonnes.	Valeur en francs.
Minerai de première qualité	5 736 186	65 316 646
Minerai d'autres qualités	229 853	
Schlich	620 591	8 380 232
	Total 6 586 630	73 696 878

Du minerai de première qualité pas moins de 3 966 863 tonnes ou 69·1 % étaient d'un pourcentage de fer très élevé, contenant entre 60 et 70 % de fer. Des 2 728 363 tonnes de minerai de première qualité provenant spécialement des gisements de fer de Kirunavara, environ 40 % ou 1 057 423 tonnes se distinguent par un haut pourcentage de phosphore, 2·8 %.

La production de schlich et de briquettes se répartit, en 1914, ainsi:

	Tonnes.	Diminution par rapport à l'année 1913 %
Schlich	620 591	5·7
Briquettes de minerai de fer.....	260 114	21·9
Briquettes de purple-ore	63 964	0·6

La production de fer limoneux ne s'élevait, en 1914, qu'à 1 670 tonnes contre 3 822 tonnes en 1913.

La production de la fonte fait voir, par rapport à l'année précédente, une très forte diminution, de 730 257 tonnes à 639 718 tonnes ou de 12·4 %. Sans compter les conditions politiques qui certainement ont contribué à ce résultat, il faut surtout remarquer que l'eau, qui constitue ordinairement une force motrice de la plus grande importance pour les usines de fer en Suède, a fait défaut pendant l'année par suite de la sécheresse très forte pendant l'été et la

plus grande partie de l'automne. De la quantité de fonte obtenue 82 989 tonnes ont été fondues par l'emploi de coke et 26 854 tonnes par la méthode électrique. Par rapport à l'année précédente c'est une diminution dans la production, pour chaque espèce, respectivement de 17·6 et de 16·0 %. D'après les rapports qui ont été remis par les usines la consommation de charbon de bois était de 58·9 hl. par tonne de fonte ordinaire et de 23·3 hl par tonne de fonte électrique.

La production, par la méthode électrique, de ferro-alliages, dont la plus grande partie est obtenue à Trollhättan, donne de grandes espérances. Pendant l'année on y a ajouté le ferro-manganèse, le ferro siliceux aluminium et le ferro-wolfram.

La production de ferro-alliages se répartit de la manière suivante:

Ferrosilicium	8 732	tonnes
Ferro-manganèse siliceux	1 304	»
Ferro-chrome	1 300	»
Ferro-manganèse.....	293	»
Ferro-manganèse siliceux aluminium	508	»
Ferro siliceux aluminium	64	»
Ferro-wolfram	0·28	»

La production *d'éponge de fer* à Höganäs, en Scanie, a été, en 1914, de 6 394 tonnes d'une valeur de 577 698 francs.

La production *du fer et de lingots soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	Tonnes	Diminution par rapport à 1913 %
Massiaux et fer ébauché.....	116 074	26·8
Lingots	507 332	14·1
dont Bessemer	93 210	19·5
» Martin	409 528	12·8
» acier fondu au creuset	2 826	16·5
» de fusion électrique	1 768	22·3

La production de fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages de fer et d'acier doux accuse, pendant l'année, une réduction très forte pour la plupart des produits, comme on peut le voir par le tableau suivant:

	Tonnes	Différence par rapport à 1913
Fer et acier en barres (battu, gros et medium et déchets de fer)	188 301	— 7·3
Billettes et blooms	241 652	— 16·0
Ébauches de tubes, creuses	19 748	— 28·9
» » », pleines	23 755	+ 0·3
Autre fer ébauché pour manufacture	40 979	— 8·3
Fer d'angle, à T etc. et autre fer façonné (gros et medium)	27 120	— 3·3
Bandages de roue (tires).....	4 459	— 5·8
Autre fer gros (rails, essieux etc.).....	6 363	+ 10·1

	Tonnes	Différence par rapport à 1913
Autre fer medium	7 216	+ 28·5
Fer feuillard, carillon et autre fer fin	73 370	— 20·7
Fil laminé en boucles	50 413	— 30·1
Strips	8 045	+ 17·8
Tôles fortes et medium	26 746	— 12·8
Tôles minces	24 312	— 0·7

De plus, la production d'articles en fer dans les usines et les ateliers mécaniques, destinés à la vente, a atteint les valeurs suivantes:

Ouvrages de fonte	1 462 181 francs
Autres articles en fer	25 888 753 »
Machines et autres articles d'atelier de construction	25 176 151 »
	Total 52 527 085 francs

La Suède est relativement pauvre en *autres minerais* que ceux de fer. Parmi ces minerais il faut surtout remarquer le minerai de zinc et la pyrite. Le minerai de zinc est obtenu principalement dans les mines d'Ämmeberg en Ostrogothie et dans le gouvernement d'Örebro tandis que la pyrite se trouve dans la mine de Falun.

Le tableau suivant fait voir les quantités et les valeurs de la production des minerais autres que de fer:

	Tonnes	Valeur en francs
Minerai d'or	639	120 791
» d'argent et de plomb	3 100	900 657
» de molybdène	7	2 919
» de cuivre	8 839	333 347
» » manganèse	3 643	192 812
» » zinc	42 279	2 083 830
» » nickel	156	18 765
» » pyrite	33 313	1 098 798

Les ressources de la Suède en *houille* sont limitées à quelques gisements en Scanie et ne suffisent qu'à couvrir une partie minime de la quantité dont le pays a besoin. Par rapport à l'année précédente la production de houille accuse une augmentation légère, 0·7 %. Il faut observer toutefois que l'importation, en 1914, était de 4 626 932 tonnes contre 4 878 854 tonnes en 1913.

La production était, en 1914:

	Tonnes.	Valeur en francs.
Houille.....	366 639	4 302 915
Argile réfractaire	146 262	343 669
Argile de klinker	47 558	169 043

Les quantités de métaux autres que le fer, produites en Suède pendant l'année 1914, ont été:

Or.....	84 280 kg.
Argent	1 074 245 »
Plomb	1 395 566 »
Cuivre	4 692 244 »
Zinc.....	2 299 761 »

La quantité de zinc obtenue a été produite à Trollhättan par la méthode électrique. La matière première employée dans cette usine était principalement du minerai de zinc importé.

En dehors des minéraux et des métaux déjà nommés, l'exploitation minière, en 1914, comprend les produits suivants:

Feldspath	20 818 tonnes
Quartz	36 128 »
Sulfate de cuivre	158 »
Sulfate de fer	651 »
Graphite	56 »
Pyrolusite en poudre	81 »

Le nombre des fonctionnaires, tant chefs que personnel technique et de bureau, employés dans les mines et les usines, a été de 2 019 personnes en tout, dont 53 femmes.

Le nombre d'ouvriers se répartit de la manière suivante:

Dans les mines, les établissements d'enrichissement et de briquettes	15 576
Dans les usines à fer	27 637
Dans les autres usines	961
Total	44 174

Le nombre des moteurs directement employés pour les machines et les appareils, en 1914, se répartit ainsi qu'il suit:

	Dans les mines, les établissements d'enrichissement et de briquettes		Dans les usines à fer		Dans les autres usines		Total de chevaux
	Nombre	Chevaux	Nombre	Chevaux	Nombre	Chevaux	
Roues hydrauliques	30	614	163	4 022	2	30	4 666
Turbines hydrauliques	33	1 051	488	45 205	—	24	46 280
Machines à vapeur	112	5 885	108	22 654	—	—	28 539
Turbines à vapeur	1	136	2	45	—	—	181
Moteurs à huile et à gaz	56	1 168	12	1 029	—	—	2 197
Moteurs électriques	1 374	48 101	3 026	68 458	206	2 239	118 798
Total	2 160	56 955	3 799	141 413	208	2 293	200 661

¹⁾ Ne sont pas compris 37 manèges à colliers et autres moteurs sans puissance déclarée.

Le nombre de chevaux déclaré, en 1914, pour les moteurs électriques, fait voir une augmentation de 19·7 % par rapport à l'année précédente, tandis que, pour les autres moteurs, les différences sont de moindre importance.

Les lois qui règlent actuellement l'exploitation des mines en Suède sont:

1) le code des mines du 16 mai 1884 (avec les modifications apportées par les lois du 20 octobre 1899, du 5 juillet 1901 et du 12 août 1910) aux termes duquel chaque citoyen suédois est autorisé à réclamer les gisements qui contiennent a) les minerais des métaux suivants: or, argent, platine, mercure, plomb, cuivre, fer (à l'exception des minerais de lac et de marais), manganèse, chrome, cobalt, nickel, zinc, étain, titane, molybdène, wolfram, bismuth, antimoine et arsénic, ainsi que b) pyrite de fer, pyrite magnétique, graphite, apatite et magnésite, les deux derniers minerais cependant seulement s'ils se trouvent sur des terres du domaine public; toutefois, en vertu de la loi du 24 juillet 1914 aucune réclamation de gisements situés dans des terres du domaine public ne peut avoir lieu dans les gouvernements de Norrbotten, de Västerbotten et de Jämtland, sinon pour le compte de l'État.

2) la loi sur la recherche et l'exploitation des houilles, du 28 mai 1886, selon laquelle l'exploitation des mines de houille est soumise à une concession du Gouvernement.

Le nombre des permis d'exploitation des mines, accordés pendant l'année 1914, a diminué de 2 023 en 1913 à 1 692 en 1914 ou de 16·4%. De ce nombre la plus grande partie, ou 61·4 %, regarde le minerai de fer.

En répartissant les mines et les usines selon les différentes catégories des entrepreneurs (y compris les preneurs à bail) on obtient les résultats suivants:

	Appartenant à:			Nombre total
	Propriétaires seuls	Sociétés anonymes	Autres sociétés	
Nombre des mines et des carrières de feldspath	26	231	127	384
» » usines à fer	15	109	12	136
» » autres usines	1	6	1	8
Totaux	42	346	140	528

La taxation faite en 1914 des revenus de l'exploitation minière en 1913 a donné les résultats suivants, ce qui constitue un record sans précédent.

Mines de fer (y compris établissements d'enrichissement et de briquettes).....	43 087 491 francs
Mines de houille	629 767 »
Autres mines et carrières de feldspath et de quartz	1 700 475 »
Usines à fer	14 603 305 »
Autres usines	974 704 »
Total	60 995 742 francs

Du montant taxé pour les mines de fer pas moins de 37 643 530 francs proviennent de l'exploitation minière dans le gouvernement de Norrbotten.

1 couronne = 1·39 franc.

Tab. 1. Uppfordringen ur

I tabellen använda

Malmens karaktär: t = torrsten; e = engående malm; k = kalkig eller blandmalm; b = blod-
är torrsten; es = engående svartmalm; ks = kalkig svartmalm; o. s. v.

Brytningsmetod: D = dagbrott; I = igensättningsbrytning; M = magasinsbrytning; P = pall-

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karak- tär	Under året använd bryt- nings- metod	Antal under året använda uppford- rings- schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats
Stockholms län.						
<i>Börstils socken:</i>						
1	Aspögruvan	1	es	I	1	12
2	Hoppgruvan	1	s	P	1	6
<i>Valö socken:</i>						
3	Vigelsbofältet (Vigelsbogruvan).....	1	s	M	2	12
4	Gamla Rörbergsgruvan	1	s	M	1	8
<i>Häverö socken:</i>						
5	Herrängsfältet { Eknäsgruvan	1	s	D	} 2	{ 12
		1	s	M		
		1	s	D		
	" , äldre varp	—	—	—	2	8
6	Summa för Stockholms län	7	—	—	9	—
Uppsala län.						
<i>Lena socken:</i>						
7	Brunnafältet	1	s	M	1	12
<i>Alunda socken:</i>						
8	Karl Olsgruvan.....	1	ks	P	1	12
9	Maskingruvan	1	ks	—	—	1/2
10	Hammaringsruvan, äldre varp	1	ks	—	—	—
11	Hargsgruvan, äldre varp.....	} 1	ks	{ P	—	—
12	"					
13	Gamla Ramhälls gruvor.....	1	s	P	1	12

¹⁾ Därav ur äldre varp och genom magnetisk sovring 1 000 ton. — ²⁾ Därur genom krossning och ur äldre varp 617 ton.

järngruvorna år 1914.

beteckningar:

stensmalm; s = svartmalm; sgm = segmalm; bt = blodstensmalm, som är torrsten; st = svartmalm, som

brytning i öppna rum; R = rasbrytning; T = takbrytning utan igensättning; U = undersökningsarbete.

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm				Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt			
Under jord		I dagbrott		Prima		Andra kvaliteter				järn		fosfor				svavel	
T o n								Kronor		%				Ton			
4 393		—		1) { 3 248		—		29 479		52		0·004		0·033		—	
811		—		466		—		4 193		47		0·004		0·060		—	
22 760		—		3 000		—		36 000		60		0·005		0·02		15 520	
5 954		—		442		—		5 304		60		0·003		0·01		1 006	
2 451		69 736		—		—		—		—		—		—		2) { 38 757 10 577 13 897 13 731	
10 931		—		—		—		—		—		—					
—		16 512		—		—		—		—		—					
—		—		—		—		—		—		—					
47 300		86 248		7 156		—		74 976		—		—		—		93 488	
11 398		—		3 732		—		37 316		52		0·009		0·045		6 253	
5 674		—		2 668		244		27 046		51		0·011		0·036		—	
59		—		3) 246		5		2 462		51		0·011		0·036		—	
—		—		377		—		3 768		51		0·011		0·036		—	
—		—		110		—		1 102		51		0·011		0·036		—	
1 329		—		392		48		3 724		45		0·011		0·08		—	
6 758		—		4) 1 196		2 232		11 362		45		0·011		0·08		—	

grovseparering 48 663 ton, som ingått i anrikningsverket. — 3) Därav ur äldre varp 242 ton. — 4) Därav

	1	2	3	4	5	6		
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats		
<i>Dannemora och Films socknar:</i>								
1	Dannemora gruvors odalut mål	Sjöbagsgruvan	1	s	R	} 1	{ 12	
		Österlandet	1	s	U			8
		Fischersgruvan	1	s	P			3
		Fischer-Rochetsgruvan	1	s	P	} 1	{ 9	
		Kungsgruvan	1	s	T			8
		Sveagruvan	1	s	MT	} 2	{ 12	
		Diamantgruvan	1	s	MT			10
		Mellanfältet	1	s	LM			12
		Källarskärningen	1	s	T	} 1	{ 6	
		Dannemora Södra fält	1	s	M			12
	Konstängsgruvan	1	s	P	1	9		
2	Summa för Uppsala län	17	—	—	9	—		
Södermanlands län.								
<i>Svärta socken:</i>								
3	Förola gruva, äldre varp	1	s	—	—	—		
<i>Sköldinge socken:</i>								
4	Kantorps gruvfält (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruvorna)	3	bs	P	1	12		
5	Skalundagravan	1	s	P	1	12		
6	Ramsta gruvfält (Oskars- och Östra Oskarsgruvorna) ..	2	s	I	1	11		
<i>Vadsbro socken:</i>								
7	Åsgruvan	1	bs	P	1	11		
8	Bårestagravan	1	bs	P	1	10		
9	Fritzgruvan (ej utmålsagd)	1	s	P	1	3		
<i>Gåsinge socken:</i>								
10	Skottvångs gruva	1	st	P	1	6		
<i>Åkers socken:</i>								
11	Bredsjönäs Sjögruva	1	ks	P	1	6		
12	Summa för Södermanlands län	12	—	—	8	—		
Östergötlands län.								
<i>Skällriks socken:</i>								
13	Nartorps gruvor	1	es	I	2	12		
14	Summa för Östergötlands län	1	—	—	2	—		

¹⁾ Därav ur äldre varp 202 ton och genom magnetisk sovring 12 481 ton. — ²⁾ Därav genom magnetisk magnetisk sovring 7 340 ton.

7		8	9		10	11	12	13	14	15
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm				Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter		järn		fosfor	svavel		
T o n					Kronor	%			Ton	
11 376	—	1) { 5 558 — 1 560 4 201 160 3 791 3 972 19 773 453 6 627 2 727	2) { 1 428 — 1 377 2 169 31 15 9 697 123 566 8	45 892	54	0·003	0·110	—		
566	—			—	—	—	—	—	—	
4 320	—			—	—	13 857	51	0·0035	0·120	—
8 843	—			—	—	35 777	49·6	0·003	0·150	—
449	—			—	—	1 742	45·3	0·003	0·23	—
10 029	—			—	—	39 835	47·8	0·002	0·034	—
5 155	—			—	—	41 724	53·0	0·0015	0·065	—
31 886	—			—	—	221 738	55·5	0·002	0·020	—
1 753	—			—	—	3 808	50·7	0·0025	0·240	—
18 518	—			—	—	53 917	56·1	0·003	0·120	—
4 410	—	—	—	21 824	43·7	0·0025	0·036	—		
122 523	—	57 543	8 952	566 894	—	—	—	6 253		
—	—	12	—	96	50	0·012	0·150	—		
54 580	—	23 724	—	284 680	60	0·026	0·005	23 350		
2 756	—	1 370	—	16 430	63	0·040	0·009	618		
2 545	—	3) 725	—	7 250	57	0·004	0·014	—		
1 500	—	1 000	—	5 000	53	0·035	0·073	—		
2 200	—	1 200	—	6 600	51·6	0·065	0·027	—		
75	25	—	50	300	—	—	—	—		
2 573	—	1 868	—	12 142	50·12	0·027	0·033	—		
1 354	—	220	—	2 200	50·25	0·004	0·036	—		
67 583	25	30 119	50	334 698	—	—	—	23 968		
4 246	—	4) 8 400	—	75 600	54·0	0·01	0·01	2 811		
4 246	—	8 400	—	75 600	—	—	—	2 811		

sovring 80 ton. — 3) Därav genom magnetisk sovring 11 ton. — 4) Därav ur äldre varp 7 000 ton och genom

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats
Jönköpings län.						
<i>Månsarps socken:</i>						
1	Taberg {	1	s	D	—	—
	{	1	s	D	—	—
2	Summa för Jönköpings län					
		2	—	—	—	—
Värmlands län.						
<i>Färnebo socken:</i>						
3	{	1	es	M	1	12
	{	1	es	P	1	12
	{	1	es	—	—	—
	{	1	es	R	1	12
	{	1	—	U	1	12
4	{	2	b	P	4	12
	{	1	b	P	1	³⁾ 12
<i>Nordmarks socken:</i>						
5	Gustavsgruvan	1	s	P	1	1
6	Tabergs gruvor	2	es	I	1	12
7	Nordmarks gruvor (Grundsjö-, Brattfors- och Bergsgruvorna)	3	es	M	1	10
8	Finnosse gruvor	1	es	MP	2	12
9	” ” , vaskmalm	1	es	—	—	—
10	Summa för Värmlands län					
		15	—	—	14	—
Örebro län.						
<i>Vintrosa och Tyslinge socknar:</i>						
11	Holmtorpsfältet (Klaragravan)	1	bs	M	1	12
<i>Nora socken:</i>						
12	Timansbergsfältet (Kärrgruvan och Varpgruvan)	2	s	I	1	12
13	{	1	b	M	1	12
	{	1	b	I		
	{	1	s	M		
	{	1	b	M		
	{	1	s	M	1	12
	{	1	s	P		
14	{	1	s	I	1	11
	{	1	s	P	1	3
15	Rödbergsfältet: Rödbergsgruvan	1	s	T	1	12
16	Striptorpsfältet (Västra Bergsgruvan och Linschaktgruvan)	2	s	P	1	7
17	{	1	bt	P	1	12
	{	1	st	P	1	12
18	Pershytte-Berggruva	1	b	P	1	12
19	{	1	s	P	1	12
	{	1	s	P	1	12

¹⁾ Genom försvarsarbete erhållen malm, som kvarligger på gruvbacken. — ²⁾ Därav genom magnetisk kornstorlek. — ³⁾ Uppfordring endast 8½ månader. — ⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring 4 507 ton. —

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans				Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm				Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av				Erhållen för anrikning lämplig produkt			
Under jord		I dagbrott		Prima		Andra kvaliteter				järn		fosfor		svavel			
T o n								Kronor		%				Ton			
—		1) { 37		—		—		—		—		—		—		—	
—		36		—		—		—		—		—		—		—	
—		73		—		—		—		—		—		—		—	
17 899		—		{ 11 858		366		{ 245 490		{ 55·2		0·006		0·010		7 233	
5 407		—		4 500		—		—		50·9		0·002		0·018		3 186	
—		—		142		—		—		54·5		0·005		0·003		—	
10 967		—		7 890		—		—		54·5		0·013		0·009		5 593	
15 335		—		—		—		—		—		—		—		—	
13 883		—		2 125		2 355		49 280		60		0·013		0·016		361	
4 509		—		200		1 150		14 850		60		0·008		0·006		97	
160		—		20		—		200		60		0·009		0·013		—	
29 316		—		4) 18 560		266		175 656		56·5		0·008		0·12		—	
12 789		—		3 744		1 072		41 353		54		0·009		0·012		—	
17 506		—		5 966		1 164		{ 96 804		{ 56·8		0·008		0·022		—	
—		—		4 177		—		—		55·5		0·009		0·062		—	
127 771		—		59 182		6 373		623 633		—		—		—		16 470	
32 017		—		11 648		5) 8 780		157 000		60·3		0·053		0·021		2 197	
9 480		—		3 820		1 817		52 013		62·6		0·005		0·012		2 777	
{ 14 704		—		8 389		—		60 820		{ 53·7		0·014		0·009		{ 4 472	
2 653		—		1 841		—		13 347		—		—		—		504	
1 195		—		330		—		3 300		64·3		0·015		0·017		531	
{ 938		—		430		—		3 117		53·7		0·014		0·009		250	
21 057		—		12 900		—		93 525		54·4		0·011		0·066		5 622	
1 100		—		1 100		—		9 900		53·1		0·008		0·003		—	
5 741		—		2 636		458		29 099		65		0·010		0·020		2 106	
701		—		9		133		63		65		0·010		0·050		430	
16 007		—		{ 299		{ 2 990		41 589		{ 60		0·005		0·02		{ 1 767	
—		—		1 565		—		—		56		0·005		0·02		—	
3 575		—		355		1 503		8 852		52·85		0·002		0·002		422	
10 819		—		4 353		—		30 471		52		0·017		0·004		5 391	
17 876		—		3 758		—		26 306		54		0·024		0·005		11 496	
10 204		—		3 324		—		24 930		55		0·012		0·004		4 238	
5 631		—		2 665		—		29 315		50·43		0·008		0·013		591	
2 512		—		75		—		825		50·43		0·008		0·013		—	

sovring 4 742 ton primamalm med över 60 m/m kornstorlek och 4 725 ton separerad malm med 60—25 m/m

5) Därav ur äldre varp 1 000 ton och genom magnetisk sovring 8 046 ton.

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats
<i>Nora och Järnbods socknar:</i>						
1	Klacka och Lerbergs gruvfält (Klacka och Stora Lerbergs gruvor)	2	s	R	2	12
<i>Vikers kapellag:</i>						
2	Dalkarlsbergs gruvfält (Odalutmålet och Vasagruvan)...	2	s	R	1	12
<i>Järnbods socken:</i>						
3	Haggruvefältet { Gammalgruvan och Mellangruvan	2	ks	R	2	12
	{ Gamla Finshyttegruvan	1	ks	R	1	12
4	Slotterbergsgruvan (äldre varp)	1	s	—	—	—
<i>Hjulsjö socken:</i>						
5	Ösjöbergsfältet (Kärr-, Ösjöbergs- och Västra Kolningsbergsgruvorna)	3	st	M	2	12
6	Rishöjdsbergsfältet (Gamla och Nya Rishöjdsbergsgruvan)	2	st	P	1	12
7	Södra Ännenäsgruvan (äldre varp)	1	s	—	—	—
8	Björksjöfältet (Stora Moss- och Erossgruvorna)	2	ks	P	1	4
<i>Grythyttans socken:</i>						
9	Sikbergsfältet (äldre varp)	1	ks	—	—	—
10	Finnbergsfältet	1	es	M	1	12
<i>Hällefors socken:</i>						
11	Stora Sirsjöbergsfältet (Stora Sirsjöbergsgruvan och Sikforsgruvan)	2	es	M	2	12
<i>Karlskoga socken:</i>						
12	Malmhöjden	1	s	D	—	1
<i>Ljusnarsbergs socken:</i>						
13	Lombergsfältet (Spelgruvan)	1	b	M	1	12
	{ Göjegruvan	1	ks	P	1	12
14	Svartviksfältet { Fallgruvan (äldre varp)	1	ks	—	—	—
	{ Mossgruvan	1	ks	MP	1	12
	{ Mjölsäcken (äldre varp)	1	ks	—	—	—
15	Ställbergsfältet { Drottninggruvan	1	ks	M	} 1 {	12
	{ Kejsarschaktet	1	ks	M		12
	{ Kejsarinnegruvan	1	ks	M		12
16	Bastkärnsfältet	1	st	M	2	7
17	Sköttgruvefältet (Skött- och Karlgruvorna)	2	ks	IP	2	12
18	Mossgruvefältet { Lilla Mossgruvan	1	s	R	1	9
	{ Mossgruvan	1	s	R	} 1 {	12
	{ Bäckgruvan	1	s	U		12
19	Karlsgruvan	1	s	P	1	12
<i>Ljusnarsbergs och Lindesbergs socknar:</i>						
20	Norra Ställbergsfältet (Åsgruvan och Nya Utterbäcksgruvan, äldre varp)	2	s	—	—	—

¹) Därav genom magnetisk sovring 3 600 ton. — ²) Härur jämväl kopparmalm, redovisad i tab. 8. — brytning c:a 4 000 ton. — ⁶) Därav ur äldre varp och genom magnetisk sovring 8 756 ton. — ⁷) Därav med 7 323 ton.

7		8		9		10		11		12		13		14		15		
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm		Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av		Erhållen för anrikning lämplig produkt										
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter			järn	fosfor	svavel										
T o n				Kronor		%		Ton										
31 004	—	8 320	—	83 200	59·8	0·015	0·013	18 651	1									
85 459	—	1) 25 332	—	253 320	61·12	0·037	0·007	45 171	2									
2) 11 507	—	3 503	1 373	37 019	47·6	0·010	0·053	2 895	3									
1 534	—	207	408	3 909	49·4	0·005	0·050	167										
—	—	—	—	—	—	—	—	5 571	4									
46 602	—	6 282	—	69 102	56·5	0·008	0·025	19 619	5									
18 858	—	2 566	—	28 226	55	0·007	0·035	3) 7 549	6									
—	—	—	—	—	—	—	—	4) 1 858	7									
320	—	240	—	2 400	56	0·004	0·035	—	8									
—	—	—	140	560	—	—	—	—	9									
22 057	—	4 888	—	43 992	51·4	0·019	0·020	9 344	10									
40 050	—	6 436	—	70 796	56·4	0·005	0·030	21 321	11									
—	52	25	10	200	54·88	0·002	0·353	—	12									
30 760	—	13 766	—	130 661	60·48	0·109	0·005	8 588	13									
7 384	—	1 572	723	18 600	49	0·005	0·020	—										
—	—	—	179	715	—	—	—	—	14									
5) 13 421	—	3 589	803	39 100	49	0·005	0·020	—										
—	—	—	131	525	—	—	—	—	15									
23 500	—	15 500	—	139 500	51	0·007	0·04	—										
21 750	—	14 100	—	126 900	51	0·006	0·02	—										
19 800	—	12 769	—	114 900	51	0·006	0·01	—										
25 735	—	7 693	3 791	69 015	52·7	0·005	0·14	—	16									
7) 36 867	—	8) 14 585	9) 12 311	207 405	53	0·016	0·040	—	17									
6 033	—	3 750	—	22 500	56	0·015	0·020	—	18									
7 168	—	6 335	—	38 010	56	0·015	0·020	—										
680	—	230	—	1 380	56	0·015	0·020	—										
12 650	—	3 513	—	28 000	53—55	0·006	{ 0·023 å } { 0·030 }	1 068	19									
—	—	—	—	—	—	—	—	2 710	20									

3) Därav ur äldre varp 540 ton. — 4) Därav genom magnetisk sovring 463 ton. — 5) Därav genom magasin-pallbrytning c:a 3 000 ton. — 6) Därav genom magnetisk sovring 840 ton. — 7) Därav genom magnetisk sovring

1		2	3	4	5	6	
GRUVOR (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats	
<i>Lindesbergs socken:</i>							
1	Ingelshyttefältet	Östra Kärrgruvan	1	} b s	} P	1	12
		Stora Mossgruvan	1			2	12
2	Karlands-Berggruva	1	} b s	} P	1	12	
3	Stripa odalfält (Strip- och Ottesgruvorna).....	1			bt	MT	1
4	Siggebodalfältet (Fahlbergsgruvan)	1	st	P	1	2	
5	Gränshyttefältet (Gullblankagruvan och Glittragruvan)...	2	st	T	1	12	
6	Krampafältet (Stora Krampagruvan).....	1	st	D	—	—	
7	Fanthyttefältet (Nybergsgruvan)	1	st	P	2	8	
8	Svartbergsfältet (Södra Svartbergsgruvan).....	1	bs	P	1	2	
9	Lönnbergsgruvan	1	s	D	1	1	
<i>Ramsbergs socken:</i>							
10	Stråssafältet	Storgruvan	1	bst	M	1	12
		Nygruvan	1	bst	M	} 1	{ 12 7
		Liljenbergsgruvan	1	bst	D		
		Nygruve dagbrott	1	bst	D	1	12
11	Gustavsbergsgruvan	1	es	P	1	3	
12	Summa för Örebro län	70	—	—	51	—	
Västmanlands län.							
<i>Skinnskattebergs socken:</i>							
13	Riddarhytte odalutmål	Lerklockan i Morbergsfältet ...	1	s	M	1	12
		Bäckgruvan	1	s	DP	1	10
		Höjdgruvan (schakt)	1	s	—	1	—
14	Källfallsfältet (Nordstjärne-, Källfalls-, Valdemars- och Grundbergsgruvorna)	4	s	IM	1	12	
15	Övre Persgruvan	1	s	M	2	8	
16	Klockgruvefältet	Stålklockan	1	s	P	2	12
		Malmklockan och Silverklockan	2	s	U	—	12
17	Sunnanforsfältet (Fallbacksgruvan)	1	st	U	1	7	
<i>Norbergs socken:</i>							
18	Risbergsfältet (Bondgruvan och Rännilsgruvan)	2	b	P	1	12	
19	Morbergsfältet (Örling-, Norra Örling-, Mor-, Fliksem-lagruvorna)	4	bs	P	2	12	
20	Getbacksfältet (Stora Åsgruvan)	1	s	P	1	12	
21	Röbergsfältet (Stora och Lilla Östanmossgruvorna)	2	s	D	1	12	
22	Kallmorbergsfältet (Kallmoragruvan)	1	s	R	} 1	{ 12 12	
23	Fältgruvan	1	s	M			
24	Norrbergsfältet (Herr-, Bergsmans- och Tremänning-gruvorna)	3	bs	M	1	12	
25	Klackbergsfältet	Gröndalsgruvan	1	ks	I	1	12
		Johannisbergsgruvan	1	ks	I	1	12
		Storgruvan	1	ks	I	1	12

¹⁾ Därav med magasinbrytning 50 000 ton och med takbrytning utan igensättning 82 992 ton. — ²⁾ Ej

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm						Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt				
Under jord		I dagbrott		Prima		Andra kvaliteter				järn	fosfor	svavel					
Ton								Kronor		%			Ton				
2 750	—	{	38	—	304	52	0·020	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			1 084	—	8 130	55	0·020	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 059	—	{	5 601	—	44 808	52	0·020	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			1 837	—	13 778	53	0·020	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 643	—	{	1 012	—	8 040	{	52	0·015	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—
			60	—		{	52	0·015	0·010	—	—	—	—	—	—	—	—
¹⁾ 132 992	—		71 627	—	525 742	51·5	0·007	0·015	—	—	—	—	—	—	—	44 623	3
230	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	4
36 419	—		458	—	2 748	53	0·010	0·070	—	—	—	—	—	—	—	29 678	5
—	295		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	6
11 296	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 218	7
346	—		171	—	855	61·6	0·009	0·030	—	—	—	—	—	—	—	78	8
—	²⁾ 60		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
11 457	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	523	—
30 765	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26 799	10
—	26 726		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 710	—
—	60 454		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 127	—
2 032	—		524	—	3 141	55	0·005	0·350	—	—	—	—	—	—	—	—	11
863 338	87 587		297 110		35 550		2 721 953	—	—	—	—	—	—	—	—	352 372	12
13 109	—		3 555	—	35 550	55	0·007	0·020	—	—	—	—	—	—	—	6 615	13
—	3 185		185	—	1 850	56	0·008	0·030	—	—	—	—	—	—	—	2 565	—
1 350	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
89 111	—		25 721	—	283 000	58	0·005	0·020	—	—	—	—	—	—	—	55 842	14
23 650	—	³⁾	3 650	—	36 500	60	0·004	0·040	—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 13 857	15
9 060	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 775	16
2 357	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
885	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	17
9 447	—		8 378	—	46 079	53	0·020	0·020	—	—	—	—	—	—	—	—	18
34 733	—		18 078	—	90 390	47·5	0·019	0·005	—	—	—	—	—	—	—	13 072	19
23 569	—		7 984	—	71 856	52	0·008	0·03	—	—	—	—	—	—	—	15 092	20
—	36 477		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35 363	21
10 543	—		1 808	385	27 802	60·7	0·007	0·013	—	—	—	—	—	—	—	6 670	22
6 109	—		—	1 468	13 770	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 486	23
21 002	—		10 637	—	53 185	49·4	0·031	0·026	—	—	—	—	—	—	—	8 378	24
19 396	—		12 162	1 484	136 765	50·2	0·003	0·10	—	—	—	—	—	—	—	2 525	—
9 212	—		4 835	601	60 000	51	0·003	0·075	—	—	—	—	—	—	—	—	25
26 399	—		16 119	2 123	181 763	50·4	0·003	0·043	—	—	—	—	—	—	—	1 477	—

skrätt. — ³⁾ Genom magnetisk sovring.

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppforderings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats
1	Nya Kolningsbergfältet (Stads- och Strandgruvorna)...	2	ks	I	1	12
2	Gamla Kolningsbergfältet (Uddevallagruvan)	1	ks	I	1	12
3	Malmkärra- och Nya Malmkärragruvorna	2	es	I	1	12
4	Andersbenningsfältet { Långgruvan	1	s	M	2	12
	{ Skansbergsgruvan	1	s	P	1	4
5	Karlvagnsfältet (Tall-, Björk-, Gran-, En-, Mossbo-, Lilja- och Almagruvorna)	7	bs	MP	3	12
6	Prostgruvan	1	b	MP	1	12
7	Kylsbofältet (Hedvretagruvan)	1	bs	R	1	8
<i>Västansfors socken:</i>						
8	Augustgruvan	1	bt	M	} 1	{ 12
9	Mariagruvan	1	bt	M		
10	Västra och Östra Stortäktsgruvorna	2	bst	M	1	12
11	Ramgruvan (ej utmålslagd)	1	es	P	1	4
<i>Sala socken:</i>						
12	Lugdalsgruvan	1	s	D	—	1
13	Grindgruvan och Sppingargruvan	2	bs	D	1	6
14	Jans-, Vidéns- och Åbylundsgruvorna	3	b	D	—	1
15	Summa för Västmanlands län	56	—	—	34	—
Kopparbergs län.						
<i>Sätters stad:</i>						
16	Ågruvan	1	bs	PT	1	7
<i>Scärdsjö socken:</i>						
17	Vintjärnsfältet (Gammalgruvan) { Pipangruvan	1	s	P	1	12
	{ Äldre varp	—	s	—	—	—
<i>Stora Tuna socken:</i>						
18	Idkerbergfältet { Voxna-, Bråfalls- och Laxsjögruvorna...	3	es	} MR	1	{ 12
	{ Väggruvan	1	es		1	
19	Hällbornsgruvan	1	—	U	1	3
<i>Silobergs socken:</i>						
20	Bråfalls Hemgruva	1	es	P	1	7
21	Hästhagbergs Fly- och Smedjegruva	1	es	M	1	10
<i>Sätters socken:</i>						
22	Bispbergfältet (Stora gruvan)	1	s	R	2	12
<i>Husby socken:</i>						
23	Rällingsbergsgruvan	1	es	P	1	2
24	Ågruvan	1	es	P	1	12
<i>Garpenbergs socken:</i>						
25	Intrångets gruvfält (Viks-, Stjälk-, Penning- och Ofredsgruvorna)	4	s	M	2	12
26	Ryllshytte kompanigruva	6 ¹⁾	es	U	2	7 ^{1/2)}

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Ej skrätt. — 3) Därav genom magnetisk sovring 1 215 ton. — är även upptagen i tab. 8.

7	8	9	10	11	12	13	14	15					
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm		Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt					
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter		järn	fosfor	svavel						
T o n				Kronor	%			Ton					
14 203	—	7 279	} 3 541	291 511	{ 44	0·002	0·12	} 3 832	1				
28 117	—	19 443		41 769	{ 49·1	0·002	0·08		—	2			
8 474	—	4 641		—	—	0·005	0·03		—	3			
41 726	—	—		—	—	—	—		30 398	} 5 339	4		
6 224	—	—		—	—	—	—		—		5		
107 520	—	11 948	—	35 843	45·44	0·04	0·46	95 572	6				
11 292	—	11 171	—	33 512	44·11	0·048	0·39	—	7				
4 047	—	3 180	—	9 539	42·63	0·021	0·043	—	8				
8 668	—	3 659	—	18 293	48	0·020	0·015	1 958	9				
978	—	393	—	1 963	48	0·020	0·015	304	10				
10 698	—	7 915	—	63 320	47	0·005	0·01	—	11				
600	—	500	—	4 250	50	0·003	0·008	—	12				
—	2) 32	—	—	—	—	—	—	—	13				
—	2) 227	—	—	—	—	—	—	—	14				
—	2) 31	—	—	—	—	—	—	—	15				
542 479	39 952	183 241	9 602	1 538 510	—	—	—	305 320	16				
3 900	—	400	—	3 200	65·5	0·033	0·035	—	17				
21 560	—	6 549	—	} 36 478	{ 49	0·024	spår	16 308	18				
—	—	—	534							—	—	—	4 929
136 085	—	1) 77 672	—	} 500 000	63	0·70	0·04	—	19				
1 814	—	1) 1 037	—							—	—	—	—
2) 150	—	—	—							—	—	—	—
5 388	—	3) { 960	—	7 680	57	0·003	0·003	721	20				
10 762	—	3) { 6 281	—	50 248	57	0·003	0·005	1 975	21				
21 769	—	1 292	4) 11 378	132 327	68·7	0·004	0·001	—	22				
2 016	—	5) { 1 084	—	10 840	55	0·005	0·008	—	23				
12 571	—		5) { 9 451	—	94 510	55	0·005	0·008	—				
5 337	—	1 240	—	21 000	58	0·03	0·08	4 097	24				
719	—	358	—	3 225	54	0·002	—	245	25				

4) Därav genom magnetisk sovring 4 242 ton. — 5) Därav genom magnetisk sovring 1 250 ton. — 6) Gruvan

1	2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka maln erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförnings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, var- under gruvan arbetats
<i>Folkärna socken:</i>					
1 Lövsvedsgruvan	1	s	P	1	12
<i>Grangärdes socken:</i>					
2 Grängesbergs malmfält: Norra och Södra Grängesbergs-fälten (Strandgruvan, Storstensgruvan, Vävspolen, Norra Dobbkärrs- eller Björkgruvan, Stelliogruvan, Rännaregruvan, Grind- eller Glopgruvan, Södra Dobb-kärrs- eller Mossgruvan, Botgärdes- eller Bergsbo-brottet, Åbäckshytte-, Saxhytte-, Norhytte-, Sunnan-sjö- och Gonäsbrodden, Prästklacken, Enkullgruvan, Gamla och Nya Västansjöbrodden, Rävålabrottet, Timmergruvan, Per Danielsgruvan, Klenshytte- och Sjustjärnebrodden, Storbottengruvan, Stora Mossåker-gruvan, Malingsbobrottet, Västgöte-Mossgruvan och Stora Ryssgruvan eller Bredsjöbrottet).....	28	{ sgm } b s	DMR	3	12
3 Västra Ormbergsfältet { Pick- och Granlundsgruvorna... Ceciliagruvan	2 1 1	b b b	IM M MP	1 1 1	12 12 12
4 Risbergsfältet { Höga Visangruvan	1	{ b } s	M	} 1 {	12
{ Norra Visangruvan	1	s	P		12
5 Hammar- och Karlgruvorna	2	b	MP	1	9
6 Mårtensgruvan	1	s	D	1	2
<i>Grangärdes och Ludvika socknar:</i>					
7 Björnbergsfältet { Långgruvan	1	s	R	} 1 {	12
{ Hättgruvan	1	s	R		12
<i>Ludvika socken:</i>					
8 Finnäs-fältet (Våghalsgruvan).....	1	bs	M	1	12
9 Blötbergsfältet { Kalvgruvan	1	s	R	} 2 {	7
{ Flygruvan	1	b	M		7 ^{1/2}
10 Fredmundbergsfältet { Kompanigruvan	1	s	P	1	3
{ Kärrgruvan	1	bs	R	1	12
11 Håksbergsfältet { Föreningsgruvan	1	bs	DM	} 2 {	12
{ Vägvisargruvan	1	bs	M		12
{ Kusgruvan	1	bs	M		12
{ Grangruvan	1	bs	M		12
12 Norra och Södra Ickorbottengruvorna.....	2	bs	DM	1	9 ^{1/2}
13 Iviks-fältet (Grand-, Stegresare-, Stall- och Kattgruvan)	4	bs	MP	1	12
14 Lekobergsgruvan (Spelgruvan)	1	s	MP	1	12
15 Norra Sörviksgruvan	1	bs	U	1	6
16 Nya Bybergs- och Norra Lyviksbergsgruvan.....	2	s	D	1	4
17 Västra Malsjöbergsgruvan (äldre varp).....	1	es	—	—	12
18 Stora Björkgruvan	1	s	D	—	1 ²
<i>Norbärkes socken:</i>					
19 Holängsfältet (Flatenbergsgruvan)	1	ks	P	1	5
20 Norra Nybergsfältet (Vitgruvan)	1	ks	D	3	10

1) Därav genom magnetisk sovring 214 715 ton. — 2) Därav genom magnetisk sovring 64 579 ton. — genom magnetisk sovring 15 568 ton. — 6) Därav ur äldre varp 26 229 ton. — 7) Därav ur äldre varp

7		8		9		10		11		12		13		14		15	
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovråd malm		Värde å denna direkt användbara malm		Den producerade primamalmens genomsnittshalt av		Erhållen för anrikning lämplig produkt									
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter	järn	fosfor	svavel	Ton	Kronor	%	Ton							
5 312	—	2 804	1 227	28 036	55	0·005	0·010	—	1								
931 469	108 592	1) { 361 117 435 591 930	2) 65 219	5 007 047	{ 62·56 61·37 60·72	{ 0·165 1·17 1·05	{ 0·003 0·003 0·003	—	2								
34 413	—	16 854	3) 8 526	247 518	{ 60·95 61·80	{ 0·071 0·071	{ 0·005 —	—	3								
18 867	—	972	1 848	64 074	{ 60·95 63·31	{ 0·081 0·204	{ 0·007 0·002	—	4								
13 233	—	5 391	3 905	102 234	{ 61·41 62·16	{ 0·171 0·183	{ 0·003 —	—	4								
20 539	—	{ 8 817 1 090	294	7 230	{ 58·55 55	{ 0·186 0·004	{ — 0·001	—	5								
2 055	—	720	2 467	70 613	—	—	—	—	6								
15 020	—	7 285	4	70	—	—	—	—	6								
—	7	3	—	—	—	—	—	—	6								
30 490	—	13 475	4) 7 439	180 889	{ 49·40 56·4	{ 0·019 0·006	{ 0·026 0·032	—	7								
3 546	—	93	—	—	—	—	2 606	—	7								
34 618	—	2 497	—	15 500	57	0·025	0·010	21 421	8								
72 406	—	{ 37 020 11 191	—	244 000	57·6	0·64	—	21 065	9								
19 375	—	11 191	—	112 000	62·2	0·83	—	5 019	9								
4 208	—	2 520	—	14 000	57·6	0·64	—	1 072	10								
18 603	—	708	—	4 500	57	0·090	0·010	6 773	10								
52 196	13 668	—	—	—	—	—	—	58 014	11								
25 345	31 149	—	—	—	—	—	—	54 717	12								
58 599	—	4 628	—	13 884	48·5	0·024	0·063	5) 59 069	13								
95 299	—	48 150	—	240 751	52·8	0·77	0·06	6) 61 282	14								
668	—	605	63	3 025	49·84	0·27	0·026	—	15								
90	90	40	—	200	41	0·067	0·005	—	16								
—	—	8) 4 880	—	37 820	53	0·002	0·018	—	17								
—	155	50	—	250	60	1·2	0·01	—	18								
2 400	—	1 198	—	10 782	57	0·011	0·010	—	19								
—	75 893	497	1 262	11 251	56·3	0·004	0·065	7) 88 089	20								

3) Därav genom magnetisk sovring 7 342 ton. — 4) Därav genom magnetisk sovring 6 528 ton. — 5) Därav 14 134 ton. — 6) Genom magnetisk sovring. — 7) Därav ur äldre varp 33 555 ton.

1	2	3	4	5	6	
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Malmens karaktär	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats	
1 Södra Nybergsfältet (Tolvmangruvan)	1	s	D	1	6	
2 Kärrgruvefältet (Sagagruvan)	1	s	P	1	12	
3 Flogbergsfältet (Eldbergsgruvan)	1	s	P	1	12	
4 Bråthagsfältet (Långgruvan)	1	s	P	1	12	
5 Siksjöbergsfältet (Siksjöbergsgruvan)	1	s	P	1	12	
6 Närsjögruvan	1	es	P	1	9	
7 Stollbergsfältet (Stollbergsgruvan)	²⁾ 1	ks	P	1	5	
8 Näsfältet (Lindgruvan)	1	ks	U	1	12	
9 Summa för Kopparbergs län	88	—	—	49	—	
Gävleborgs län.						
<i>Torsdäkers socken:</i>						
10 Nyängsfältet (Nyängsgruvan)	1	s	M	2	12	
11 Storstrecksfältet (Afze-, Edske- och Margaretagruvorna)	3	ks	P	2	12	
12 Summa för Gävleborgs län	4	—	—	4	—	
Norrbottnens län.						
<i>Gällivara socken:</i>						
13 Gällivara malmfält	{ Kaptenslagret	1	es	IM	3	12
	{ Selet	1	es	IM	1	12
	{ Vitåfors	1	es	D	1	12
	{ Dennewitz	1	es	D	1	12
	{ Kung Oskar	1	es	D	1	12
	{ Tingvalls Kulle	1	es	M	1	12
	{ Uppland	1	es	M	1	12
	{ Josefina	1	ebs	D	1	12
	{ Skåne	1	ebs	D	1	4
	{ Välkomman	1	ebs	D	1	12
	{ Hermelin	1	es	IR	1	12
	{ Provkrossen	—	e	—	—	—
	{ Diverse arbetsplatser	—	e	—	—	—
14 Koskullskulle gruva	1	ebs	D	2	12	
<i>Juckasjärvi socken:</i>						
15 Kirunavara malmfält (fyndigheterna nr:is 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 23, 24, 25, 26 Adactus, 27, 44 Carl Johan och 45 Oscar)	23	bs	D	—	12	
16 Tuolluvara malmfält	{ Siam	1	s	DU	1	12
	{ Emil	1	s	DU		
	{ Choualalongkorn	1	s	DU	1	12
	{ Bråk	1	s	D	—	10
	{ Gutte	1	s	U	1	2
	{ (Magdalena ¹⁰⁾	1	s	U		
17 Summa för Norrbottens län	41	—	—	18	—	
18 Summa för hela riket	313	—	—	198	—	

¹⁾ Därav ur äldre varp 2334 ton. — ²⁾ Gruvan är även upptagen i tab. 8. — ³⁾ Manganjärnmalm, försorteringsverk. Ur äldre varp voro 22 919 ton. — ⁴⁾ Ej skrätt. — ⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 400964 ton 65.1 % järn och 0.513 % fosfor samt 554 644 ton 63.0 % järn och 1.010 % fosfor. — ⁶⁾ Därav

7		8	9		10	11	12			13	14	15
Brutet berg och malm tillsammans		Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock, vask och magnetiskt sovrad malm		Värde å denna direkt användbara malm	Den producerade primamalmens genomsnittshalt av			Erhållen för anrikning lämplig produkt				
Under jord	I dagbrott	Prima	Andra kvaliteter	järn	fosfor	svavel						
T o n				Kronor	%			Ton				
—	12 544	79	250	2 329	60·6	0·016	0·026	4 775	1			
14 916	—	—	—	—	—	—	—	13 526	2			
34 665	—	—	—	—	—	—	—	32 950	3			
6 946	—	2 304	809	24 900	57	0·005	0·010	2 676	4			
11 271	—	4 934	—	39 472	60	0·003	0·007	1 000	5			
4 654	—	1 339	—	10 713	55·81	0·015	0·029	—	6			
25 921	—	1 165	—	6 990	40	—	1	46 527	7			
5) 5 000	—	—	—	—	—	—	—	—	8			
1 784 195	242 098	997 359	105 225	7 359 586	—	—	—	508 856	9			
26 801	—	6 365	—	63 650	52·3	0·005	0·04	13 490	10			
29 407	—	3 358	—	40 296	61·6	0·004	0·035	15 548	11			
56 208	—	9 723	—	103 946	—	—	—	29 038	12			
225 915	—	152 653	—	—	—	—	—	28 950	13			
25 997	—	15 858	—	—	—	—	—	6 492				
—	133 948	75 164	—	—	—	—	—	20 959				
—	273 689	138 981	—	—	—	—	—	40 693				
—	610 534	335 838	—	—	—	—	—	168 535				
264 835	—	182 125	—	9 561 500	7)	7)	0·06	21 627				
56 735	—	31 586	—	—	—	—	—	12 955				
—	119 973	22 262	—	—	—	—	—	23 326				
—	36 307	11 378	—	—	—	—	—	274				
—	165 833	118 739	—	—	—	—	—	3 466				
97 180	—	49 969	—	—	—	—	—	—				
65 899	837	562	—	—	—	—	—	—				
—	—	3 160	—	—	—	—	—	—				
14 540	303 381	120 294	64 101	1 531 350	67·3	0·02	0·15	—	14			
81 223	3 327 525	36 526	—	21 417 600	68·97	0·033	0·029	—	15			
—	—	2 484	—	—	69·07	0·068	—	—				
—	—	205 338	—	—	67·66	0·219	—	—				
—	—	1 426 592	—	—	62·41	1·79	—	—				
—	—	1 057 423	—	—	58·79	2·80	—	—				
29 570	155 330	28 740	—	330 222	67·83	0·012	0·005	9) 11 443	16			
—	—	70 681	—	749 925	67·97	0·112	0·005					
861 894	5 127 357	4 086 353	64 101	33 590 597	—	—	—	338 720	17			
4 477 537	5 583 340	5 736 186	229 853	46 990 393	—	—	—	1 677 296	18			

erhållen genom försortering, höll 10 % mangan. — 4) Blyhaltig järnvaskmalm, därav 33 958 ton erhöles vid 491 866 ton. — 7) Av den erhållna primamalmen hölls 182 667 ton 66·7 % järn och 0·244 % fosfor, genom magnetisk sovring 150 134 ton. — 9) Malmbreccia. — 10) Utan malmfångst.

Tab. 2. Järnmalms anrikning

I tabellen använda

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt, v = våtanriknings-

1	2	3	4			5	6
			I verket ingående rå-				
			Anriknings- och briketteringsverk	Slag av anrikning	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång	Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt
Ton	järn						
Stockholms län.							
1	Vigelsbo	m	106	{ Vigelsbo gruva.....	15 520	35·0	
				{ " " , varp	1 380	25·0	
2	Herräng.....	m	296	{ Eknäsgruvan	48 988	32·49	
				{ Lappgruvan			
				{ Varp			
3	Summa	—	402		65 888	—	
Södermanlands län.							
4	Kantorps	mv	200	Kantorps gruvfält	21 333	45	
5	Summa	—	200		21 333	—	
Malmöhus län.							
6	Höganäs	m	96	{ Diverse gruvor i Gällivara	16 759	47	
				{ Tuolluvara gruvor	696	68	
7	Summa	—	96		17 455	—	
Värmlands län.							
8	Persberg	m	230	{ Alabamagruvan	17 899	40·0	
				{ Störgruvan	6 530		
				{ Skärstöten.....	12 622		
9	Långban (Nya anriknings- verket av 1883).....	v	8	Långbansfältet	458	35·0	
10	Summa	—	238		37 509	—	
Örebro län.							
11	Timansberg	m	82	Kärr- och Varpgruvorna	2 654	42·0	
12	Åsboberg	v	186	{ Kärrgruvan	7 679	39·3	
				{ Åsbobergsgruvan	3 589		
13	Pershyttan	mv	165	Nedre Fältet.....	12 050	38	
14	Klacka—Lerberg	m	146	Klacka Odalfält	14 592	32·5	
15	Dalkarlsberg.....	mv	163	Odalfältet och Vasagravan	30 431	28·6	
16	Slotterberget.....	m	188	Stora Slotterbergsgruvan	5 571	38·0	

*) Utöver i tabellen redovisade kvantiteter, vilka endast avse anrikningsprodukter och briketter, som biprodukt vid kopparframställning tillverkats 64 880 ton purple-ore, hållande 61·5 % järn, 0·002 % fosfor. Briketteringen pågick i 308 dygn. Dessutom erhöles 24 514 ton obriketterad purple-ore till ett värde av

1) Därav 2 985 ton från plockband. — 2) Därjämte inalles ur verket 4 742 ton prima grovmalm (över 60 m/m)

3) Blodstenslig.

och brikettering år 1914. *)

beteckningar:

mv = kombinerat magnetiskt och våtanrikningsverk.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
gods		Erhållen färdig vara (slig)					Antal dygn, varunder briketterverket varit i gång	Tillverkade briketter	
snitthalt av		Vikt	Värde	Genomsnittshalt av				Vikt	Värde
fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel			
%		Ton	Kronor	%				Ton	Kronor
0·009 0·02	0·6 0·8	6 660	66 600	67	0·003	0·09	—	—	—
0·003	0·8								
—	—	28 810	310 250	—	—	—	324	21 280	383 040
0·030	0·010	1) 13 362	160 340	62	0·025	0·005	—	—	—
—	—	13 362	160 340	—	—	—	—	—	—
0·7 0·20	0·01 0·000	10 350	200 000	71·3	0·009	0·001	—	—	—
—	—								
0·010	0·015	2) { 4 146 2 085 3 389	105 829	{ 60·00 59·50 60·50	0·005 0·002 0·003	0·006 0·003 0·003	—	—	—
0·013	0·017								
—	—	9 783	107 214	—	—	—	—	—	—
0·007	0·056	{ 1 484 239	12 911 1 840	62·2 63·7	0·005 0·005	0·012 0·063	—	—	—
0·016	0·021								
0·024	0·005	6 289	56 601	63	0·005	0·005	—	—	—
0·019	0·017	5 781	49 138	63·8	0·008	0·003	—	—	—
0·050	0·028	3) { 7 512 1 028	75 120 8 224	67 66·3	0·014 0·045	0·006 0·149	—	—	—
0·008	0·200								

erhållits ur inhemskt material, hava vid Hälsingborgs kopparverk av kisbränder från Sulitelma i Norge såsom och 0·16 % svavel, varav sedermera tillverkats 63 964 ton briketter till ett värde av 793 150 kronor. 183 850 kronor.

och 4 725 ton separerad malm (60—25 m/m), som inräknats i den direkt användbara malmen i tab. 1. —

1	2	3	4			5	6	
			Anriknings- och briketteringsverk	Slag av anrikning	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång	I verket ingående rå-		
						Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	Genom-
						Ton	järn	
1	Södra hyttan	m	174	{ Rishöjdsbergfältet	5 298	32.0		
2	Bredsjö	m	224	{ Södra Ämmenäsgruvan	1 338	35.0		
3	Sikfors	m	313	{ Ösjöbergfältet	15 498	30.0		
4	Lomberget	mv	125	{ St. Sirsjöbergs gruvfält	23 794	35.2		
5	Norra Ställberg	m	231	{ Finnbergfältet	5 962	25.2		
				{ Spelgruvan	7 087	47		
				{ Kronprinschaktet, Asgruvan	9 045	32		
{ Dyreruvan, Nya Utterbäcksgruvan, Högebergsgruvan								
6	Guldsmidshyttan	mv	153	{ Gullblänkagruvan	16 353	37.5		
				{ Krampgruvan	295			
				{ Nybergsgruvan	3 420			
7	Stråssa	mv	185	{ Glittragruvan	3 435	37.7		
				{ Stripafältet	36 712			
8	Summa	—	2 543	{ Stråssa gruvor	80 998	38.7		
Västmanlands län.					285 801	—		
9	Källfallet	mv	282	{ Källfallsfältet	53 590	45		
10	Uttersberg	m	191	{ Övre Persgruvan	8 267	51		
				{ Stålklockan	2 195	48		
11	Borgfors (Baggå)	mv	100	{ Östra Älgtorpsgruvan	2 500	40		
				{ Nedre Skärsjögruvan	288	40		
12	Kallmora	m	265	{ Kallmoragruvan	15 780	31.1		
				{ Fältgruvan	6 148			
13	Bålsjön	mv	225	{ Morbergfältet	20 412	40.6		
				{ Norrbergfältet	12 781			
				{ Risbergfältet	8 361			
14	Östanmossa	m	290	{ Östanmossgruvan	35 363	23.1		
				{ Stora Asgruvan	22 382			
15	Långgruvan (Andersbenning)	m	225	{ Långgruvan	30 398	24.2		
				{ Skansbergsgruvan	5 339	26.4		
16	Karlavagnen	mv	216	{ Liljagruvan och Almagruvan	95 572	36.27		
				{ Björk-, En-, Tall- o. Grangruvorna } { Mossbogruvan				
17	Spännarhyttan	—	—	—	—	—		
18	Summa	—	1 794	—	319 376	—		
Kopparbergs län.								
19	Avesta	—	—	—	—	—		
20	Vintjärn	m	125	{ Pipangruvan	14 859	45		
				{ Varp	4 929	35		
21	Näs	—	—	—	—	—		
22	Björnberg *)	m	50	{ Hättgruvan	2 490	39		
23	Våghalsgruvan	mv	193	{ Kärrgruvan	11 308	33—40		
				{ Våghalsgruvan	31 701			

1) För tillverkningen hade förutom slig fr. anrikningsverket använts främmande slig från Hjuljärn, Klacka slig från Hjuljärn, Klacka-Lerberg, Timansberg och Våghalsgruvan. — 3) Blodstensslig. — *) Här ingå även tillverkats av slig från Kallmora anrikningsverk. — 7) Briketterna hava tillverkats av slig från Nybergfältet bergs socken) i Örebro län. — 8) Briketterna hava tillverkats av slig från Långgruvan och Persgruvan i rapport upptagits som anrikningsverk. Förut har det benämnts sovringsverk och användes fortfarande som

7		8	9		10		11	12	13	14	15		16
gods		Erhållen färdig vara (slig)							Antal dygn, varunder brikettverket varit i gång	Tillverkade briketter			
snitthalt av		Vikt	Värde	Genomsnitthalt av			Vikt	Värde					
fosfor	svavel			järn	fosfor	svavel				Ton	Kronor		
%		Ton	Kronor	%			Ton	Kronor					
0·025	0·150	3 374	37 114	64·1	0·005	0·050	226	1) 6 020	96 320	1			
0·025	0·050												
0·025	0·150	5 708	62 788	65·0	0·005	0·067	358	2) 12 107	193 712	2			
0·025	0·096												
0·029	0·024	9 109	91 090	63·9	0·006	0·060	324	9 390	159 630	3			
0·12	0·003												
0·029	0·024	1 639	16 390	62·3	0·011	0·014	—	—	—	4			
0·12	0·003	3 186	27 877	66·92	0·047	0·020	—	—	—	5			
0·005	0·030	3 478	34 777	56	0·005	0·07	—	—	—	5			
0·011	1·85	12 167	121 670	67·9	0·004	0·309	221	12 532	185 474	6			
0·014	0·020	3) 16 306	208 391	67·3	0·006	0·018							
0·012	0·060	37 624	338 616	66·3	0·005	0·050	213	4) 7 186	125 755	7			
—	—	—	—	—	—	—	—	37 243	521 402	7			
—	—	122 881	1 214 651	—	—	—	1 342	84 478	1 282 293	8			
0·007	0·020	32 637	359 000	65	0·003	0·018	255	12 790	211 020	9			
0·004	0·060	6 586	72 446	67	0·004	0·090	275	5 868	93 888	10			
0·003	0·020	1 345	14 795	63	0·003	0·010							
0·018	0·020	1 300	13 000	60	0·008	0·010	—	1 144	18 304	11			
0·015	0·005	145	1 450	56	0·006	0·003	—	—	—	11			
0·007	0·02	9 060	99 660	61·7	0·005	0·02	—	—	—	12			
0·030	0·02	5) 11 041	118 138	64·5	0·010	0·007	—	—	—	13			
0·030	0·02										3) 10 648	104 776	63·3
0·009	0·05	14 814	171 842	63·00	0·006	0·02	344	14 058	210 870	14			
0·006	0·04	8 803	105 631	60·8	0·004	0·009	125	3 956	67 258	15			
0·003	0·31	1 548	18 578	61·5	0·002	0·07							
0·047	0·48	41 326	206 630	63·02	0·011	0·38	—	—	—	16			
—	—	—	—	—	—	—	111	6) 3 884	49 499	17			
—	—	139 253	1 285 946	—	—	—	1 110	41 700	650 839	18			
0·024	spår	6 002	60 018	64	0·014	spår	178	7) 8 021	148 451	19			
0·024	»						—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	180	8) 6 239	115 420	21			
0·006	—	1 661	14 118	62·31	0·006	0·127	—	—	—	22			
0·090	0·035	17 968	180 000	69	0·018 à 0·025	0·025	—	—	—	23			

--Lerberg, och Timansberg. — 2) För tillverkningen har förutom slig från anrikningsverket använts främmande 504 ton briketter tillverkade av slig från Stråssa och Persberg. — 3) Svartmalmslig. — 4) Briketterna hava i Kopparbergs län, Kallmora, Långgruvan och Bålsjöverket i Västmanlands län och Mossgruvan (Ljusnars-Västmanlands län samt Nybergsfältet i Kopparbergs län. — 5) Björnbergs anrikningsverk har först i 1914 års sådant.

1	2	3	4			5	6	
			Anriknings- och briketteringsverk	Slag av anrikning	Antal dygn, varunder anrikningsverket varit i gång	I verket ingående rå-		
						Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	Genom-
						Ton	järn	
1	Blötberget	m	176	Kompanigruvan	22 735	43·8	}	
								v
2	Lekomberg	m	280	Flygruvan	47 149	38·34	}	
3	Ickorrbotten	mv	220	Norra och Södra Ickorrbotten- gruvorna	55 166	36·8	}	
4	Norra Håksberg	mv	206	Grand-, Stegresare- m. fl. gruvor	32 840	35·41	}	
5	Iviken	m	238	Sagagruvan	7 086	}	}	
6	Flogberget	mv	227	» varp	194	}	}	
7	Nyberg	mv	249	Vitgruvan	54 534	28·0	}	
8	Stollbergs järn- och bly- anrikningsverk	mv	178	Gamla varp	33 555	31·8	}	
9	Summa	—	2 201		503 882	—		
Gävleborgs län.								
10	Långnäs	m	171	Nyängsgruvan och Storstrecks- fältet	17 427	36·5		
11	Högbo	—	—	—	—	—		
12	Hofors	—	—	—	—	—		
13	Summa	—	171		17 427	—		
Norrbottnens län.								
14	Karlsvik	m	6) 283½	Gällivara malmfält	53 807	47		
15	Vitåfors	mv	7) 399	» »	96 469	45·98		
16	Summa	—	682½		150 276	—		
17	Summa för hela riket	—	8 327½		1 418 947	—		

1) Värdet beräknat inom kommerskollegium. — 2) Härur jämväl blyslig, se tab. 8. Godset höll utom — 4) Briketterna hava tillverkats av slig från diverse anrikningsverk. — 5) Briketterna hava tillverkats av slig har fortdrivits med 1 skift under jan.—mars, 2 skift under maj—juni och augusti—november samt 3 skift

7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		
gods				Erhållen färdig vara (slig)								Antal dygn, varunder brikettverket varit i gång		Tillverkade briketter						
snitthalt av				Vikt		Värde		Genomsnitthalt av						Vikt		Värde				
fosfor		svavel						järn		fosfor		svavel								
%		%		Ton		Kronor		%				Ton		Kronor						
0.60	—	{	10 098	84 000	67.8	0.15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
0.61	—		2 982	15 000	60	0.35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
0.61	—		2 025	13 000	63.7	0.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1.2	0.064		24 766	123 832	65.15	0.269	0.026	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
0.15	0.40		22 460	215 000	63.7	0.042	0.32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
0.09	0.01		25 560	255 600	65.5	0.045	0.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
0.060	0.314		25 958	129 790	63.4	0.002	0.114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
0.006	1.50		13 463	155 120	63.6	0.006	0.080	288	13 349	213 584	6									
0.008	0.215	{	30 341	1) 303 410	66.0	0.004	0.1	305	25 510	1) 444 639	7									
0.022	0.325																			
0.010	0.235																			
—	5.5		2) 12 430	111 870	65.4	0.06	1.33	—	—	—	8									
—	—		195 714	1 660 758	—	—	—	951	53 119	922 094	9									
0.005	0.34		7 376	88 510	64.0	0.004	0.19	—	—	—	10									
—	—		—	—	—	—	—	262	4) 8 800	167 200	11									
—	—		—	—	—	—	—	335	5) 13 055	227 549	12									
—	—		7 376	88 510	—	—	—	597	21 855	394 749	13									
0.80	0.060		33 265	498 975	71	0.007	0.001	248	37 682	621 745	14									
0.565	—	{	43 416	502 300	{	63.5	0.284	—	—	—	15									
—	—		15 655			67.3						0.117								
—	—		726			15	3.00													
—	—		93 062	1 001 275	—	—	—	248	37 682	621 745	16									
—	—		620 591	6 028 944	—	—	—	4 572	260 114	4 254 760	17									

järn och svavel 7.0 % mangan och 3.0 % bly. — 2) Järnsligen höll utom järn, fosfor och svavel 2.3 % mangan. från Nyängsgruvan, Storstrecksfältet och Kungsgruvan. — 3) Halvdygn å 12 tr. — 4) Skift å 8 tr. Verket under juli och december.

Tab. 3. Masugnar och deras

1	2	3		4	5	6			7	8			
		L ä n	Antal verk, som haft masugnar i gång under året			Antal brukbara masugnar		Blåsningstid			Smides- och puddel-tackjärn	Bessemer-tackjärn	Martin-tackjärn
						Under året i verksamhet	Ej under året i verksamhet						
1	Stockholms län	1	2	1	569	—	—	14 788					
2	Uppsala län	5	6	2	1 949	24 171	—	4 792					
3	Södermanlands län	1	1	3	210	—	—	—					
4	Östergötlands län	2	3	2	765	15 358	—	—					
5	Jönköpings län	1	1	1	213	—	—	—					
6	Kronobergs län	1	1	—	26	—	—	—					
7	Kalmar län	—	—	1	—	—	—	—					
8	Älvsborgs län	1	¹⁾ 1	—	331	—	—	7 049					
9	Värmlands län	8	10	7	2 525	3 575	2 836	20 576					
10	”	8	²⁾ 3	—	633	—	4 454	8 728					
11	Örebro län	24	³⁾ 32	6	7 950	35 175	8 939	84 556					
12	Västmanlands län	9	11	1	3 521	17 209	—	50 093					
13	Kopparbergs län	16	⁴⁾ 22	6	5 725	28 133	68 434	59 551					
14	”	8	⁵⁾ 2	—	219	—	4 264	2 354					
15	Gävleborgs län	8	18	1	5 297	29 238	22 903	52 804					
16	Västernorrlands län	1	1	—	169	—	—	3 625					
17	Norrbottnens län	1	2	—	674	—	—	26 300					
18	Summa	79	116	31	30 776	152 859	111 830	335 216					

¹⁾ Elektrisk. — ²⁾ Tillverkat i annan elektrisk ugn än elektrisk masugn. — ³⁾ Elektriska. — ⁴⁾ Därav med koks 6 718 ton. — ⁵⁾ Därav 4 för koks enbart. — ⁶⁾ Därav 4 för koks enbart. — ⁷⁾ Därav med koks 76 271 ton. — ⁸⁾ Värdet åsatt

Tab. 4. Antal begagnade verk och ugnar för

1	2	3		4		
		L ä n	Begagnade verk		Härdar för försurning	
					Lancashire-smälthärdar	Vallonsmält-härdar
1	Stockholms län	3	4	2		
2	Uppsala län	8	15	15		
3	Södermanlands län	2	4	—		
4	Östergötlands län	5	27	—		
5	Jönköpings län	1	—	—		
6	Kronobergs län	1	—	—		
7	Blekinge län	1	—	—		
8	Älvsborgs län	3	—	—		
9	Värmlands län	7	11	—		
10	Örebro län	13	¹⁾ 38	—		
11	Västmanlands län	11	38	—		
12	Kopparbergs län	9	24	—		
13	Gävleborgs län	9	38	3		
14	Västerbottnens län	1	1	—		
15	Summa	74	200	20		

¹⁾ Därav 1 härd under en del av året använd för skrotsmältning.

tillverkningar år 1914.

9		10		11		12		13		14		15		16		17	
j ä r n										Gjutgods, framställt direkt från masugn		Summa tackjärn och direkt från masugn framställt gjutgods					
Spegel- järn		Gjutackjärn				Tillsammans											
		för adu- cering		för andra ändamål													
kvantitet i ton						Ton		Värde i kronor		Ton		Värde i kronor		Ton		Värde i kronor	
—	—	—	—	—	—	14 788	1 301 344	128	12 800	14 916	1 314 144	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	28 963	2 702 414	268	28 457	29 231	2 730 871	2	—	—	—	—	—
—	—	915	533	—	—	1 448	121 700	—	—	1 448	121 700	3	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	15 358	1 228 632	249	29 856	15 607	1 258 488	4	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1 400	—	1 400	122 500	—	—	1 400	122 500	5	—	—	—	—	—
—	—	—	—	20	—	20	1 400	—	—	20	1 400	6	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	7 054	579 053	—	—	7 054	579 053	8	—	—	—	—	—
—	—	—	—	8 043	—	35 030	2 947 969	249	22 050	35 279	2 970 019	9	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	13 182	1 094 063	—	—	13 182	1 094 063	10	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	141 495	11 065 411	4 212	386 942	145 707	11 452 353	11	—	—	—	—	—
—	10 237	—	2 588	—	—	68 908	5 601 525	4 443	456 211	73 351	6 057 736	12	—	—	—	—	—
—	1 135	—	471	—	—	156 974	12 465 065	1 500	158 547	158 474	12 623 612	13	—	—	—	—	—
—	533	—	323	—	—	6 618	508 113	—	—	6 618	508 113	14	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1 277	—	106 222	8 904 539	1 154	115 465	107 376	9 020 004	15	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3 625	326 250	4	400	3 629	326 650	16	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	26 300	2 116 457	126	13 827	26 426	2 130 284	17	—	—	—	—	—
5	12 820	14 655	627 385	51 086 435	12 333	1 224 555	639 718	52 310 990	18	—	—	—	—	—	—	—	—

1 för träkol i blandning med koks och 1 för koks enbart. — 5) Därav med kokstillblandning 2 083 ton och av kommerskollegium.

beredande av smidbart järn och stål år 1914.

5		6		7		8		9		10		11		12	
och skrotsmältning				U g n a r f ö r g ö t								Bränn- ståls- ugnar			
Skrotsmält- ningshårdar		Summa		Bessemer- ugnar		Martin- ugnar		Degelståls- ugnar		Elektro- stålugar		Summa			
—	—	6	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—
—	—	30	—	—	—	2	—	4	—	—	—	8	—	—	—
2	—	6	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—
2	—	29	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
2	—	2	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	—	—	—
—	—	11	—	4	—	9	—	—	—	1	—	14	—	—	—
—	—	38	—	2	—	10	—	—	—	2	—	14	—	—	—
2	—	40	—	—	—	14	—	—	—	1	—	15	—	1	—
—	—	24	—	5	—	14	—	6	—	—	—	25	—	—	—
—	—	41	—	8	—	13	—	—	—	2	—	23	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	230	—	20	—	71	—	10	—	9	—	110	—	3	—

Tab. 5. Tillverkningar av smältstycken, råskenor och göt m. fl. mellanprodukter, jämte skrotat gjutgods av smidbart järn och stål år 1914.

1	2		3		4	5	6
	Hela tillverkningen		Därav till avsalu			Värde i kronor	
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Ton		
<i>Smältstycken och råskenor</i> ovällda, framställda medelst:							
Lancashiremetod	102 810	13 029 820	24 121	2 618	—	3 810 610	
Andra härdmetoder	13 264	1 480 657	630	—	—	63 000	
Summa	116 074	14 510 477	24 751	2 618	—	3 873 610	
<i>Göt, ovälld, samt smidbart gjutgods:</i>							
Bessemer-:							
sur: göt: kolhalt över 0.5 %	29 312	3 463 733	6 522	417	—	875 472	
» under 0.5 %	2 408	244 995	—	20	—	2 500	
Summa sur göt	31 720	3 708 728	6 522	437	—	877 972	
gjutgods, skrotat	333	175 950	—	186	—	115 000	
basisk: göt	61 157	5 474 979	—	—	—	—	
Summa bessemergöt och skrot. gjutgods	93 210	9 359 657	6 522	623	—	992 972	
Martin-:							
sur: göt: kolhalt över 0.5 %	86 070	10 032 448	2 454	—	—	308 070	
» under 0.5 %	74 498	7 856 647	1 082	5 622	—	744 721	
Summa sur göt	160 568	17 889 095	3 536	5 622	—	1 052 791	
gjutgods, skrotat	10 013	3 821 546	2 958	5 713	—	3 390 549	
basisk: göt: kolhalt över 0.5 %	16 997	1 751 041	816	96	—	102 800	
» under 0.5 %	215 724	20 911 567	1 300	1 565	—	298 419	
Summa basisk göt	232 721	22 662 608	2 116	1 661	—	401 219	
gjutgods, skrotat	6 226	1 900 070	242	3 782	—	1 584 024	
Summa martingöt och skrot. gjutgods	409 528	46 273 319	8 852	16 778	—	6 428 583	
Degelstål: göt	2 778	1 101 582	—	—	—	—	
gjutgods, skrotat	48	31 200	—	—	—	—	
Summa degelstålgöt och skrot. gjutgods	2 826	1 132 782	—	—	—	—	
Elektrostål: göt: kolhalt över 0.5 %	1 220	291 354	21	459	—	78 000	
» under 0.5 %	290	44 292	—	—	—	—	
Summa	1 510	335 646	21	459	—	78 000	
gjutgods, skrotat	258	132 093	—	231	—	122 016	
Summa elektrostålgöt och skrot. gjutgods	1 768	467 739	21	690	—	200 016	
Summa göt, ovälld, samt smidbart gjutgods	507 332	57 233 497	15 395	18 091	—	7 621 571	
Summa smältstycken, råskenor, göt samt skrot. gjutgods	623 406	71 743 974	40 146	20 709	—	11 495 181	
<i>Blåsstål eller oräckt brännstål</i>	307	79 458	2	—	—	396	

Tab. 6. Stångjärn och -stål jämte andra grövre tillverkningar av smidesjärn eller -stål år 1914.

1 Tillverkningar	2		3	4		5	6
	Hela tillverkningen			Därav till avsalu			
	Ton	Värde i kronor		genom export	inom landet	Värde i kronor	
				Ton			
1. Smitt stångjärn och -stål:							
a) <i>Välljärn</i> , smitt av							
Lancashiresmältstycken	7 915	1 459 691	6 178	34	1 091 103		
Vallonsmältstycken	4 440	1 150 736	3 866	—	1 008 166		
Övriga smältstycken	11	1 845	—	2	405		
Brännstål	71	20 560	66	5	20 560		
Summa välljärn	12 437	2 632 832	10 110	41	2 120 234		
b) <i>Götjärn och götstål:</i>							
Smidda ämnen	9 015	1 251 234	479	78	97 381		
Smitt verktygsstål, borrhstål etc.	6 566	3 332 709	3 068	3 218	3 208 233		
Smidda axlar och andra grövre smiden	9 404	2 713 777	1 639	4 775	2 114 591		
Summa götjärn och götstål	24 985	7 297 720	5 186	8 071	5 420 205		
Summa smitt stångjärn och -stål	37 422	9 930 552	15 296	8 112	7 540 439		
2. Valsat järn och stål:							
a) <i>Ämnen:</i>							
Billets, blooms etc.: av välljärn	2 216	335 290	—	—	—		
» götmetall	239 436	28 203 149	7 558	4 797	1 782 463		
Summa billets, blooms etc.	241 652	28 538 439	7 558	4 797	1 782 463		
Tubämnen av götmetall: ihåliga	19 748	5 376 133	11 409	1 901	4 051 443		
massiva	23 755	3 846 490	13 152	1 198	2 496 060		
Annat ämnesjärn för manufakturering: av välljärn	269	41 695	—	—	—		
» götmetall	40 710	6 018 579	423	6 711	1 081 498		
Summa annat ämnesjärn för manufakturering	40 979	6 060 274	423	6 711	1 081 498		
Summa ämnen	326 134	43 821 336	32 542	14 607	9 411 464		
b) <i>Grovjärn:</i>							
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant. och platt: av välljärn	18 463	3 045 754	12 544	2 959	2 568 100		
» götmetall	19 343	2 956 709	4 691	12 814	2 670 293		
Summa stångjärn och -stål	37 806	6 002 463	17 235	15 773	5 238 393		
Vinkeljärn, balkar och annat fasonjärn av götmetall	10 664	1 496 592	228	9 379	1 346 645		
Järnvägsskenor av götmetall	407	46 826	—	584	44 140		
Skarvjärn och bottenplåtar av götmetall	1 364	184 140	—	1 267	170 987		
Hjulband (tires) av götmetall	4 459	1 005 950	—	2 413	544 239		
Axlar (även blanksvarvade) av götmetall	2 459	493 537	39	2 412	491 957		
Annat grovjärn av götmetall	2 133	287 912	125	1 340	197 703		
Summa grovjärn	59 292	9 517 440	17 627	32 968	8 034 064		

Tillverkningar	2		3			4		5		6	
	Hela tillverkningen					Därav till avsalu					
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor	Ton					
c) Mediumjärn:											
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant. och platt: av välljärn	15 506	2 415 120	9 279	5 328	2 269 875						
» götmetall	50 318	7 856 451	11 118	34 834	7 163 850						
Summa stångjärn och -stål	65 824	10 271 571	20 397	40 162	9 433 725						
Vinkeljärn, balkar och annat fasonjärn av götmetall	16 456	2 468 582	967	9 909	1 652 421						
Annat mediumjärn: av välljärn	852	132 030	390	142	81 150						
» götmetall	6 364	1 063 170	1 873	3 360	896 480						
Summa annat mediumjärn	7 216	1 195 200	2 263	3 502	977 630						
Summa mediumjärn	89 496	13 935 353	23 627	53 573	12 063 776						
d) Finjärn:											
Band-, söm- och annat finjärn: av välljärn ...	18 995	3 039 359	11 233	6 892	2 896 985						
» götmetall	54 375	9 529 199	17 599	30 797	8 384 185						
Summa finjärn	73 370	12 568 558	28 832	37 689	11 281 170						
Valstråd: av välljärn	2 169	359 010	1 678	134	296 690						
» götmetall	48 244	7 330 971	15 303	26 253	6 240 358						
Summa valstråd	50 413	7 689 981	16 981	26 387	6 537 048						
Strips: av välljärn	4 292	584 660	1 138	51	263 700						
» götmetall	3 753	854 020	423	154	123 540						
Summa strips	8 045	1 438 680	1 561	205	387 240						
Summa finjärn	131 828	21 697 219	47 374	64 281	18 205 458						
e) Stångjärnsavhugg:											
av välljärn	3 023	433 777	2 538	312	407 873						
» götmetall	44 226	3 781 039	2 182	388	239 676						
Summa stångjärnsavhugg	47 249	4 214 816	4 720	700	647 549						
f) Plåt:											
Grov- och mediumplåt av götmetall	26 746	4 532 460	611	22 357	3 866 244						
Tunnplåt: av välljärn	645	115 125	—	575	99 375						
» götmetall	23 667	4 674 773	115	21 755	4 271 174						
Summa tunnplåt	24 312	4 789 898	115	22 330	4 370 549						
Summa plåt	51 058	9 322 358	726	44 687	8 236 793						
Summa valsat järn och stål	—	—	126 616	210 816	56 599 104						
Summa smitt stångjärn och -stål och valsat järn och stål	—	—	141 912	218 928	64 139 543						
3. Järnmanufaktur och övriga verkstadsprodukter.											
Tackjärns- och metallgjutgods	23 790	3 726 220	5 591		1 051 929						
Annan järnmanufaktur	—	—	—		18 625 002						
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	—	—	—		18 112 339						
Summa järnmanufaktur och övriga produkter	—	—	—		37 789 270						
Summa smitt stångjärn och -stål, valsat järn och stål samt järnmanufaktur och övriga verkstadsprodukter	—	—	—		101 928 813						

Tab. 7. Förbrukningen vid järnverken av träkol år 1914.

L ä n	Träkol av skogsved		Träkol av sågverks- ribb		Träkol av skogsved och såg- verksribb, milkolade och ugnskolade tillsam- mans	Värde i kronor	Medel- värde per hekto- liter i kronor
	Milkolade	Ugns- kolade	Milkolade	Ugns- kolade			
	Hektoliter	Hektoliter	Hektoliter	Hektoliter			
Stockholms län	217 122	72 000	761 950	106 000	1 157 072	828 110	0·72
Uppsala län	1 691 894	27 291	1 454 909	—	3 174 094	2 208 950	0·70
Södermanlands län	88 173	—	87 254	—	175 427	103 349	0·59
Östergötlands län	1 984 513	—	214 790	—	1 199 303	799 657	0·67
Jönköpings län	72 390	—	33 935	—	106 325	84 132	0·79
Kronobergs län	320	—	8 960	—	9 280	3 792	0·41
Blekinge län	—	—	1 914	—	1 914	1 348	0·70
Älvsborgs län	54 061	191 869	54 376	—	300 306	253 340	0·84
Skaraborgs län	16 300	8 800	—	—	25 100	21 450	0·85
Värmlands län	2 307 971	64 404	247 662	—	2 620 037	1 930 095	0·74
Örebro län	2 643 808	236 690	1 647 776	3 802	8 326 350	6 276 941	0·75
Västmanlands län	3 326 088	138 886	1 339 840	45 280	4 850 094	3 570 338	0·74
Kopparbergs län	4 823 343	1 108 272	382 349	75 260	6 389 224	4 324 892	0·68
Gävleborgs län	4 539 187	685 291	2 758 356	—	7 982 834	5 452 084	0·68
Västernorrlands län	83 292	—	154 340	—	237 632	158 625	0·67
Västerbottens län	11 040	—	7 040	—	18 080	8 406	0·46
Norrbottnens län	541 402	—	812 103	—	1 353 505	801 273	0·59
Hela riket: Hektoliter	25 195 178	2 533 503	9 967 554	230 342	37 926 577	—	—
Värde i kronor	17 992 544	1 747 501	6 924 625	162 112	—	26 826 782	—
Medelvärde per hektoliter i kronor	0·71	0·69	0·69	0·70	—	—	0·71

1) Däri inberäknat 445 563 hl icke specificerade kol med ett värde av 297 927 kr.

2) » » 560 557 » » » » » » 484 730 »

3) » » 231 465 » » » » » » 145 822 »

4) Värdet åsatt av kommerskollegium.

Tab. 8. Uppförningen ur andra malm-

I tabellen använda

Brytningsmetod: D = dagbrott; I = igensättningsbrytning; M = magasinbrytning; P = pallbryt-

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings- schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
Stockholms län.						
1	Djurö socken: Söderbygruvan n:o 1	1	D	1	1	500
2	Västra Söderbygruvan	1	D	1	2	400
3	Summa för Stockholms län	2	—	2	—	900
4	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Uppsala län.						
5	Dannemora socken: Dannemora gruvor {Mellanfältet Södra fältet	²⁾ 1 ²⁾ 1	} T	1	8	{ 6 1 380
6	Summa för Uppsala län	2	—	1	—	1 386
7	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Södermanlands län.						
8	Tunabergs socken: De Beche'ska gruvan	1	U	—	12	63
9	Börjelstorpsgruvan	1	D	1	9	924
10	Summa för Södermanlands län	2	—	1	—	987
11	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Östergötlands län.						
12	Godegårds socken: Ämmebergs zinkgruvor	⁵⁾ 1	I	⁵⁾ 1	12	28 769
13	Summa för Östergötlands län	—	—	—	—	28 769
14	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Jönköpings län.						
15	Ödestugu socken: Späxerydsfältet (Smedjegruvan)...	1	MP	1	12	⁶⁾ 20 046
16	Alsheda socken: Kleva gruva	1	U	1	3	427
17	Summa för Jönköpings län	2	—	2	—	20 473
18	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Kalmar län.						
19	Västerruns socken: Skälö gruvor	2	U	—	—	—
20	Summa för Kalmar län	2	—	—	—	—
21	Värde i kronor	—	—	—	—	—
Älvsborgs län.						
22	Ånimskogs och Frösöks socknar: Stora Strands koppargruvor n:o 14, 16, 20 och 21	4	U	3	7 ¹ / ₂	⁸⁾ 8 931
23	Summa för Älvsborgs län	4	—	3	—	8 931
24	Värde i kronor	—	—	—	—	—

¹⁾ Zink- och blymalm, därav ur äldre varp 400 ton. — ²⁾ Gruvan är även redovisad i tab. 1. — magasinbrytning 7 000 ton. — ³⁾ Utskrädda av tidigare bruten malm. — ⁴⁾ Ej skrätt.

gruvor än järnmalmsgruvor år 1914.

beteckningar:

ning i öppna rum; R = rasbrytning; T = takbrytning utan igensättning; U = undersökningsarbete.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Erhållen stoff- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malms metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton	
Guld- malm	Silver- och bly- malm	Molyb- den- malm	Koppar- malm	Mangan- malm	Zink- malm	Nickel- malm	Svavel- kis	Summa			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1/2 } 400 300	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	6 620	—	—	6 620	48 50	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	626	—	—	626	—	—	6
—	—	—	—	—	47 450	—	—	47 450	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	4) 40	—	—	40	—	3) 63 4) 150	
—	—	—	—	—	40	—	—	40	—	213	10
—	—	—	—	—	1 600	—	—	1 600	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 507	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 507	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	448	—	—	448	48	14 475	15
—	—	—	—	—	—	156	—	156	20	—	16
—	—	—	—	448	—	156	—	604	—	14 475	17
—	—	—	—	17 920	—	13 500	—	31 420	—	—	18
—	—	—	7) 120	—	—	—	—	120	43—76	—	19
—	—	—	120	—	—	—	—	120	—	—	20
—	—	—	3 000	—	—	—	—	3 000	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24

3) Kopparmalm. — 4) Zinkblände och blyglans. — 5) Uppfördningsschakt i Örebro län. — 6) Därav med

1	2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppförings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
Värmlands län.					
1 Färnebo socken: Långbansfältet (Stor- och Kollegiigruvorna).....	2	P	4	12	8 000
2 Summa för Värmlands län	2	—	4	—	8 000
3 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Örebro län.					
4 Lerbäck och Hammars socknar: Åmmebergs zinkgruvor.....	1	I	2	12	44 196
5 Järnboås socken: Haggruvefältet (Haggruvan).....	2) 1	—	—	—	—
6 Ljusnarsbergs socken: Kaveltorpsfältet: Katarina-Ång- och Haggruvorna ...	3	T	3	12	19 653
7 Uddgruvan.....	1	DP	—	6	175
8 Lindesbergs socken: Mårdshyttefältet (Lejagruvan)	1	P	2	7	148
9 Summa för Örebro län	7	—	7	—	64 172
10 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Västmanlands län.					
11 Skinnskattebergs socken: Gamla Skrammelfallsgruvan.....	1	P	1	5	753
12 Norbergs socken: Kallmora silvergruva.....	1	P	1	8	8 400
13 Sala socken: Frelbiigruvan.....	1	D	1	1	100
14 Summa för Västmanlands län	3	—	3	—	9 253
15 Värde i kronor	—	—	—	—	—
Kopparbergs län.					
16 Falu stad: Falu gruva.....	1	IR	3	12	6) 66 305
17 Sätters stad: Smörvretsgruvan.....	1	R	—	4	20
18 Stora Skedvi socken: Tomtebofältet (Gårdsgruvan).....	1	P	1	3	1 466
19 Garpenbergs socken: Ryllshyttefältet (Kompanigruvan).....	1	IRU	2	7 ¹ / ₂	6 425
20 Garpenbergs odalfält.....	1	M	1	9 ¹ / ₂	17 041
21 Grangärdes socken: Saxbergfältet (Långfalls-, Rålinje- och Godgruvorna).....	3	M	2	7	28 111
22 Norrbärkes socken: Stollbergfältet (Stollbergsgruvan).....	10) 1	P	1	5	—
23 Dambergfältet (Dambergsgruvan).....	1	P	1	12	24 847
24 Summa för Kopparbergs län	10	—	11	—	144 215
25 Värde i kronor	—	—	—	—	—

1) Gruvorna äro även upptagna i tab. 1. — 2) För gruvan, som även är upptagen i tab. 1. kan kvant och kopparmalm. — 3) Grafitmalm. — 4) Kopparmalm. — 5) Därav 5 667 ton för rödfärgstillverkning. — guld och 190 gr. silver samt svavelkisen 32—42 % svavel. — 6) Koppar-, nickel- och koboltmalm. — malmen redovisats. — 7) Därav 10 177 ton blyvaskmalm och 888 ton zinkvaskmalm. Ur äldre varp voro 678

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malmens metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton	
Guld-malm	Silver- och bly-malm	Molybden-malm	Koppar-malm	Mangan-malm	Zink-malm	Nickel-malm	Svavel-kis	Summa			
—	—	—	—	{ 259 344 }	—	—	—	{ 603 }	{ 35 30 }	{ 1 417 }	1
—	—	—	—	603	—	—	—	603	—	1 417	2
—	—	—	—	11 979	—	—	—	11 979	—	—	3
—	—	—	—	—	8 594	—	—	8 594	37·41 6	22 530	4
—	—	—	113	—	—	—	—	113	5	—	5
—	—	—	36	—	—	—	—	36	14—15	³⁾ 14 776	6
—	—	7	—	—	—	—	—	7	2	—	7
—	—	—	108	—	—	—	—	108	—	16	8
—	—	7	257	—	8 594	—	—	8 858	—	37 322	9
—	—	2 100	3 853	—	326 572	—	—	332 525	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 584	11
—	65	—	—	—	—	—	—	65	25 pb	4 000	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 10	13
—	65	—	—	—	—	—	—	65	—	4 594	14
—	1 625	—	—	—	—	—	—	1 625	—	—	15
639	—	—	5 072	—	—	—	32 783	38 494	⁷⁾ —	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 1	17
—	—	—	—	—	—	—	530	530	42	730	18
—	—	—	—	—	130	—	—	130	43·5	2 620	19
—	—	—	34	—	—	—	—	34	11·5	10 425	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 15 629	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	3	—	—	3	40	¹¹⁾ { 1 103 9 962 }	23
639	—	—	5 106	—	133	—	33 313	39 191	—	40 470	24
86 900	—	—	94 048	—	7 920	—	790 502	979 370	—	—	25

titeten brutet berg och malm ej uppgivas, enär malmen erhållits vid järnmalmsbrytningen. — ³⁾ Bly-, zink-
⁷⁾ Den erhållna guldmalmen höll 73·7 gr. guld och 19·0 gr. silver, kopparmalmen 2·7 % koppar, 4·0 gr.
⁹⁾ Zink-, bly- och kopparmalm. — ¹⁰⁾ Gruvan även upptagen i tab. 1, i vilken tabell det brutna berget och
ton blyvaskmalm och 37 ton zinkvaskmalm.

	1	2	3	4	5	6
	G r u v o r (gruvfält)	Antal gruvor, ur vilka malm erhållits	Under året använd brytningsmetod	Antal under året använda uppfordrings-schakt, stollar m. m.	Antal månader, varunder gruvan arbetats	Brutet berg och malm Ton
	Jämtlands län.					
1	Åre socken: Fröå malmfält (Västra Gustavsgruvan)	1	M	1	9	3 080
2	Summa för Jämtlands län	1	—	1	—	3 080
3	Värde i kronor	—	—	—	—	—
	Norrbottens län.					
4	Överluleå socken: Toberget n:o 1 och 2.....	2	D	—	—	¹⁾ 60
5	Summa för Norrbottens län	2	—	—	—	60
6	Värde i kronor	—	—	—	—	—
7	Summa för hela riket	39	—	35	—	290 226
8	Värde i kronor	—	—	—	—	—

¹⁾ Grafthaltigt berg, ej skrätt.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Erhållen stuf- och plock- samt annan direkt användbar malm, i ton									Den direkt användbara malmens metallhalt i %	Erhållen för anrikning avsedd produkt Ton		
Guld-malm	Silver- och bly-malm	Molybden-malm	Koppar-malm	Mangan-malm	Zink-malm	Nickel-malm	Svavel-kis	Summa				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 200	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 200	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
639	65	7	5 483	1 051	9 393	156	33 313	50 107	—	—	124 898	7
86 900	1 625	2 100	100 901	29 899	383 542	13 500	790 502	1 408 969	—	—	—	8

Tab. 9. Anrikning av annan malm än järnmalm år 1914.

I tabellen använda beteckningar: Slag av anrikning: v = våtanrikning, mv = kombinerad magnetisk och våtanrikning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Anrikningsverk	Slag av anrikning	Antal dygn, varunder verket varit i gång	I verket ingående gods		Därur erhållen färdig vara, i ton					
			från nedanstående gruvor	Kvantitet i ton	Blyslig	Kopparslig	Mangan-slig	Zinkslig och -stuff	Svavelkis	Summa
Jönköpings län.										
Späxeryd.....	v	171	Späxeryds- och Hohultsgruvor	14 475	—	—	2 197	—	—	2 197
			Värde i kronor	—	—	—	87 880	—	—	87 880
Värmlands län.										
Långban	v	117	Långbansfältet (Stor- och Kollegiigruvorna).....	1 032	—	—	395	—	—	395
			Värde i kronor	—	—	—	20 935	—	—	20 935
Örebro län.										
Åmmeberg	v	288	Åmmebergs gruvor i Östergötlands och Örebro län.....	49 135	517	—	—	¹⁾ 26 920	—	27 437
Kaveltorp	v	295	Kaveltorpsfältet	14 776	1 056	—	—	3 613	—	4 669
			Summa för Örebro län	63 911	1 573	—	—	30 533	—	32 106
			Värde i kronor	—	357 915	—	—	1 014 351	—	1 372 266
Kopparbergs län.										
Garpenbergsverket	v	205	Garpenbergs odalfält	10 924	—	970	—	—	—	970
Ryllshyttan	mv	183	Kompanigruvan	²⁾ 6 535	180	—	—	1 415	—	1 595
Silvhyttan } zink-blyverket	v	294	Stollbergs- och Dammsbergsfälten. {	16 595	804	—	—	463	—	1 267
Silvhyttan } järn-blyverket	v	178		³⁾ —	211	—	—	—	—	—
Rävåla	⁴⁾ mv	154	Saxbergfältet	12 764	267	⁵⁾ 2 319	—	⁶⁾ 475	—	3 061
			Summa för Kopparbergs län	46 818	1 462	3 289	—	2 353	—	7 104
			Värde i kronor	—	288 415	135 575	—	101 205	—	525 255
Jämtlands län.										
Fröå	v	102	Västra Gustavsgruvan	2 200	—	67	—	—	—	67
			Värde i kronor	—	—	3 342	—	—	—	3 342
			Summa för hela riket	128 436	3 035	3 356	2 592	32 886	—	41 869
			Värde i kronor	—	646 330	138 917	108 815	1 115 616	—	2 009 678

¹⁾ Därav 22 117 ton, hållande 37,5 % zink och 4 803 ton, hållande 26 % zink. — ²⁾ Därav 2 175 ton gammalt lågprocentigt avfall från anrikningsverket. — ³⁾ I verket ingående gods redovisat i tab. 2. — ⁴⁾ Våtanrikningsverk med kombinerad magnetisk, mekanisk och oljeseparation. — ⁵⁾ Zink-kopparslig. — ⁶⁾ Håller 35 % zink.

Tab. 10. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Stenkolsfält (-gruvor)	Antal uppford- rings- schakt	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera). Ton	E r h ä l l e n p r o d u k t										
			S t e n k o l						Eldfast lera		Klinkerlera		
			N:r 1	N:r 2	N:r 3 (inbegr. flis)	Tillsammans		Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
			T o n										
Kristianstads län.													
Västra Broby m. fl. socknar:													
Hyllinge ¹⁾	1	80 482	59 502	3 797	7 850	71 149	598 652	—	—	—	—		
Ormastorp (Nyvång).....	1	42 748	20 282	1 361	12 972	34 615	281 287	—	—	—	—		
Summa för Kristianstads län	2	123 230	79 784	5 158	20 822	105 764	879 939	—	—	—	—		
Malmöhus län.													
Ekeby socken: Skromberga	2	93 071	2 279	37 012	3 381	42 672	238 198	2 685	7 776	38 133	105 406		
Näs m. fl. socknar: Stabbarp.....	1	²⁾ 458	—	—	26	26	78	—	—	150	750		
Höganäs, Väsby m. fl. socknar: Höganäs Norra Vrams m. fl. socknar: Gunnarstors- fältet	³⁾ 3	169 922	18 037	39 324	20 970	78 331	521 232	62 679	104 465	9 275	15 458		
Södra Vrams m. fl. socknar: Billesholm Bjuvs socken: Bjuv	⁴⁾ 1 ⁵⁾ 1	7 572 153 332 99 622	2 639 50 802 30 524	80 35 386 20 387	— — 28	2 719 86 188 50 939	29 932 971 661 454 582	2 740 52 060 26 098	4 567 86 939 43 497	— — —	— — —		
Summa för Malmöhus län	13	523 977	104 281	132 189	24 405	260 875	2 215 683	146 262	247 244	47 558	121 614		
Summa för båda länen	15	647 207	184 065	137 347	45 227	366 639	3 095 622	146 262	247 244	47 558	121 614		

¹⁾ Hyllinge stenkolsfält utgöres av två koncessionsområden: Hyllingekoncessionen i Kristianstads län och Rosendalskoncessionen i Malmöhus län. —
²⁾ I dagbrott. Gruvan åtnjuter vilostånd. — ³⁾ Dessutom hava i dagbrott erhållits 9310 ton, varur utvunnits 16 ton stenkol n:r 2 och 18 ton stenkol n:r 3 med ett värde av tillsammans 129 kronor samt 9 275 ton klinkerlera med ett värde av 15 458 kronor. Alla nu nämnda siffror ingå i tabellen. —
⁴⁾ De å Gunnarstorsfältet brutna stenkol och leror hava utfraktats genom schaktet n:o 3, »Greve Strömfelt», i Bjuv. — ⁵⁾ I schaktet n:o 3, »Greve Strömfelt», hava även uppfodrats å Gunnarstorsfältet brutna stenkol och leror, se föregående anm.

Tab. 11. Uppföringen av fältspat och

1		2		3	4
Fältspats- och kvartsbrottens				Antal arbetade fältspats- och kvartsbrott	Antal månader, varunder brottet arbetats
belägenhet	benämning				
Stockholms län.					
1	Vaddö socken	Nothamn	1	7	
2	Österåkers socken	Ytterby	1	12	
3		Margretelund (Härsbacka)	1	12	
4	Djurö socken	Storön	1	12	
5	Ingarö socken	Baldersnäs	1	7	
6	Ornö socken	Huvudholmen	1	12	
7		Ornö	1	11 ¹ / ₄	
8		Summa för Stockholms län	7	—	
Östergötlands län.					
9	Krokeks socken	Ängelholmabrottet	1	2	
10		Summa för Östergötlands län	1	—	
Blekinge län.					
11	Ronneby socken	Pentseryds stengruva	1	3 ¹ / ₄	
12		Summa för Blekinge län	1	—	
Hallands län.					
13	Ås socken	Derome	1	10 ³ / ₄	
14		Summa för Hallands län	1	—	
Göteborgs och Bohus län.					
15	Torps socken	Sandvass gruva	1	8	
16		Myron	1	7 ¹ / ₂	
17	Torps och Röra socknar	Tinamerhult	1	12	
18		Olseröd	1	12	
19	Röra socken	Orust	1	11	
20	Stenkyrka socken	Aröd	1	7	
21	Foss socken	Saltkällan	1	6 ² / ₃	
22		Summa för Göteborgs och Bohus län	7	—	
Älvsborgs län.					
23	Öxnevalla socken	Håås	1	10 ¹ / ₂	
24	Bolstads socken	Stenen	1	4 ¹ / ₂	
25		Rödjan	1	4 ¹ / ₂	
26	Ånimskogs socken	Annenäset	1	12	
27		Valön	1	6 ¹ / ₄	
28		Trollön	1	8 ¹ / ₂	
29	Ale-Skövde socken	Pressebo	1	7	
30		Summa för Älvsborgs län	7	—	
Värmlands län.					
31	Färnebo socken	Älviken (Torskbacken)	1	9	
32		Summa för Värmlands län	1	—	
Örebro län.					
33	Hammar	Västerby	1	2 ¹ / ₄	
34		Summa för Örebro län	1	—	

kvarts ur fältspats- och kvartsbrotten år 1914.

5	6	7	8	9	10	11	
Erhållen fältspat					Erhållen kvarts		
1:ma	2:da	Andra kvaliteter	Summa	Värde	Kvantitet	Värde	
T o n				Kronor	Ton	Kronor	
151	496	284	931	6 600	—	—	1
271	681	—	952	12 633	517	4 136	2
2 123	209	—	2 332	30 806	6 478	33 260	3
40	667	332	1 039	6 308	—	—	4
50	—	1 200	1 250	3 750	50	250	5
—	55	—	55	330	—	—	6
—	1 227	714	1 941	12 159	461	2 074	7
2 635	3 335	2 530	8 500	72 586	7 506	39 720	8
22	6	—	28	293	—	—	9
22	6	—	28	293	—	—	10
30	25	—	55	825	167	1 670	11
30	25	—	55	825	167	1 670	12
100	49	234	383	3 013	1 126	5 067	13
100	49	234	383	3 013	1 126	5 067	14
36	45	96	177	1 752	991	4 955	15
113	117	32	262	2 653	453	2 604	16
220	—	—	220	1 100	—	—	17
80	—	—	80	400	—	—	18
147	255	25	427	4 115	1 632	7 344	19
283	114	—	397	4 000	748	2 244	20
—	—	—	—	—	2 438	10 971	21
879	531	153	1 563	14 020	6 262	28 118	22
139	72	—	211	2 589	525	2 362	23
5	15	275	295	4 000	—	—	24
3	10	200	213		—	—	25
—	—	—	—	—	13 500	45 000	26
—	—	—	—	—	1 208	3 020	27
—	—	—	—	—	2 049	6 147	28
100	100	—	200	2 000	1 000	5 000	29
247	197	475	919	8 589	18 282	61 529	30
—	—	—	—	—	460	2 530	31
—	—	—	—	—	460	2 530	32
—	—	—	—	—	128	600	33
—	—	—	—	—	128	600	34

1		2		3	4
Fältspats- och kvartsbrottens				Antal arbetade fältspats- och kvartsbrott	Antal månader, varunder brottet arbetats
belägenhet	benämning				
Västmanlands län.					
1	Bro socken	Kolsva		1	10 $\frac{1}{2}$
2	Kila socken	Grannmuren		1	7 $\frac{1}{4}$
3	Summa för Västmanlands län			2	—
Norrbottnens län.					
4	Neder-Luleå socken	Kallaxö		1	12
5	Råneå socken	Högheden		1	12
6	Summa för Norrbottens län			2	—
7	Summa för hela riket			30	—

Tab. 12. Tillverkning av andra metaller än järn och

1	2		3		4		5		6
Tillverkningar	Hela årstillverkningen				Därav till avsalu				Av hela årstillverkningen har uteslutande eller huvudsakligen framställts av utländskt råmaterial Kilogram
	Kilogram	Värde i kronor		Kilogram	Värde i kronor		Kilogram		
Guld, bekommet på torra vägen	5 002	12 360		5 002	12 360		—	—	
” ” på våta vägen	79 278	190 267		79 278	190 267		—	—	
Summa guld	84 280	202 627		84 280	202 627		—	—	
Silver, bekommet på torra vägen	957 490	65 492		957 490	65 492		—	—	
” ” på våta vägen	116 755	8 523		116 755	8 523		—	—	
Summa silver	1 074 245	74 015		1 074 245	74 015		—	—	
Silverprecipitat	2 259	33 430		2 259	33 430		2 259	—	
Verkbly	1 631 740	514 800		—	—		—	—	
Tennbly	234 986	72 233		234 986	72 233		81 000	—	
Blyskum	10 182	2 589		10 182	2 589		3 500	—	
Frisk- och raffinadbly	1 335 961	458 582		1 335 961	458 582		—	—	
Antimonbly	59 605	17 880		—	—		—	—	

Erhållen fältspat					Erhållen kvarts	
1:ma	2:da	Andra kvaliteter	Summa	Värde	Kvantitet	Värde
T o n				Kronor	Ton	Kronor
3 200	2 500	—	5 700	47 500	1 700	8 500
134	52	—	186	3 684	47	376
3 334	2 552	—	5 886	51 182	1 747	8 876
1 063	424	508	1 995	25 298	—	—
850	297	342	1 489	19 482	450	900
1 913	721	850	3 484	44 780	450	900
9 160	7 416	4 242	20 818	195 288	36 128	149 010

av diverse vid bergverken beredda produkter år 1914.

1	2	3	4	5	6
(Forts.) Tillverkningar	Hela årstillverkningen		Därav till avsalu		Av hela årstillverkningen har uteslutande eller huvudsakligen framställt av utländskt råmaterial
	Kilogram	Värde i kronor	Kilogram	Värde i kronor	Kilogram
Kopparskršten	1 834 354	412 381	1 285 704	105 120	1 283 010
Cementkoppar	5 149 835	3 797 560	20 000	22 000	5 149 835
Slaggkoppar	247 965	234 465	31 950	27 240	247 965
Garkoppar	3 149 711	3 811 694	—	—	2 960 052
Raffinadkoppar, framställd av cementkoppar	3 317 828	4 160 225	3 317 828	4 160 225	3 317 828
Raffinadkoppar, framställd av bessemerkoppar	1 374 416	1 723 380	1 374 416	1 723 380	1 374 416
Zinkblände, rostad	1) 33 123 300	2 913 934	2 478 300	123 900	—
Råzink	6 797 341	2 533 364	3 231 703	1 068 110	6 092 000
Handelszink	11 050	6 082	11 050	6 082	1 500
Finzink	2 288 711	1 713 627	2 288 711	1 713 627	1 978 000
Blyerts	56 369	6 765	56 369	6 765	—
Brunsten, pulveriserad	80 600	6 072	80 600	6 072	—
S:a värde av metaller och diverse produkter för avsalu	—	—	—	9 805 997	—

1) Därav hëllo 30 645 000 kg 38·20 % zink och 2 478 300 kg 30 % zink.

Tab. 13. Motorer, använda vid gruvor, anriknings- och

L ä n	Motorer för hand- kraft Antal	Kreaturs- vandringar vid gruvbryt- ning för uppfordring och pumpning Antal	Vattenhjul				
			Vid gruvbrytningen, för omedelbar drift av maskiner och apparater				
			uppfordring och pumpning		ej specificerade ändamål		
			Antal	Häst- krafter ¹⁾	Antal	Häst- krafter	
1	Stockholms län.....	3	—	—	—	—	—
2	Uppsala län.....	—	—	—	—	—	—
3	Södermanlands län.....	1	3	—	—	—	—
4	Östergötlands län.....	—	—	1	12	—	—
5	Jönköpings län.....	—	1	—	—	—	—
6	Blekinge län.....	—	—	—	—	—	—
7	Kristianstads län.....	—	—	—	—	—	—
8	Malmöhus län.....	2	—	—	—	1	5
9	Hallands län.....	1	—	—	—	—	—
10	Göteborgs o. Bohus län.....	3	2	—	—	—	—
11	Älvsborgs län.....	9	—	—	—	—	—
12	Värmlands län.....	1	—	13	232	—	—
13	Örebro län.....	1	2	²⁾ 6	135	—	—
14	Västmanlands län.....	2	2	4	90	—	—
15	Kopparbergs län.....	4	—	4	110	—	—
16	Gävleborgs län.....	—	—	—	—	—	—
17	Jämtlands län.....	—	—	1	30	—	—
18	Norrbottnens län.....	—	—	—	—	—	—
19	Summa	27	10	29	609	1	5

¹⁾ Med hästkrafter menas effektiva hästkrafter. — ²⁾ Därav 1 vattenpelarmaskin å 25 hkr. — ³⁾ Därav

L ä n	Ångmaskiner												
	Vid gruvbrytningen								Vid anriknings- och briketteringsverk				
	för omedelbar drift av maskiner och apparater				för drivande av elektrici- tetsgenera- torer				för omedel- bar drift vid		för drivande av elektrici- tetsgenera- torer		
	uppfordring o. pumpning	borrning	andra ändamål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
An- tal	Häst- krafter	An- tal	Häst- krafter	An- tal	Häst- krafter	An- tal	Häst- krafter	An- tal	Häst- krafter	An- tal	Häst- krafter		
1	Stockholms län.....	7	259	2	135	2	85	3	385	1	80	1	30
2	Uppsala län.....	12	392	1	160	1	22	—	—	—	—	—	—
3	Södermanlands län.....	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Östergötlands län.....	1	70	1	70	1	20	—	—	—	—	—	—
5	Jönköpings län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Blekinge län.....	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Kristianstads län.....	5	290	—	—	—	1	100	—	—	—	—	—
8	Malmöhus län.....	28	1180	—	—	7	135	7	325	—	—	—	—
9	Hallands län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Göteborgs o. Bohus län.....	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Älvsborgs län.....	2	16	1	95	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Värmlands län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Örebro län.....	5	101	2	109	—	1	100	3	210	—	—	—
14	Västmanlands län.....	¹⁾ 2	85	—	—	2	70	1	550	—	—	—	—
15	Kopparbergs län.....	²⁾ 7	295	1	85	3	80	2	780	—	—	—	—
16	Gävleborgs län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Jämtlands län.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Norrbottnens län.....	—	—	3	1250	8	560	4	1150	—	—	—	—
19	Summa	73	2719	11	1904	24	972	19	3390	4	290	1	30

¹⁾ Därav 1 å 65 hkr även för borrning. — ²⁾ Därav 3 å sammanlagt 152 hkr även för borrning. —
av sjömah.

briketteringsverk samt fältspats- och kvartsbrott, år 1914.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
V a t t e n t u r b i n e r												
Vid gruvbrytningen								Vid anriknings- och briketteringsverk				
för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift vid anrikningsverk		för drivande av elektricitetsgeneratorer		
uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål								
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
2	25	—	—	6	52	1	70	1	20	—	—	11
3 ³⁾	105	2	260	1	20	19	2 035	5	190	4	240	12
3	100	—	—	—	—	10	1 610	1	44	—	—	13
5	93	1	40	1	12	4	380	—	—	1	12	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	1	175	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
15	413	3	300	8	84	35	4 270	7	254	5	252	19

1 å 50 hkr även för borrning.

32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	
Ångturbiner				Oljemotorer								Gasmotorer				
För uppfordring och pumpning		Vid gruvbrytningen för drivande av elektricitetsgeneratorer		Vid gruvbrytningen för omedelbar drift av maskiner och apparater								Vid gruvbrytningen för drivande av elektricitetsgeneratorer		För omedelbar drift vid anrikningsverk		
uppfordring o. pumpning		borrning		andra ändamål												
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
—	—	1	375	4	36	—	—	3	36	—	—	1	125	—	—	1
1	136	—	—	—	—	1	30	2	22	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	1	30	1	92	1	30	2	350	—	—	—	—	3
—	—	—	—	1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	1	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	4	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	2	30	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	—	—	—	—	11
—	—	—	—	5 ³⁾	79	4	168	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	5	39	3	60	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	4	75	2	106	—	—	3	580	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	4	8 500	4	56	—	—	6	96	—	—	—	—	—	—	17
1	136	6	9 011	29	378	12	476	14	214	6	938	1	125	1	100	19

3) Därav 1 å 15 hkr även för borrning. — 4) Dessutom 1 å 30 hkr i Jönköpings län för uppfordring

1		48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
L ä n		Elektriska motorer										Summa	
		Vid gruvbrytningen, för omedelbar drift av maskiner och apparater						Vid anriknings- och briketteringsverk				Vid	
		uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål		För omedelbar drift vid anrikningsverk		För omedelbar drift vid brikettering		för omedelbar uppfordring och pumpning	
		Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter
1	Stockholms	¹⁾ 10	187	—	—	4	135	8	364	3	37	21	482
2	Uppsala	5	125	—	—	—	—	—	—	—	—	20	743
3	Södermanlands	12	210	2	110	4	65	8	160	—	—	13	231
4	Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	112
5	Jönköpings	—	—	—	—	2	10	—	—	—	—	1	30
6	Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
7	Kristianstads	10	387	—	—	7	221	—	—	—	—	15	677
8	Malmöhus	33	828	—	—	16	191	16	370	6	75	61	2 008
9	Hallands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Göteb. o. Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	26
11	Älvsborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16
12	Värmlands	4	236	3	280	3	45	6	200	—	—	19	493
13	Örebro	76	2 537	30	2 225	58	809	96	2 535	29	240	95	2 957
14	Västmanlands	²⁾ 54	1 811	18	1 710	20	275	78	3 417	19	150	68	2 125
15	Kopparbergs	96	4 528	45	3 696	126	1 917	165	5 977	23	168	116	5 101
16	Gävleborgs	3	150	2	180	1	20	8	245	10	84	3	150
17	Jämtlands	1	8	1	55	1	20	5	92	—	—	3	52
18	Norrbottnens	54	1 802	8	3 210	146	4 755	34	1 211	5	38	58	1 858
19	Summa	358	12 809	109	11 466	388	8 463	424	14 571	95	792	505	17 064

¹⁾ Därav 1 å 25 hkr även för borrning. — ²⁾ Därav 1 å 45 hkr även för borrning.

60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	
motorer (utom motorer för handkraft och kreatursvandringar)														
gruvbrytningen					Vid anriknings- och briketteringsverk					Vid gruvbrytning, anriknings- o. briketteringsverk sammanlagt				
drift av maskiner				för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar maskindrift		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar maskindrift		för drivande av elektricitetsgeneratorer		
borrning		andra ändamål												
Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	Antal	Häst-krafter	
2	135	9	256	5	885	12	481	1	30	45	1490	6	915	1
2	190	3	44	—	—	—	—	—	—	24	841	—	—	2
3	130	4	65	2	350	8	160	—	—	28	586	2	350	3
2	162	2	50	—	—	—	—	—	—	7	324	—	—	4
—	—	—	10	—	—	1	100	—	—	4	140	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	6
—	—	7	221	2	236	—	—	—	—	22	898	2	236	7
—	—	24	331	7	325	22	445	—	—	107	2 784	7	325	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	26	—	—	10
1	95	2	30	—	—	—	—	—	—	5	141	—	—	11
3	280	9	97	2	78	7	220	—	—	38	1 090	2	78	12
38	2 762	59	829	20	2 135	133	3 175	4	240	325	9 723	24	2 375	13
21	1 770	22	345	11	2 160	98	3 611	—	—	209	7 851	11	2 160	14
49	3 927	130	2 009	9	1 740	188	6 145	1	12	483	17 182	10	1 752	15
2	180	1	20	—	—	18	329	—	—	24	679	—	—	16
1	55	1	20	1	175	5	92	—	—	10	219	1	175	17
11	4 460	160	5 411	8	9 650	39	1 249	—	—	268	12 978	8	9 650	18
135	14 146	435	9 738	67	17 734	531	16 007	6	282	1 606	56 955	73	18 016	19

Tab. 14. Motorer, använda vid järn-

	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
			Vattenhjul för omedelbar drift av maskiner och apparater		Vattenturbiner						Ångmaskiner											
			för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitets- generatorer				för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitets- generatorer											
	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter	Antal	Häst- krafter
1. Vid järnverk.																						
1	Stockholms län	—	—	1	39	—	—	11	565	3	95											
2	Uppsala län	22	879	19	856	9	1 445	15	530	1	60											
3	Södermanlands län	1	30	5	300	12	1 915	3	225	4	600											
4	Östergötlands län	12	237	51	2 762	10	635	4	370	1	200											
5	Jönköpings län	2	10	—	—	—	—	2	35	—	—											
6	Kronobergs län	4	44	—	—	—	—	—	—	—	—											
7	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
8	Blekinge län	—	—	1	600	4	983	—	—	1	500											
9	Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
10	Älvsborgs län	—	—	5	447	5	714	8	625	—	—											
11	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
12	Värmlands län	17	559	106	12 609	25	19 298	6	321	—	—											
13	Örebro län	38	692	113	9 407	28	3 699	16	917	2	65											
14	Västmanlands län	27	595	60	3 397	15	4 461	13	726	3	290											
15	Kopparbergs län	23	746	73	10 328	20	28 995	9	13 075	1	175											
16	Gävleborgs län	12	160	50	4 352	22	3 945	20	5 230	4	715											
17	Västernorrlands län	—	—	3	80	—	—	1	35	—	—											
18	Västerbottens län	5	50	1	28	1	75	—	—	—	—											
19	Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
20	Summa	163	4 022	488	45 205	151	66 165	108	22 654	20	2 700											
2. Vid andra bergverk.																						
21	Jönköpings län	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—											
22	Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	—	—	3	690											
23	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
24	Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
25	Västmanlands län	—	—	—	1) 24	1	42	—	—	1	150											
26	Kopparbergs län	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—											
27	Summa	2	30	—	24	1	42	—	—	4	840											
28	Summornas summa	165	4 052	488	45 229	152	66 207	108	22 654	24	3 540											

1) Oljemotorer, där ej annat särskilt är angivet. — 2) Därav 2 gasmotorer å sammanlagt 760 hkr. —

verk och andra bergverk, år 1914.

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Ångturbiner				Olje- och gasmotorer ¹⁾				Elektriska motorer		Summa motorer				
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		
Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	Antal	Hästkrafter	
—	—	1	150	—	—	1	215	31	626	43	1 230	5	460	1
—	—	2	203	—	—	—	—	88	2 064	144	4 329	12	1 708	2
—	—	—	—	—	—	—	—	55	1 297	64	1 852	16	2 515	3
—	—	—	—	5	70	—	—	21	539	93	3 998	11	835	4
—	—	1	10	—	—	—	—	1	10	5	55	1	10	5
—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	5	54	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	78	1 250	79	1 850	5	1 483	8
—	—	—	—	—	—	—	—	25	140	25	140	—	—	9
—	—	—	—	2	75	—	—	237	4 029	252	5 176	5	714	10
—	—	—	—	—	—	—	—	17	115	17	115	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	357	7 375	486	20 864	25	19 298	12
—	—	1	15	1	20	1	90	424	7 011	592	18 047	32	3 869	13
—	—	4	2 060	—	—	2	205	297	8 954	397	13 672	24	7 016	14
2	45	—	—	²⁾ 3	852	—	—	654	16 508	764	41 554	21	29 170	15
—	—	3	1 850	—	—	³⁾ 3	680	722	17 943	804	27 685	32	7 190	16
—	—	—	—	1	12	—	—	—	—	5	127	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	7	86	1	75	18
—	—	—	—	—	—	—	—	17	579	17	579	—	—	19
2	45	12	4 288	12	1 029	7	1 190	3 026	68 458	3 799	141 413	190	74 343	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	66	741	66	741	3	690	22
—	—	—	—	—	—	—	—	103	993	103	993	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	3	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	6	82	6	106	2	192	25
—	—	—	—	—	—	—	—	30	420	31	445	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	206	2 239	208	2 293	5	882	27
2	45	12	4 288	12	1 029	7	1 190	3 232	70 697	4 007	143 706	195	75 225	28

²⁾ Därav 2 gasmotorer å sammanlagt 600 hkr. — ⁴⁾ Kraft levererad från ett järnverk.

Tab. 15. Vid bergverken använd förvaltningspersonal år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8
L ä n	Arbetsledare	Teknisk förvaltningspersonal			Kontors- och övrig förvaltningspersonal		Summa
		med högre utbildning	annan		Män	Kvinnor	
			Män	Kvinnor			
1. Vid järngruvor ¹⁾.							
Stockholms län	1	1	1	—	1	—	4
Uppsala län	1	3	—	—	2	—	6
Södermanlands län	3	1	1	—	3	—	8
Östergötlands län	—	1	1	—	2	—	4
Jönköpings län	1	—	—	—	—	—	1
Malmöhus län	—	1	1	—	—	—	2
Värmlands län	4	2	3	—	7	—	16
Örebro län	15	6	11	—	30	—	62
Västmanlands län	7	8	7	—	19	1	42
Kopparbergs län	19	23	22	2	50	5	121
Gävleborgs län	1	—	—	—	1	—	2
Norrbottens län	4	16	31	—	26	1	78
Summa	56	62	78	2	141	7	346
2. Vid andra malmgruvor ²⁾.							
Stockholms län	1	1	—	—	—	—	2
Södermanlands län	—	—	1	—	1	—	2
Jönköpings län	2	—	2	—	3	—	5
Kalmar län	1	—	—	—	—	—	1
Älvsborgs län	1	—	1	—	6	—	8
Örebro län	3	4	5	—	8	—	20
Västmanlands län	2	1	1	—	1	—	5
Kopparbergs län	5	4	5	—	7	—	21
Jämtlands län	1	1	1	—	1	—	4
Norrbottens län	1	—	—	—	—	—	1
Summa	17	11	16	—	27	—	71
3. Vid stenkolsgruvor.							
Kristianstads län	—	1	1	—	21	—	23
Malmöhus län	4	5	1	—	54	1	65
Summa	4	6	2	—	75	1	88

¹⁾ Inklusive anriknings- och briketteringsverk. — ²⁾ Inklusive anrikningsverk.

TAB. 15 (forts.). VID BERGVERKEN ANVÄND FÖRVALTNINGSPERSONAL ÅR 1914. 103

1	2	3	4	5	6	7	8
L ä n	Arbets- ledare	Teknisk förvaltnings- personal			Kontors- och övrig förvaltnings- personal		Summa
		med högre ut- bildning	annan		Män	Kvinnor	
			Män	Kvinnor			
4. Vid fältspats- och kvartsbrott.							
Stockholms län	3	4	3	—	2	—	12
Östergötlands län	1	—	—	—	—	—	1
Hallands län	—	1	—	—	—	—	1
Göteborgs och Bohus län	3	—	—	—	3	—	6
Älvsborgs län	4	—	1	—	—	—	5
Värmlands län	1	—	—	—	—	—	1
Västmanlands län	1	—	—	—	—	—	1
Norrbottnens län	1	—	1	—	—	—	2
Summa	14	5	5	—	5	—	29
5. Vid järnverk.							
Stockholms län	4	4	33	—	27	—	68
Uppsala län	9	6	6	—	39	1	61
Södermanlands län	4	9	2	—	53	2	70
Östergötlands län	8	11	73	—	38	5	135
Jönköpings län	2	1	—	—	1	—	4
Kronobergs län	1	—	—	—	—	—	1
Blekinge län	1	1	5	—	14	—	21
Malmöhus län	—	1	1	—	1	—	3
Älvsborgs län	7	17	73	—	51	9	157
Skaraborgs län	1	2	2	—	3	—	8
Värmlands län	8	19	30	—	74	1	132
Örebro län	23	58	37	—	108	5	231
Västmanlands län	15	15	40	—	101	3	174
Kopparbergs län	18	14	44	—	82	4	162
Gävleborgs län	9	28	49	—	95	10	191
Västernorrlands län	—	1	—	—	—	—	1
Västerbottens län	1	—	1	—	—	—	2
Norrbottnens län	1	—	2	—	8	—	11
Summa	112	187	398	—	695	40	1 432
6. Andra bergverk.							
Jönköpings län	¹⁾ 1	—	—	—	—	1	2
Malmöhus län	1	6	4	—	12	—	23
Älvsborgs län	2	4	5	—	12	1	24
Västmanlands län	1	1	—	—	2	—	4
Summa	5	11	9	—	26	2	53
Summa vid samtliga bergverk	208	282	508	2	969	50	2 019

1) Kvinna.

Tab. 16. Antal bergverksarbetare med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L ä n	Under jord		Vid dagbrytning		Vid annat arbete i dagen		Kvinnor		Summa		
	M ä n						Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Arbetare
	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år					
1. Vid järngruvor:											
Stockholms län	64	—	33	4	79	15	—	—	195	—	195
Uppsala län	113	—	—	—	188	16	2	—	317	2	319
Södermanlands län	63	—	—	—	78	5	—	—	146	—	146
Östergötlands län	29	—	—	—	48	3	—	—	80	—	80
Jönköpings län	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2
Värmlands län	127	4	—	—	158	25	14	2	314	16	330
Örebro län	828	8	28	3	783	138	50	12	1 786	62	1 848
Västmanlands län	530	5	57	1	374	56	23	21	1 023	44	1 067
Kopparbergs län	1 456	15	77	—	1 517	184	8	—	3 249	8	3 257
Gävleborgs län	52	—	—	—	65	10	—	—	127	—	127
Norrbottnens län	432	12	1 543	121	1 019	74	—	—	3 201	—	3 201
	3 692	44	1 740	129	4 309	526	97	35	10 440	132	10 572
2. Vid andra malmgruvor:											
Stockholms län	—	—	5	—	10	—	—	—	15	—	15
Uppsala län	3	—	—	—	3	7	—	—	13	—	13
Södermanlands län	5	—	3	—	5	—	—	—	13	—	13
Östergötlands län	61	—	—	—	—	—	—	—	61	—	61
Jönköpings län	36	—	—	—	8	4	—	—	48	—	48
Kalmar län	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Älvsborgs län	54	6	—	—	32	10	—	—	102	—	102
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro län	119	—	3	—	131	34	6	4	287	10	297
Västmanlands län	27	—	3	—	13	4	—	—	47	—	47
Kopparbergs län	202	—	1	—	135	23	7	—	361	7	368
Jämtlands län	13	—	—	—	4	—	—	—	17	—	17
Norrbottnens län	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	528	6	15	—	341	82	13	4	972	17	989
3. Vid stenkolsgruvor:											
Kristianstads län	305	11	81	3	—	—	—	—	400	—	400
Malmöhus län	1 108	99	484	42	—	—	—	—	1 733	—	1 733
	1 413	110	565	45	—	—	—	—	2 133	—	2 133

¹⁾ Härei ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med brytning av manganmalm. — ²⁾ Härei ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med brytning av kopparmalm. — ³⁾ Vid en gruva med huvudsaklig brytning av zinkmalm äro arbetarne redovisade bland antalet arbetare vid »andra gruvor». — ⁴⁾ Ett antal arbetare, som varit sysselsatta med brytning av manganmalm, äro redovisade bland arbetare vid järngruvor, se anm. 1. — ⁵⁾ Ett antal arbetare, som varit sysselsatta med brytning av kopparmalm, äro redovisade bland arbetare vid järngruvor, se anm. 2.

TAB. 16 (forts.). ANTAL BERGVERKSARBETARE MED FÖRDELNING EFTER 105
BERGVERK ÅR 1914.

L ä n	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Under jord		Vid dagbrytning		Vid annat arbete i dagen		Kvinnor		Summa													
	M ä n																					
	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Arbetare									
4. Vid fältspatsbrott:																						
Stockholms län	19	—	39	2	—	—	15	—	60	15			75									
Östergötlands län	—	—	8	—	—	—	—	—	8	—			8									
Blekinge län	—	—	5	1	—	—	—	—	6	—			6									
Hallands län	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—			3									
Göteborgs o. Bohus län	8	—	41	—	—	—	3	—	49	3			52									
Älvsborgs län	—	—	46	9	—	—	—	—	55	—			55									
Värmlands län	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—			2									
Örebro län	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—			3									
Västmanlands län	1	—	19	15	—	—	5	—	35	5			40									
Norrbottnens län	20	—	10	16	—	—	—	3	46	3			49									
	48	—	176	43	—	—	23	3	267	26			293									

2		3		4		5		6		7		8	
Män		Kvinnor		Summa									
Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Arbetare							
5. Vid anrikningsverk för järnmalm:													
Stockholms län	29	6	—	—	35	—	35						
Södermanlands län	16	5	3	—	21	3	24						
Malmöhus län	16	—	—	—	16	—	16						
Värmlands län	26	17	10	—	43	10	53						
Örebro län	153	15	—	—	168	—	168						
Västmanlands län	193	29	—	—	222	—	222						
Kopparbergs län	248	56	—	—	304	—	304						
Gävleborgs län	6	1	—	—	7	—	7						
Norrbottnens län	63	8	—	—	71	—	71						
	750	137	13	—	887	13	900						
6. Vid anrikningsverk för annan malm:													
Jönköpings län	11	4	—	—	15	—	15						
Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—						
Örebro län	167	26	—	—	193	—	193						
Kopparbergs län	89	11	—	—	100	—	100						
Jämtlands län	4	—	—	—	4	—	4						
	271	41	—	—	312	—	312						

¹⁾ Häri ingår ett antal arbetare, som även varit sysselsatta med anrikning av manganmalm. — ²⁾ Ett antal arbetare, som varit sysselsatta vid ett järn- och blyanrikningsverk, äro redovisade bland arbetare vid anrikningsverk för annan malm än järnmalm. — ³⁾ Arbetarne vid det enda verk, där anrikning förekommit, äro redovisade bland antalet arbetare, sysselsatta med anrikning av järnmalm, se ann. 1. — ⁴⁾ Häri ingår ett antal arbetare, som varit sysselsatta vid ett järn- och blyanrikningsverk, se ann. 2.

106 TAB. 16 (forts.). ANTAL BERGVERKSARBETARE MED FÖRDELNING EFTER BERGVERK ÅR 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8
L ä n	M ä n		K v i n n o r		S u m m a		
	Över 18 år	Under 18 år	Över 18 år	Under 18 år	Män	Kvinnor	Arbetare
7. Vid briketteringsverk:							
a) för järnslig.							
Stockholms län	20	6	—	—	26	—	26
Örebro län	73	22	—	—	95	—	95
Västmanlands län	69	10	—	—	79	—	79
Kopparbergs län	79	14	—	—	93	—	93
Gävleborgs län	21	—	—	—	21	—	21
Norrbottnens län	24	—	—	—	24	—	24
	286	52	—	—	338	—	338
b) för purple ore.							
Malmöhus län	39	—	—	—	39	—	39
	39	—	—	—	39	—	39
Summa för a) och b)	325	52	—	—	377	—	377
8. Vid järnverk:							
Stockholms län	580	49	—	—	629	—	629
Uppsala län	1 059	102	—	—	1 161	—	1 161
Södermanlands län	689	134	61	5	823	66	889
Östergötlands län	1 773	131	7	2	1 904	9	1 913
Jönköpings län	37	2	—	—	39	—	39
Kronobergs län	18	—	—	—	18	—	18
Blekinge län	342	25	10	—	367	10	377
Malmöhus län	49	1	—	—	50	—	50
Älvsborgs län	1 749	204	11	4	1 953	15	1 968
Skaraborgs län	63	—	—	—	63	—	63
Värmlands län	2 821	451	30	34	3 272	64	3 336
Örebro län	3 793	458	—	—	4 251	—	4 251
Västmanlands län	3 110	364	—	—	3 474	—	3 474
Kopparbergs län	4 292	366	1	3	4 658	4	4 662
Gävleborgs län	4 121	466	8	7	4 587	15	4 602
Västernorrlands län	54	2	—	—	56	—	56
Västerbottens län	14	9	—	—	23	—	23
Norrbottnens län	110	16	—	—	126	—	126
	24 674	2 780	128	55	27 454	183	27 637
9. Vid andra bergverk:							
Jönköpings län	1	—	—	—	1	—	1
Malmöhus län	273	18	—	—	291	—	291
Älvsborgs län	227	8	—	—	235	—	235
Örebro län	134	—	—	—	134	—	134
Västmanlands län	60	3	—	—	63	—	63
Kopparbergs län	223	14	—	—	237	—	237
	918	43	—	—	961	—	961
Summa för samtliga bergverk	39 765	4 038	274	97	43 803	371	44 174

1) Dessutom hava 7 arbetare i Jönköpings län, 3 arbetare i Kronobergs län samt 4 arbetare i Kalmar län eller tillsammans 14 arbetare, samtliga över 18 år, varit sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer.

Tab. 17. Antal bergverksarbetare år 1914.
Sammandrag.

L ä n	Vid gruvor, anriknings- och briketteringsverk							Vid övriga bergverk							Summa	
	Över 18 år		Under 18 år		Summa		Dags- verken	Över 18 år		Under 18 år		Summa		Dags- verken	Arbeta- re	Dags- verken
	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor		Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor	Män	Kvin- nor			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Stockholms län	298	15	33	—	331	15	94 203	580	—	49	—	629	—	206 647	975	300 850
Uppsala län	307	2	23	—	330	2	96 284	1 059	—	102	—	1 161	—	336 962	1 493	433 246
Södermanlands län ...	170	3	10	—	180	3	52 825	689	61	134	5	823	66	257 927	1 072	310 752
Östergötlands län	146	—	3	—	149	—	41 243	1 773	7	131	2	1 904	9	582 849	2 062	624 092
Jönköpings län	57	—	8	—	65	—	16 716	38	—	2	—	40	—	6 307	105	23 023
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	18	—	1 242	18	1 242
Kalmar län	5	—	—	—	5	—	90	—	—	—	—	—	—	—	5	90
Blekinge län	5	—	1	—	6	—	393	342	10	25	—	367	10	106 450	383	106 843
Kristianstads län	386	—	14	—	400	—	103 221	—	—	—	—	—	—	—	400	103 221
Malmöhus län	1 647	—	141	—	1 788	—	449 699	322	—	19	—	341	—	107 697	2 129	557 396
Hallands län	3	—	—	—	3	—	276	—	—	—	—	—	—	—	3	276
Göteborgs o. Bohus län ..	49	3	—	—	49	3	5 278	—	—	—	—	—	—	—	52	5 278
Älvsborgs län	132	—	25	—	157	—	27 211	1 976	11	212	4	2 188	15	611 879	2 360	639 090
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	63	—	—	—	63	—	13 967	63	13 967
Värmlands län	313	24	46	2	359	26	110 428	2 821	30	451	34	3 272	64	918 272	3 721	1 028 700
Örebro län	2 286	56	246	16	2 532	72	671 859	3 927	—	458	—	4 385	—	1 270 373	6 989	1 942 232
Västmanlands län	1 286	28	120	21	1 406	49	384 005	3 170	—	367	—	3 537	—	1 009 317	4 992	1 393 322
Kopparbergs län	3 804	15	303	—	4 107	15	1 059 113	4 515	1	380	3	4 895	4	1 374 639	9 021	2 433 752
Gävleborgs län	144	—	11	—	155	—	43 384	4 121	8	466	7	4 587	15	1 306 301	4 757	1 349 685
Västernorrlands län ..	—	—	—	—	—	—	—	54	—	2	—	56	—	8 400	56	8 400
Jämtlands län	21	—	—	—	21	—	4 802	—	—	—	—	—	—	—	21	4 802
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	14	—	9	—	23	—	5 269	23	5 269
Norrbottnens län	3 114	—	231	3	3 345	3	916 590	110	—	16	—	126	—	42 462	3 474	959 052
Summa	14 173	146	1 215	42	15 388	188	4 077 620	25 592	128	2 823	55	28 415	183	8 166 960	44 174	12 244 580

1) För 2 arbetare, som utfört sitt arbete på ackord, saknas uppgift om dagsverken. — 2) För 3 arbetare, som utfört sitt arbete på ackord, saknas uppgift om dagsverken. — 3) För 12 arbetare, som huvudsakligen utfört sitt arbete på ackord, saknas uppgift om dagsverken. — 4) För 3 arbetare saknas uppgift om rengöring av sjömalmer.

Tab. 18. Antal utmål¹⁾, för vilka vilostånd beviljats att gälla från och med den 1 januari 1915.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län	Av bergmästarna beviljade vilostånd för:										Av bergs- överst. bev. <i>förlängning</i> av vilostånd	Summa utmål
	Järn- malm	Bly- malm	Koppar- malm	Zink- malm	Kobolt- malm	Nickel- malm	Stenkol	Grafit	Kalk- sten	Summa		
Stockholms län	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Uppsala län	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	6
Södermanlands län	2	—	—	—	—	3	—	—	—	5	—	5
Östergötlands län	4	—	—	1	—	1	—	—	—	6	—	6
Jönköpings län	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Kalmar län	—	—	—	—	9	—	—	—	—	9	—	9
Malmöhus län	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	2
Värmlands län	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8	11	19
Örebro län	14	—	1	—	—	—	—	—	2	17	26	43
Västmanlands län	21	—	—	—	—	—	—	2	—	23	20	43
Kopparbergs län	63	1	—	—	—	—	—	—	—	64	22	86
Gävleborgs län	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
Norrbottnens län	70	—	—	—	—	—	—	—	—	70	1	71
Summa	199	1	1	1	9	4	2	2	2	221	81	302

1) Inklusivo 2 koncessioner å stenkol.

Tab. 19. Antal mutsedlar, utfärdade under år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Mutsedlar, gällande:													
	Järn- malm	Silver- och bly- malm	Koppar- malm	Mangan- malm	Zink- malm	Nickel- malm	Molybden- malm	Svavel- kis	Magnet- kis	Arse- nik- malm	Krom- malm	Grafit	Sum- ma
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:													
Stockholms län.....	1	1	—	—	1 ¹⁾ 18	—	—	—	—	—	—	—	20
Uppsala län.....	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Södermanlands län...	10	—	—	—	2 ²⁾ 21	—	—	—	—	—	—	1	31
Östergötlands län...	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kalmar län.....	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Älvsborgs län.....	5	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Värmlands län.....	3 ³⁾ 4	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
Örebro län.....	15	4 ⁴⁾ 42	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	61
Västmanlands län...	5 ⁵⁾ 16	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Kopparbergs län.....	6 ⁶⁾ 114	7 ⁷⁾ 4	8 ⁸⁾ 30	—	4	—	—	—	—	—	—	—	152
Gävleborgs län.....	11	—	14	—	9	—	—	—	—	—	—	—	34
Västernorrlands län.	53	—	2	—	—	—	—	10 ¹⁰⁾ 1	11 ¹¹⁾ 5	—	—	—	61
Jämtlands län.....	12 ¹²⁾ 3	12 ¹²⁾ 2	14 ¹⁴⁾ 22	—	—	—	—	15 ¹⁵⁾ 2	16 ¹⁶⁾ 1	—	—	—	30
Västerbottens län...	—	—	—	—	—	—	—	—	17 ¹⁷⁾ 7	—	—	—	7
Norrbottnens län.....	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72
Summa	307	50	115	—	53	—	1	3	13	—	—	1	543
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:													
Stockholms län.....	39	1	2	—	18 ¹⁸⁾ 36	—	—	—	—	—	—	2	80
Uppsala län.....	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Södermanlands län...	45	3	10 ¹⁰⁾ 3	—	5	—	—	—	—	—	—	—	56
Östergötlands län...	10	—	20 ²⁰⁾ 6	—	21 ²¹⁾ 2	22 ²²⁾ 14	—	—	—	—	—	—	32
Jönköpings län.....	6	—	23 ²³⁾ 25	—	—	1	—	—	—	—	—	—	32
Kalmar län.....	1	—	24 ²⁴⁾ 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Älvsborgs län.....	25 ²⁵⁾ 10	26 ²⁶⁾ 2	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45
Skaraborgs län.....	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Värmlands län.....	27 ²⁷⁾ 43	28 ²⁸⁾ 30	46	1	—	—	—	—	—	—	—	—	120
Örebro län.....	161	29 ²⁹⁾ 25	5	—	5	—	7	1	—	—	—	—	204
Västmanlands län...	61	6	—	—	1 ¹⁾ 3	1	—	—	—	—	—	—	71
Kopparbergs län.....	254	30 ³⁰⁾ 12	31 ³¹⁾ 26	32 ³²⁾ 4	33 ³³⁾ 24	34 ³⁴⁾ 3	35 ³⁵⁾ 2	1	—	—	—	—	326
Gävleborgs län.....	34	36 ³⁶⁾ 2	8	—	—	1	—	—	—	1	—	—	46
Västernorrlands län.	15	—	37 ³⁷⁾ 15	—	—	—	—	—	—	—	—	38 ³⁸⁾ 1	31
Jämtlands län.....	2	39 ³⁹⁾ 5	11	—	—	—	—	—	—	—	3	—	21
Norrbottnens län.....	31	—	40 ⁴⁰⁾ 7	—	—	—	—	—	5	—	—	4	47
Summa	731	86	192	18	75	20	9	2	5	1	3	7	1149
Summornas summa	1038	136	307	18	128	20	10	5	18	1	3	8	1692

1) Zink- och blymalm. — 2) Därav 19 zink- och blymalm. — 3) Därav 2 järn-, zink- och blymalm. — 4) Därav 2 blymalm och 40 bly- och zinkmalm. — 5) Därav 1 järn- och blymalm. — 6) Därav 2 järn- och guld- malm. — 7) Därav 2 bly- och järnmalm. — 8) Därav 14 koppar- och järnmalm, 2 koppar- och zinkmalm samt 1 koppar- och blymalm. — 9) Därav 1 kopparmalm och svavelkis samt 1 koppar- och nickelmalm. — 10) Svavelkis och grafit. — 11) Därav 4 magnetkis och nickelmalm, svavelkis och kopparmalm. — 12) Därav 2 järn- och kopparmalm. — 13) Blymalm. — 14) Därav 2 kopparmalm och svavelkis och 1 koppar- och nickelmalm samt svavelkis. — 15) Därav 1 svavelkis, grafit och järnmalm och 1 svavelkis och grafit. — 16) Magnetkis och svavelkis. — 17) Magnetkis och nickelmalm. — 18) Därav 29 zink- och blymalm. — 19) Därav 1 koppar- och zinkmalm samt 1 kopparmalm och grafit. — 20) Därav 2 kopparmalm och svavelkis. — 21) Därav 1 zink- och blymalm. — 22) Nickel- och kopparmalm. — 23) Därav 1 kopparmalm och svavelkis. 11 kopparmalm, svavel- och magnetkis, 1 koppar-, bly- och zinkmalm samt svavelkis, 9 koppar- och zinkmalm samt svavel- och magnetkis och 3 koppar- och blymalm samt svavel- och magnetkis. — 24) Därav 1 koppar- och silvermalm. — 25) Därav 2 järn- och manganmalm. — 26) Bly- och zinkmalm. — 27) Därav 3 järn-, zink- och blymalm. — 28) Därav 19 bly- och zinkmalm. — 29) Därav 2 blymalm och 23 bly- och zinkmalm. — 30) Därav 7 blymalm, 4 bly- och järnmalm samt 1 bly- och kopparmalm. — 31) Därav 4 koppar- och zinkmalm samt 5 kopparmalm och svavelkis. — 32) Brunsten. — 33) Därav 2 zinkmalm och svavelkis samt 16 zink- och blymalm. — 34) Därav 1 nickel- och koboltmalm. — 35) Därav 1 molybden- och kopparmalm. — 36) Bly- och järnmalm. — 37) Därav 4 koppar- och nickelmalm och 1 kopparmalm, magnetkis m. m. — 38) Grafit och nickelmalm. — 39) Silvermalm. — 40) Därav 6 koppar- och nickelmalm samt grafit.

Tab. 20. Antal utmål, tilldelade under år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
L ä n	Silver- och bly- malm	Bly- och järn- malm	Järn- malm	Zink- malm	Kop- par- malm	Gratit	Svavel- kis	Summa
Stockholms län	—	—	1	—	—	—	—	1
Uppsala län	—	—	1	—	—	—	—	1
Södermanlands län	2	—	7	5	—	—	—	14
Östergötlands län	—	—	1	—	—	—	—	1
Värmlands län	—	—	—	1	—	—	—	1
Örebro län	—	—	5	—	—	—	1	6
Västmanlands län	—	—	15	—	—	—	—	15
Kopparbergs län	—	1	46	—	3	—	—	50
Gävleborgs län	—	—	3	—	—	—	—	3
Jämtlands län	1	—	—	—	2	—	—	3
Norrbottnens län	—	—	26	—	—	1	—	27
Summa	3	1	105	6	5	1	1	122

Tab. 21. Arbetsskyldighetens fullgörande i utmälen¹⁾ år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8	
	A n t a l u t m å l							
	med arbetsskyldigheten fullgjord						under vilo- stånd	Summa
	genom arbete under året			genom arbete under före- gående år		genom erläg- gande av avgift		
	med	utan	i när- grän- sande utmål					
	malmfångst							
A. Vid järnmalmegruvor, belägna i:								
Stockholms län	7	3	26	15	33	14	98	
Uppsala län	7	5	1	1	9	17	40	
Södermanlands län	10	13	8	2	12	1	46	
Östergötlands län	1	11	—	—	—	5	17	
Jönköpings län	—	2	—	—	7	20	29	
Kalmar län	—	—	—	—	—	1	1	
Kristianstads län	—	—	—	—	1	—	1	
Älvsborgs län	—	—	—	²⁾ 1	—	—	1	
Värmlands län	8	4	4	1	42	40	99	
Örebro län	56	35	67	38	69	204	469	
Västmanlands län	44	54	111	14	60	136	419	
Kopparbergs län	91	85	102	39	172	258	747	
Gävleborgs län	4	4	—	4	8	8	28	
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	22	22	
Västerbottnens län	—	—	—	—	16	—	16	
Norrbottnens län	93	65	170	1	98	125	552	
Summa (A)	321	281	489	116	527	851	2 585	

¹⁾ Beträffande stenkolsgruvor jämväl de enligt lagen den 28 maj 1886 koncessionerade områden. — ²⁾ Sjömalmsutnål.

1	2	3	4	5	6	7	8	
	A n t a l u t m å l							
	med arbetsskyldigheten fullgjord					under vilo- stånd	Summa	
	genom arbete under året		i när- grün- sande utmål	genom arbete under före- gående år	genom erläg- gande av avgift			
	med	utan						
	malm/stenkols- fångst							
B. Vid <i>andra gruvor</i> , utom stenkolsgruvor, belägna i:								
Stockholms län.....	2	1	21	—	—	3	27	
Södermanlands län.....	2	4	3	—	3	3	15	
Östergötlands län.....	1	2	—	—	4	15	22	
Jönköpings län.....	5	4	43	—	10	15	77	
Kalmar län.....	—	—	—	9	2	7	18	
Älvsborgs län.....	4	1	36	—	—	2	43	
Skaraborgs län.....	—	—	—	—	—	11	11	
Värmlands län.....	—	10	—	—	7	14	31	
Örebro län.....	5	3	¹⁾ 8	2	11	19	48	
Västmanlands län.....	4	13	3	1	2	11	34	
Kopparbergs län.....	9	29	20	1	27	41	127	
Gävleborgs län.....	—	2	—	2	3	—	7	
Västernorrlands län.....	—	1	—	—	—	—	1	
Jämtlands län.....	1	2	—	2	5	10	20	
Västerbottens län.....	—	—	—	—	—	16	16	
Norrbottnens län.....	—	11	—	3	108	161	283	
Summa (B)	33	83	134	20	182	328	780	
C. Vid <i>stenkolsgruvor</i> , belägna i:								
Kristianstads län:								
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886.....	3	1	—	—	—	1	5	
Malmöhus län:								
a) Områden, koncessionerade enligt lagen den 28 maj 1886.....	7	3	—	—	—	1	11	
b) Utmål enligt äldre författning.....	²⁾ 40	—	305	—	—	1	346	
Summa (C)	50	4	305	—	—	3	362	
Summornas summa	404	368	928	136	709	1 182	3 727	

1) Härav 2 utmål för kalkstensgruvor. — 2) Höganäs privilegierade område, räknat som 1 utmål.

Tab. 22. Bergverken, fördelade efter arbetsgivare år 1914.

(Gruvor, ur vilka malm erhållits under redogörelseåret, samt andra verk, vilka under året varit i gång.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
L ä n	Antal gruvor ¹⁾ och fältspatsbrott				Antal järnverk				Antal andra bergverk				Summa bergverk			
	vid vilka rörelsen drivits av			Summa	vid vilka rörelsen drivits av			Summa	vid vilka rörelsen drivits av			Summa	vid vilka rörelsen drivits av			Summa
	ensam person	aktiebolag	andra bolag		ensam person	aktiebolag	andra bolag		ensam person	aktiebolag	andra bolag		ensam person	aktiebolag	andra bolag	
Stockholms län	2	9	5	16	1	3	—	4	—	—	—	—	3	12	5	20
Uppsala län	—	3	14	17	3	4	2	9	—	—	—	—	3	7	16	26
Södermanlands län	2	10	2	14	1	2	1	4	—	—	—	—	3	12	3	18
Östergötlands län	—	2	²⁾ —	2	1	5	1	7	—	—	—	—	1	7	1	9
Jönköpings län	2	2	—	4	1	1	—	2	1	—	—	1	4	3	—	7
Kronobergs län	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	2
Kalmar län	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Blekinge län	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
Kristianstads län	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Malmöhus län	—	6	—	6	—	1	—	1	—	1	—	1	—	8	—	8
Hallands län	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
(Göteborgs och Bohus län	4	3	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	7
Älvsborgs län	2	8	1	11	1	5	—	6	—	1	—	1	3	14	1	18
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Värmlands län	—	15	1	16	1	11	—	12	—	—	—	—	1	26	1	28
Örebro län	3	52	22	77	1	29	1	31	—	—	1	1	4	81	24	109
Västmanlands län	3	29	29	61	1	18	1	20	—	2	—	2	4	49	30	83
Kopparbergs län	6	44	47	97	3	15	4	22	—	2	—	2	9	61	51	121
Gävleborgs län	—	—	4	4	—	10	1	11	—	—	—	—	—	10	5	15
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Jämtlands län	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Västerbottens län	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottnens län	2	43	—	45	—	1	—	1	—	—	—	—	2	44	—	46
Summa	26	231	127	384	15	109	12	136	1	6	1	8	42	346	140	528

¹⁾ Inklusive anriknings- och briketteringsverk. — ²⁾ Åmmebergs gruvor i Östergötlands och Örebro län äro i tabellen endast redovisade på sistnämnda län.

Tab. 23. För bevilning uppskattad inkomst av bergverksrörelsen år 1914.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä n	Järngruvor ¹⁾		Stenkolsgruvor		Andra gruvor samt fältspats- och kvartsbrött		Järnverk		Andra bergverk		S u m m a	
	Antal taxerade gruvor	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade gruvor	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade gruvor och fältspatsbrött	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade verk	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade verk	Uppskattad inkomst Kronor	Antal taxerade gruvor och bergverk	Uppskattad inkomst Kronor
Stockholms län	2	8 880	—	—	3	28 142	3	163 820	—	—	8	200 842
Uppsala län	14	70 420	—	—	—	—	8	632 479	—	—	22	702 899
Södermanlands län	4	181 600	—	—	—	—	3	36 357	—	—	7	217 957
Östergötlands län	1	21 000	—	—	²⁾ 1	180 081	4	135 670	—	—	6	336 751
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	1	2 000	1	1 500	2	3 500
Kristianstads län	—	—	1	97 930	—	—	—	—	—	—	1	97 930
Malmöhus län	—	—	4	355 140	—	—	1	33 000	1	619 796	6	1 007 936
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	3	4 017	—	—	—	—	3	4 017
Älvsborgs län	—	—	—	—	2	14 074	4	89 417	—	—	6	103 491
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	1	39 400	—	—	1	39 400
Värmlands län	7	40 963	—	—	—	—	10	1 023 449	—	—	17	1 064 412
Örebro län	36	947 361	—	—	³⁾ 1	775 474	25	2 246 030	1	79 930	63	4 048 795
Västmanlands län	31	684 792	—	—	2	13 415	16	1 475 063	—	—	49	2 173 270
Kopparbergs län	46	1 961 503	—	—	2	208 160	11	1 509 475	—	—	59	3 679 138
Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	9	2 891 004	—	—	9	2 891 004
Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	1	4 431	—	—	1	4 431
Norrbottnens län	40	27 081 676	—	—	—	—	1	224 380	—	—	41	27 306 056
Summa	181	30 998 195	5	453 070	14	1 223 363	98	10 505 975	3	701 226	⁴⁾ 301	43 881 829

¹⁾ Inklusive anriktnings- och briketteringsverk. — ²⁾ Taxerad även i Örebro län. — ³⁾ Taxerad även i Östergötlands län. — ⁴⁾ Därav 1 gruva såsom taxerad i 2 olika län räknad 2 gånger.

Järnmalsbrytningen i olika länder åren 1871—1913.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
År	Sve- rige	Fin- land	Ryska riket (utom Fin- land)	Tyska riket med Luxem- burg	Bel- gien	Stor- britan- nien och Irland	Frank- rike	Spa- nien	Ita- lien	Öster- rike	Ungern (med Slavo- nien och Kroa- tien)	Alge- riet	Ame- rika- s För- enta Stater	Övriga länder (Kuba, Grek- land, Kanada m. fl.)	Summa för samtliga järn- malms- pro- ducerande länder
	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton
1871	663	41	791	4 368	697	16 597	2 100	586	86	772	321	172	3 440	48	30 682
1872	732	67	825	5 896	750	16 851	3 081	722	163	928	350	391	5 140	66	35 962
1873	833	58	843	6 178	504	15 827	3 051	812	259	1 040	350	421	5 160	62	35 398
1874	926	60	874	5 138	527	15 083	2 516	423	280	907	423	460	4 840	63	32 520
1875	822	83	981	4 730	365	16 075	2 506	520	228	705	390	523	4 080	61	32 069
1876	797	73	938	4 712	269	17 112	2 393	885	232	555	347	512	3 760	79	32 664
1877	739	30	816	4 980	234	16 961	2 426	1 578	230	539	346	454	4 160	70	33 563
1878	677	34	877	5 462	207	15 979	2 470	1 703	190	666	331	376	4 640	71	33 683
1879	645	45	954	5 860	195	14 611	2 271	1 754	187	628	321	418	5 528	74	33 491
1880	775	38	986	7 239	254	18 315	2 874	3 565	289	697	446	614	7 234	78	43 404
1881	826	30	987	7 600	223	17 726	3 032	3 503	421	619	466	657	8 534	212	44 836
1882	893	28	1 050	8 263	209	18 321	3 467	4 726	242	903	546	567	9 300	207	48 722
1883	885	31	966	8 757	216	17 662	3 298	4 526	204	882	598	557	9 260	199	48 041
1884	909	47	968	9 006	176	16 397	2 977	3 907	225	974	651	493	7 762	208	44 700
1885	873	30	1 064	9 158	187	15 666	2 318	3 933	201	932	651	419	7 722	259	43 413
1886	872	28	1 061	8 486	153	14 336	2 286	4 167	209	796	635	433	10 160	420	44 042
1887	903	31	1 325	9 351	172	13 308	2 579	6 796	231	847	566	438	11 481	436	48 464
1888	960	35	1 366	10 664	186	14 825	2 842	5 610	177	1 009	634	384	12 256	605	51 553
1889	986	49	1 591	11 002	181	14 780	3 070	5 711	173	1 115	666	352	14 750	678	55 104
1890	941	59	1 736	11 410	172	14 002	3 472	6 546	221	1 362	792	475	16 293	874	58 355
1891	987	59	1 940	10 658	202	12 983	3 579	4 882	216	1 231	876	405	14 825	2 145	54 988
1892	1 294	58	1 986	11 539	210	11 494	3 707	5 436	214	993	921	453	16 557	2 320	57 182
1893	1 484	54	2 041	11 458	239	11 383	3 517	5 498	191	1 109	977	394	11 773	2 330	52 448
1894	1 927	68	2 420	12 392	311	12 566	3 772	5 397	188	1 215	901	344	12 070	2 347	55 918
1895	1 905	68	2 859	12 350	313	12 817	3 680	5 514	183	1 385	955	318	16 213	2 570	61 130
1896	2 039	75	3 130	14 162	307	13 920	4 062	6 763	204	1 449	1 270	374	16 262	2 600	66 617
1897	2 087	89	4 024	15 466	241	14 008	4 582	7 420	201	1 614	1 421	441	17 798	2 772	72 164
1898	2 303	69	4 802	15 893	217	14 405	4 731	7 197	190	1 734	1 667	474	19 588	2 800	76 070
1899	2 435	80	5 687	17 990	201	14 693	4 986	9 398	237	1 725	1 568	551	25 086	3 015	87 652
1900	2 610	91	6 100	18 964	248	14 253	5 448	8 676	247	1 894	1 634	602	28 003	3 015	91 785
1901	2 795	65	4 750	16 570	219	12 472	4 791	7 907	232	1 963	1 557	515	29 359	3 100	86 295
1902	2 897	60	4 024	17 964	166	13 641	5 004	7 904	241	1 744	1 562	525	36 125	3 200	95 057
1903	3 678	59	4 236	21 231	184	13 936	6 219	8 304	375	1 716	1 439	589	35 582	3 200	100 748
1904	4 085	47	5 193	22 047	207	13 995	7 023	7 965	410	1 719	1 524	469	28 088	3 200	95 972
1905	4 366	48	4 976	23 444	177	14 825	7 395	9 077	367	1 914	1 661	569	43 209	3 300	115 328
1906	4 503	36	5 345	26 735	233	15 749	8 481	9 448	384	2 254	1 698	780	48 516	3 200	127 362
1907	4 480	33	5 452	27 697	316	15 984	10 009	9 896	518	2 540	1 666	974	52 551	3 200	135 316
1908	4 713	9	5 578	24 278	189	15 272	10 057	9 272	557	2 632	1 937	944	36 561	3 000	114 999
1909	3 886	5	5 171	25 506	206	15 219	12 450	9 204	531	2 490	1 965	836	53 087	3 300	133 556
1910	5 553	5	4 595	28 710	123	15 470	14 478	8 664	576	2 626	1 906	1 065	57 800	3 500	145 071
1911	6 154	2	6 941	29 879	151	15 767	16 385	8 772	380	2 764	1 950	1 099	44 578	3 500	138 322
1912	6 701	3	8 209	32 692	167	14 011	19 045	9 139	582	2 926	1 991	1 239	56 033	4 200	156 938
1913	7 479	3	9 000	28 608	150	16 253	21 714	9 300	603	3 039	2 000	1 356	62 972	4 200	166 677

Tackjärnstillverkningen i olika länder åren 1871—1913.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
År	Sve- rige	Fin- land	Ryska riket (utom Fin- land)	Tyska riket med Luxem- burg	Bel- gien	Stor- britan- nien och Irland	Frank- rike	Spa- nien	Ita- lien	Öster- rike	Ungern (med Slavo- nien och Kroa- tien)	Ame- rikas För- enta Stater	Övriga länder	Summa för samtliga tack- järns- produ- cerande länder
	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton	1000 ton
1871	299	21	359	1 564	609	6 733	859	53	17	260	133	1 734	211	12 852
1872	339	19	399	1 988	656	6 850	1 218	56	24	313	147	2 590	244	14 843
1873	346	24	380	2 241	607	6 671	1 382	43	29	371	163	2 602	266	15 125
1874	328	25	379	1 906	533	6 087	1 416	40	29	332	162	2 439	240	13 916
1875	351	21	427	2 029	542	6 467	1 448	37	28	303	160	2 056	250	14 119
1876	352	26	442	1 846	491	6 661	1 435	44	19	273	127	1 899	247	13 862
1877	344	22	400	1 933	470	6 714	1 507	47	16	259	129	2 100	252	14 193
1878	341	14	417	2 148	519	6 483	1 521	67	19	293	141	2 338	235	14 536
1879	342	18	433	2 227	389	6 091	1 400	69	12	286	118	2 786	240	14 411
1880	406	23	448	2 729	608	7 873	1 725	86	17	320	144	3 897	308	18 584
1881	430	22	469	2 914	625	8 275	1 886	114	28	380	164	4 211	301	19 819
1882	399	22	479	3 381	727	8 724	2 039	120	25	436	176	4 697	330	21 555
1883	423	18	482	3 470	783	8 666	2 069	140	24	522	177	4 669	313	21 756
1884	430	23	509	3 601	751	7 937	1 872	124	18	540	195	4 163	301	20 464
1885	465	24	528	3 687	713	7 534	1 631	159	16	499	216	4 109	261	19 842
1886	442	18	531	3 529	702	7 122	1 517	148	12	485	235	5 774	298	20 813
1887	457	21	612	4 024	756	7 680	1 567	165	12	512	193	6 520	301	22 820
1888	457	20	667	4 337	827	8 127	1 683	165	12	586	204	6 594	352	24 031
1889	421	15	740	4 525	832	8 456	1 734	198	13	617	239	7 725	362	25 877
1890	456	24	927	4 658	788	8 031	1 962	171	14	666	299	9 350	524	27 870
1891	491	23	1 005	4 641	684	7 525	1 897	149	12	617	305	8 412	410	26 171
1892	486	24	1 014	4 937	753	6 817	2 057	134	13	631	310	9 304	437	26 917
1893	453	21	1 160	4 986	745	7 089	2 003	135	8	663	319	7 239	442	25 263
1894	463	21	1 313	5 380	819	7 546	2 070	124	10	742	330	6 764	450	26 032
1895	463	23	1 431	5 465	829	7 827	2 004	180	9	779	349	9 597	413	29 369
1896	494	26	1 841	6 373	959	8 798	2 340	101	7	817	401	8 761	437	31 355
1897	538	33	1 836	6 881	1 035	8 937	2 484	147	8	888	421	9 807	450	33 465
1898	532	27	2 195	7 313	983	8 769	2 534	114	12	958	469	11 962	587	36 455
1899	498	27	2 684	8 143	1 036	9 454	2 568	113	19	997	471	13 843	860	40 713
1900	527	31	2 876	8 521	1 019	9 052	2 699	91	24	1 000	456	14 014	850	41 160
1901	528	31	2 830	7 880	764	8 056	2 389	136	25	1 030	451	16 138	1 024	41 282
1902	538	30	2 563	8 530	1 069	8 818	2 405	259	25	992	435	18 108	1 075	44 847
1903	507	23	2 421	10 018	1 216	9 078	2 840	303	28	971	416	18 298	900	47 019
1904	529	16	2 962	10 104	1 307	8 700	3 000	234	28	988	387	16 762	1 000	46 067
1905	539	22	2 100	10 988	1 310	9 746	3 077	306	31	1 120	421	23 362	1 010	54 032
1906	605	16	2 334	12 478	1 431	10 312	3 319	387	30	1 222	420	25 714	1 000	59 268
1907	616	15	2 753	13 046	1 428	10 083	3 589	385	32	1 383	440	26 195	1 000	60 965
1908	568	12	2 748	11 814	1 206	9 438	3 391	375	113	1 467	523	16 191	1 000	48 846
1909	445	9	2 871	12 918	1 632	9 819	3 632	389	208	1 465	579	26 108	1 100	61 175
1910	604	8	3 031	14 793	1 851	10 172	4 031	373	353	1 543	487	27 741	1 200	66 187
1911	634	9	3 579	15 567	2 045	9 679	4 507	408	303	1 596	502	24 028	1 200	64 057
1912	700	10	4 185	17 869	2 345	8 891	4 948	366	380	1 760	553	30 204	1 200	73 411
1913	730	10	3 801	19 309	2 485	10 479	5 311	400	400	1 758	600	31 214	1 200	77 697

Av Kungl. Kommerskollegium

intill den 3 augusti 1915 offentliggjorda häften av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarne 1911—1913.

BERGSHANTERING. Årgångarne 1911—1914.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

TEXTIL- OCH BEKLÄDNADSINDUSTRIEN.

LÄDER-, HÅR- OCH GUMMIVARUINDUSTRIEN.

HANDEL. Årgångarne 1911—1913.

SJÖFART. Årgångarne 1911 och 1912.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgången 1913 och 1914 samt av årgången 1915 häft. 1—6.
